

Zondagsschoolboekje

Titel: Vergeeft elkander

Auteur: Gesina Ingwersen

Illustrator: Henk Poeder

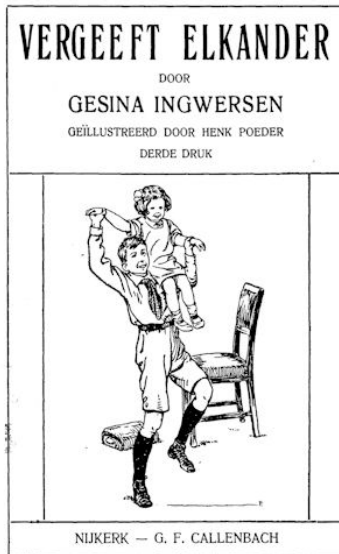
Uitgever: G.F. Callenbach, Nijkerk

Druk: 3

Jaar van uitgave: 1930

VERGEEFT ELKANDER

HOOFDSTUK I.

Vriendinnen.

't Was Donderdag, voor Pinkster. De lucht was zóó blauw en de zon scheen zóó heerlijk; 't was gewoon bespottelijk om naar school te gaan, vond Guurt Wilman, terwijl ze met haar boekentasch onder haar arm en haar handen in haar zakken langs de Keizersgracht slenterde. Wat waren die boomen prachtig! 't Leek wel of er een groene sluier over hing. Hé, nu buiten! Ze zou Jo van Duuren voorstellen om maar liever een eindje te gaan wandelen, dan naar school te gaan. 't Gaf natuurlijk niets, ze moesten tóch, maar je zou wel eens iets gekks willen doen op zoo'n dag.

Daar kwam Jo al aan, netjes als altijd, met haar handschoenen aan. Poeh, hoe hield ze het uit met die warmte.

„Ga je mee wandelen?” riep Guurt, zoodra ze dicht genoeg bij was, om zich verstaanbaar te maken.

Jo lachte, en bleef kalm wachten tot Guurt bij haar was.
„'k Wou dat het waar was,” zei ze, terwijl ze haar arm door dien van Guurt stak. „Maar 't is gelukkig gauw vakantie. Ken je je les?”
„Nou, 'k heb wel geleerd, maar of ik die akelige eilanden ken, weet ik niet. Vind je 't geen enig weer?” zei Guurt, naar de groene boomen en de blauwe lucht turend.

„Ja fijn. Zeg, zou Terburg nog ziek wezen?”
„O bah! dat hoop ik niet. Dan hebben we vast den heelen middag Mulder.”

„Nou, vind je dat zoo naar?”
„Nee, anders niet, maar 'k vind teekenen toch veel fijner.”

Teekenen was een van Guurts beste vakken. De teekenmeester klaagde nooit, zooals de handwerkjuffrouw dat ze een „lastig portret” was. Vooral als ze „vrij” teekenen mochten, was ze in haar element. 't Was maar jammer, dat ze haar vrije teekenes zoo dikwijls in andere uren voortzette. Menig papiertje had de rondte door de klasse gedaan en haar groepje een aangenaam uurtje bezorgd.

„Als Terburg toch niet komt,” ging Guurt voort, „moet mijnheer Gerkes ons maar vrij geven.”

„Ja, dat kun je begrijpen,” lachte Jo, bij de deur haar arm uit dien van Guurt losmakend. „Hij laat je nog net zoo lief den heelen middag sommen maken.”

De schoolgang zag er nog somberder uit dan anders, en de kleedkamer leek wel een kelder, vergeleken bij de zonnige buitenwereld.

Binnen zat Nel Janssen haar aardrijkskundes al te leeren en even later stooft Annie Slating binnen.

„k Moet mijn Fransche thema nog maken,” hijgde ze. „Geef me even een schrift van jullie.”

Jo van Duuren deed of ze niets hoorde, maar Guurt maakte haar tasch open en gooide haar Fransche schrift op Annie's bank.

„Daar,” zei ze, „maar pas asjeblijft op, dat Mulder 't niet ziet.”

Annie knikte, lei Guurts schrift op haar schoot en begon de thema over te krabbelen.

Daar ging de eerste bel.

„Wat zijn die Greet en Tonnie laat,” zei Jo.

„Zeker gaan wandelen,” lachte Guurt; „kijk die zon toch eens heerlijk schijnen,” zuchtte zij toen.

„Zonde om nou op school te zitten.”

„O, daar zijn ze, 'k Dacht heusch, dat jullie er van door waren met dat mooie weer.”

Tonnie van der Noest, haar vriendelijk gezichtje hoogrood gekleurd door 't harde loopen, schudde lachend van nee.

Mijnheer Mulder maakte zich klaar om te beginnen.

„Ik ken mijn Fransch niet,” fluisterde Greet Buurman gauw. „Zeg jullie me voor?”

„Dank je,” antwoordde Jo van Duuren bits.

Greet Buurman haalde even onverschillig haar schouders op.

„Kind, ik vraag 't jou niet eens,” zei ze.

„Ik verzeker jullie, dat ik vandaag nog iets gek's uthaal,” bromde Guurt. „Ik kan met dat mooie weer onmogelijk stil zitten.”

Jo van Duuren draaide zich nog even om.

„Als je maar zorgt, dat je niet school hoeft te blijven, hoor! ik wacht niet op je.”

Toen ging de tweede bel.

Ze zaten stil onder het gebed en liet bijbellezen, of-schoon mijnheer Mulder lang niet zeker was, dat Guurt Wilman alles hoorde. Telkens dwaalden haar oogen af naar de blauwe lucht buiten.

Onder de rekenles, die volgde, kwamen ze los. 't Was goed, dat Nel zoo lang voor 't bord moest blijven, maar op weg naar haar plaats zag ze al aan Guurts oogen, dat er wat aan de hand was. Wat had ze uitgehaald? Bij haar bank proestte Nel het even uit. Daar lag de heele inhoud van haar lessenaar uitgepakt op haar zitplaats. Haar teekendoos was totaal leegge-maakt, en teekenpen, houtskool, doezelaar, vlak-elastiek, 't lag alles netjes naast elkaar op haar bank. Nel, die anders uiterst netjes op haar lessenaar was, moest nu het heele huishouden hals over kop weg zet-ten, omdat mijnheer Mulder begon te kijken, wat dat gerommel toch beteekende. Guurt maakte het nog erger door hardop te zeggen:

„Ga toch zitten.” Nel ging zitten, met de rest op haar schoot.

„Wacht maar, leelijkert,” fluisterde ze, „dat zal ik je inpeperen!” En toen de rekenles was afge-loopen en mijnheer Mulder bezig was de kaart op te hangen en ze allemaal hun atlas voor den dag haalden, wreekte ze zich en Guurt had het een oogenblik zoo benauwd, dat ze zich bijna door een schreeuw verraadde.

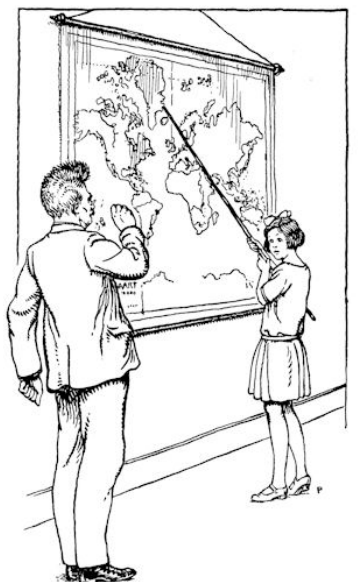
Nu hadden ze aardrijkskunde.

Aardrijkskunde was voor Tonnie van der Noest het zwakke punt. Ze beefde als ze voor de kaart moest komen, en op haar weg daar heen drukte Guurt altijd eventjes haar hand en wenschte haar „sterkte”. Want mijnheer Mulder, die niet van de kalmste was, bracht Tonnie door zijn ongeduld gewoonlijk nog meer van

de wijs. Als ze niet gauw wist te vinden, wat hij haar vroeg, zwaaide hij met zijn armen, streek zijn haar op, schoof zijn bril op zijn voorhoofd en dan weer naar 't eind van zijn neus, liep heen en weer voor den lesse-naar, en deed zoo onrustig, dat Tonnie op 't laatst niets meer wist te vinden. Zoo ging 't nu ook. Mijnheer Mulder stond zoo heftig te gesticuleeren, dat Tonnie in een oogenblik de kluts kwijt was en met haar stok van den eenen kant naar den anderen zwaaide, zon-der iets bepaalds aan te wijzen, terwijl ze met een paar angstige oogen naar mijnheer Mulders recht opstaande haren stond te kijken. „k Geloof dat ze op z'n kuif mikt,” fluisterde Nel Jansen tegen Guurt, waarop ze beiden achter hun atlas weg kropen om uit te lachen. Mijnheer Mulder, die dacht, dat ze om Ton's domheid zoo'n pret hadden, lachte nu ook en zei, om zijn hart lucht te geven, met een vernietigenden blik naar Ton-nie: „Op een goeien dag zoekt ze Amerika in Parijs.” Dat was een heerlijke gelegenheid voor Nel en Guurt om eens even uit te schateren. Ze maakten er dan ook dubbel en dwars gebruik van, eigenlijk veel te lang naar den zin van mijnheer Mulder, die Tonnie naar haar plaats stuurde om de rust niet verder verstoord te zien. De volgende beurt was aan Nel Jansen.

„Mik jij ook 's,” fluisterde Guurt nog gauw, toen Nel uit de bank ging, maar Nel schudde haar hoofd en was een en al ernst, toen ze voor de kaart stond.

't Ging van een leien dakje. Mijnheer Mulder en de klasse kwamen beiden tot rust en van die gelegenheid maakte Guurt gebruik om een teekeningetje te maken. 't Viel best uit. Mijnheer Mulder keek zoo woest, en z'n haren stonden zoo recht op, terwijl zijn armen als molenwieken in 't rond zwaaiden, dat er een glimlach

van tevredenheid over Guurts gezicht trok, toen ze haar eigen werk bekeek. Maar 't mooiste was toch Tonnie van der Noest. Die stond boven op een stoel vlak voor een kaart. 't Moest Amerika en Europa voorstellen, maar voor alle zekerheid had ze 't er nog maar eens in gezet. Alleen de omtrek van Frankrijk was tamelijk duidelijk en daarin had ze een klein stipje gezet met een „P” er bij. Hier stond Tonnie van der Noest naar te wijzen. Haar andere wijsvinger had ze in haar mond gestoken en ze keek met groote oogen naar den mond van mijnheer Mulder, waaruit de woorden kwamen: „Waar is Amerika?” Dikke tranen rolden langs haar wangen op den grond. Zoo zou Nel 't wel begrijpen. Guurt dikte hier en daar nog een lijntje aan, maar toen ze merkte, dat Nels beurt tot een eind kwam, maakte ze 't speldje van haar das los en prikte daarmee 't tekeningetje in Nels atlas. Zie zoo, dat was fijn. Als zij nu maar niet voor de kaart moest komen. Nee, 't was gelukkig Greet Buurman. Goed zoo. Nu kon ze mee genieten van de verrassing.

Ze bleef stil voor zich kijken, terwijl Nel naar haar plaats ging. Nel ging zitten en deed haar atlas open. O, eemig! Wat kon die Guurt toch verbazend goed teekenen. Die stelde haren van Mulder — Nel gichelde en Guurt lachte mee — en o, dat malle gezicht van Tonnie van der Noest. — Wat 'n oogen! Een nieuwe uitbarsting van Nel maakte Guurt benauwd voor ontdekking. „Geef terug,” zei ze, maar Nel deed net of ze niets hoorde en ging stil door met haar opmerkingen en gepoch. 't Was een verlichting voor Guurt, toen de aardrijkskundes afgehoopen was en de atlassen dicht moesten. Dat gaf een beetje beweging en drukte.

Door de heele klas werd nu gepraat, terwijl mijnheer

Mulder hielp de kaart af te nemen. Nu durfde Guurt ook beter. „Geef hier,” zei ze, haar hand uitstekend om haar eigendom terug te eischen. „Geef nou op.”

Maar Nel was onverbiddelijk. „Jozef, Jozef,” riep ze naar de bank voor haar, waar Jo van Duuren en Greet Buurman 't vrije oogenblik gebruikten om samen Nels poesiealbum te bekijken, „Jozef, moet je 's kijken!”

„Wat?” zei Jo, terwijl ze zich maar half omdraaide en met Greet in het album bleef kijken. „Wát?”

„Kijk jullie nou 's even,” hield Nel vol, onderwijl met haar vrije hand Guurt van zich afhoudend, die allerlei sprongen naar 't papier maakte. „Gauw nou!”

„Wat dan toch?” zei Greet ongeduldig, zich toch omkeerende. „Wat zanik je toch? O, geef 's hier,” en onverwachts rukte ze 't tekeningetje uit Nels hand. „O, verrukkelijk!”

Guurt en Nel rekten over de bank om 't terug te krijgen, maar Greet, nu geholpen door Jo van Duuren, verdedigde zich dapper.

„Blijf nou 's even af. Nee schei uit. Laten we nou even kijken. O Guurt, wat heerlijk!”

„Pas toch op,” fluisterde Guurt. „Als Mulder 't ziet, krijg ik op m'n kop.”

„Nee, die ziet niks. Blijf je der af? Dat onbetaalbare gezicht van Tonnie, kom 's hier,” wenkte Greet Buurman haar. Tonnie stapte uit haar bank en leunde over Nels schouder.

„Je portret,” lachte Greet. „Guurt heeft jou en Mulder vereeuwigd. Hij kijkt precies of ie je verslinden wil.”

Tonnie van der Noest lachte hartelijk mee en ze

hadden zoo'n pret, dat Annie Slating haar Fransche thema in den steek liet en naast Jo van Duuren in de bank kroop.

„Wat hebben jullie, gauw even kijken.”

Ze genoten nu met z'n zessen en Guurt vergat in haar pret, de vrees voor straf. De opmerkingen en 't gelach werden hoe langer hoe luider, toen plotseling een groote hand zich over de hoofden uitstreckte en 't tekeningetje afnam. Zes verschrikte gezichten werden naar mijnheer Mulder opgeheven. „Nou zal ie 't verscheuren,” dachten ze allemaal. Maar dat gebeurde niet. Mijnheer Mulder stapte, 't plaatje steeds bekkend, naar zijn plaats en lei 't daar op den lesse-naar.

„Van wie is dat schoons?” zei hij toen. „Van Guurt Wilman?”

„Ja,” knikte Guurt met een vuurrood gezicht.

„Hm, wanneer heb je dat gefabriceerd?”

„Daar net,” zei Guurt. Nu zou er wel een uitbarsting komen en honderd regels op z'n minst. Maar dat gebeurde ook niet. Mijnheer Mulder zei nog eens „hm,” deed den lesenaar open en bergde 't papiertje zorgvuldig weg.

Nel Jansen slaakte een zucht van verlichting. Daar kwam Guurt genadig af. Maar Guurt zelf kon 't nog niet gelooven, dat 't daarmee uit was. Ze zou er om twaalf uur wel meer van hooren.

Toch leek mijnheer Mulder 't volgende uur heelmaal niet boos op haar.

Wel speelde hij verschrikkelijk op tegen Greet Buurman, toen hij merkte dat zij haar Fransche les uit haar boek zat op te lezen. Hij liet haar bij den lesse-naar staan en noemde haar een bedriegster.

Wat 'n wonder, dat hij tegen Guurt niets gezegd had; ze was 't heele laatste uur als een lammetje, maar toen zij na 't danken allemaal op wilden staan, zei mijnheer Mulder: „Wachten jullie eens even,” en toen dacht ze: „Nou komt 't toch.”

Maar er kwam heel wat anders.

„Mijnheer Terburg is nog ziek,” zei mijnheer Mulder, „daarom hebben jullie van middag vrij, behalve Greet Buurman, die komt hier strafwerk maken om halftwee.”

Greet Buurman draaide met een onverschillig gezicht haar bank uit en liep zonder gedagzeggen weg. Guurt en Nel hielden zich kalm, zoolang ze binnen waren, maar in de kleedkamer omhelsden ze beurteelings elkaar en Jo van Duuren en deden een rondedans om Annie Slating en Tonnie van der Noest.

Ze maakten zoo'n lawaai, dat één van de onderwijzers kwam zeggen, dat 't uit moest zijn en dat ze anders wel weer naar binnen konden gaan.

Toen maakten ze, dat ze wegwamen.

Buiten stond Greet nog te wachten. „Wat vreeselijk jammer,” zei Tonnie. „Had je 't maar niet gedaan.”

„Ik heb je dikwijls genoeg gewaarschuwd,” merkte Jo op, zonder enig medelijden.

Greet werd nijdig.

„Als je niks anders weet te zeggen, hou dan je mond,” snauwde ze.

„Nu hadden we zoo leuk eens met z'n zessen uit kunnen gaan,” kwam Guurt tusschenbeide.

„O, gaan jullie maar gerust, ik had toch niet mee gegaan,” deed Greet nu weer onverschillig. „Nu, ik groet jullie,” riep ze plotseling bij den hoek en sloeg

de straat in. Ze waren er allemaal even stil van, maar toen begon Guurt weer: „Zeg, laten we nou van middag eens uitgaan.”

„'t Is zoo jammer, dat Greet niet mee kan,” zei Tonnie.

„Nou ja, maar daar is nu niets aan te doen.”

„En dat kunnen wij toch niet helpen,” vond Jo.

„Waarheen dan?” vroeg Nel.

„Dat spreken we van middag wel af. Twee uur bij de Koepelkerk? Goed, tot straks dan.”

Guurt en Jo gingen samen verder.

„Als ik mag,” riep Tonnie, en „ik trakteer”, schreeuwde Nel ze nog na.

Maar Guurt en Jo hoorden al niets meer.

„k Hoop maar, dat Moeder het goed vindt,” zei Guurt, „ik heb er zoo'n dollen zin in.”

„O, ik mag vast wel,” antwoordde Jo. „Hier is Nel's Album. Denk er om, dat je er in schrijft.”

Vergeeft elkander 2

HOOFDSTUK II.

Het album.

Klokslag twee uur kwam Jo bij de kerk aan, waar Guurt al ongeduldig op 't trottoirrandje heen en weer liep.

„Wat ben jullie laat,” riep ze Jo al tegemoet, „ik ben hier al wel vijf minuten. O, daar heb je Ton van der Noest ook, en die moest nou nog wel met de tram komen en die is er nog eerder dan jullie.”

„Dag!” — klonk 't van den anderen kant en Annie Slating kwam op een drafje aangehold. „k Was zoo bang, dat jullie weg zou gaan. Ben 'k erg laat?”

„Schandelijk,” beweerde Guurt, maar Jo zei: „'t Is net twee uur en Nel is er ook nog niet.”

„Weet jullie nou al waar we naar toe gaan?”

„Ja,” plaagde Guurt, „hier 't Park door, langs den Amstelveenschen weg, dan de kalfjeslaan door en langs den Amstel terug. Vind je 't goed?”

„O, verrukkelijk, maar ik zal wel zoo lang op 't trottoir gaan zitten. Als je terugkomt, haal je me dan wel even aan. 't Is nogal wat lekkers. Weet je niks beters?”

„O jawel, juffrouw, we kunnen ook naar Sloten wandelen. Wat zou u daarvan zeggen?”

„Wat 'n saai boel toch eigenlijk,” vond Annie. „je kan hier nou letterlijk nergens naar toe. 'k Wou dat we in Haarlem of in Den Haag woonden, daar ben je in

een wip op de duinen of in 't bosch, maar hier in dat vervelende Amster. . . .” Maar ze kon haar zin niet afmaken, want Jo lei haar hand op Annie's mond en zei: „Geen kwaad van Amsterdam zeggen, hoor, dan krijg je 't met mij aan den stok. Alle menschen zeggen, dat 't nergens zoo leuk wonen is en dat de menschen nergens zoo aardig zijn als in Amsterdam.”

„Jij bent tenminste een schat, Jozef,” en Annie wilde haar armen om Jo's hals slaan, maar Guurt gaf haar een por en zei: „Zeg, wacht met je ontboezemingen tot we op den Sloterweg zijn.”

Annie liet haar armen zakken. „Jij met je Sloten,” zei ze, terwijl ze probeerde Guurt haar por terug te geven. „We gaan niet naar Sloten, ik tenminste niet en Jo ook niet, hè Jo? Wil jij naar Sloten, Tonnie?”

„Och ja, als jullie allemaal gaan, ga ik mee,” zei Tonnie van der Noest met haar kalme stem.

Guurt Wilman trok even ongeduldig haar schouders op. „Gek toch! Die Tonnie van der Noest vond altijd alles goed, wat de anderen voorstelden. Ze zou nooit den boel in de war sturen of den vrede verstoren om haar eigen zin door te drijven, en toch kon Guurt 'r niet goed uitstaan. Ze maakte haar zoo kriegel, zoo alsof ze haar eens goed door elkaar moest schudden of een klap geven. Vervelend was dat toch. Ze had nu ook met plezier wat leelijks gezegd, maar bijtijds hield ze 't binnen, omdat ze voelde, dat 't hatelijk zijn zou.

Toen werd ze boos op zichzelf, dat ze zoo gauw klaar was om leelijk te doen en ze stond even stil, zonder 't gebabbel van de anderen te hooren, terwijl 't in haar omging wat een akelig kind ze toch was en hoevel beter Tonnie en Jo van Duuren waren. Die voelden vast nooit zoo en zeiden ook nooit hatelijkheden. O, ze

was een akelig kind en als de anderen 't half wisten, hoe ze was, dan zouden ze zeker niet met haar willen omgaan.

Ze wou ook wel zoo wezen als Jo, zoo vriendelijk, en zoo gehoorzaam.

Guurt had haar zelf 't eerst „Jozef” genoemd, en die naam paste zoo goed bij haar, dat 't altijd zoo gebleven was ook bij de anderen, en onwillekeurig ont-snapte haar een zucht, toen ze dacht, hoe groot 't verschil tusschen haar tweeën was.

De anderen keken haar lachend aan.

„Lieve deugd, waar gaat die naar toe?” riep Annie Slating.

„Dat kost je een stukje van je hart, Guurt,” plaagde Jo, maar ze zag onderwijl met verbazing, hoe Guurts gezicht betrokken was.

„Waar was dat nou om? 't Kon toch niet om Sloten zijn, daar had ze zelf eerst mee gespot. Wat kón ze nou in eens hebben?”

Met een ruk draaide Guurt zich om, toen ze de wonderde oogen van Jo zag. 't Ging niemand aan, wat ze had. Helpen konden ze haar toch niet.

„Snap je nou wat van die Nel,” zei ze, zonder op 't geplaag te antwoorden. „Kwart over tweeën. Als 't nog lang duurt, ga ik weg. 't Is gewoon een schandaal.”

„Daar heb je d'r, geloof ik,” zei Tonnie van der Noest, „kijk, daar op de brug. Ja, 't is er, kijk ze zwaait met 'r taschje.” Guurt rende haar tegemoet en de anderen zagen, hoe ze op de brug tegen Nel stond te redeneeren en naar de klok te wijzen. Maar Nel trok er zich schijnbaar niets van aan, ze hield Guurt haar taschje voor, toen trok ze Guurts arm door den haren

en zoo kwamen ze op een halletje bij de anderen.
„Wie er moppert krijgt niets uit mijn tasch,” riep Nel al uit de verte. „En 't is fijn, daar kun je op aan.”
„Waar blijf je toch?” zei Jo van Duuren, die zich niet zoo gauw liet omkopen. „Guurt was net van plan weg te gaan.”

„O kinderen, ik heb zooveel pech gehad. Laten we nou maar eerst op 'n bankje in 't Vondelpark gaan zitten, dan zal ik jullie alles vertellen.”

„Vooruit, ja, maar dan niet zoo aan 't begin,” zei Annie, „daar is 't zoo vol” en op een kluitje drentelden ze de kade langs en 't park binnen.

't Was niet zoo vol in 't Vondelpark, als ze gedacht hadden, en de meeste bankjes waren leeg. Toch duurde 't een heel poosje, voor ze een plekje naar hun zin gevonden hadden. „Niet op een bank zonder leuning,” besliste Nel, en „niet zoo dicht aan den weg,” vond Jo van Duuren. Zoo drentelden ze 't eene laantje in en 't andere uit.

„'t Is hier toch wel mooi,” zei Guurt, terwijl ze even staan bleef bij den grooten vijver, waarin de witte zwanen zoo statig rondreven.

„Nou, in ieder geval mooier dan in 't hok,” zei Annie Slatting. „Wat een geluk, dat we van die saaieteckenles af zijn.”

Maar daar stemde Guurt nu niet zoo hard mee in, ofschoon zoo'n middag vrij toch wel eenig leuk was.

's Woensdagsmiddags hadden ze ook wel geen school, maar dan hadden de meesten weer wat anders. Annie Slatting en Nel Janssen gingen naar pianoles en Tonnie van der Noest moest altijd naar haar grootmoeder. Greet Buurman wandelde meestal met haar

Voort renden ze allemaal, maar Nel gaf 't al gauw op en kwam dan ook 't laatst bij de bank.

„Geen plaats meer,” zei Guurt, en ze gingen allemaal zoo breed mogelijk zitten en spreidden hun jurken zoo wijd mogelijk uit.

„'t Spijt me,” zei Nel kalm, „maar dan zal ik op je schoot plaats moeten nemen, Jozef.”

„Je laat 't, hoor!” zei Jo van Duuren, haar een ferm duw gevend, „ga maar aan mijn voeten zitten, in 't gras.”

„Ja, aan de voeten van Gamaliël,” lachte Guurt. Tonnie van der Noest kreeg een kleur. „Dat mag

je niet doen,” zei ze.

„Och, ga weg, als de boschwachter komt, staat ze maar weer op,” zei Annie Slatting.

„Nee,” Tonnie van der Noest kleurde nog sterker. „Dat mag ze niet zeggen.”

„Wat niet? Gamaliël niet? Ben je mal, 't is geen vloek.”

nichte en Jo van Duuren ging, als 't goed weer was, gewoonlijk met Fransientje en zus uit. Dan ging Guurt nogal eens mee, want ze was dol op Fransientje en

Fransientje op haar en Guurt vond 't ook wel aardig om 't sportkarretje te duwen, maar 't was toch niet dat van nu, zoo onverwacht en dan met z'n allen.

„Daar staat een bank,” riep Nel, — „met een leuning. Wie er 't eerst is.”

Tonnie had 't land. Waarom deden ze nou allemaal net of ze 't niet begrepen? Maar ze was 't eenmaal begonnen en moest nu doorzetten; en dus zei ze dapper, ofschoon met een vuurood gezicht: „Jawel, als je dingen uit den Bijbel gebruikt om gekheid mee te maken, da's net zoo goed alsof je vloekt, en dat doet Guurt heel dikwijls.”

Ze waren allemaal even stil. Nee maar. Wie had dat nou achter Tonnie van der Noest gezocht. „'t Is waar,” dacht Jo van Duuren, „maar ik zou 't nooit hebben durven zeggen.”

„Nou breekt m'n klomp,” zei Guurt eindelijk. Ze voelde zich verslagen, maar dat zou ze voor geen geld erkennen, en dan nog wel door Tonnie van der Noest.

„Verbeeld je,” vond Annie Slatting, terwijl ze haar hoed afzette en den bruinen strik in haar haar recht trok, „dan mochten we allemaal wel niks meer zeggen.”

„Nou, begin jij daar dan maar mee, 't zal Mulder niks spijten, en ons ook niet,” zei Nel.

„Spook,” schold Annie, terwijl ze naar Nel schoppte, maar Nel, die nog altijd voor de bank stond, lei haar hand op Tonnie's muts en zei plechtig: „Ga zoo voort mijn dochter, en ge zult spinazie eten.”

„Hé, wat aardig,” plaagde Annie, maar Nel keek haar uit de hoogte aan, en zei: „Ik wensch met u niet in discussie te treden, dat zegt Mulder ook, als hij ongelijk heeft. Kom, wezen jullie nou 's lief en schik een eindje op, want ik snak om m'n zak open te doen.”

„Wacht,” zei Guurt, „ik zal wel op de leuning gaan zitten, hier, zet u zich.” Dat was ook een uitdrukking, die ze van mijnheer Mulder hadden overgenomen.

Nel zette zich, tusschen Annie Slatting en Tonnie van der Noest, maakte haar tasch open en haalde 't zakje er uit.

„Laat's voelen, wat er in zit,” zei Annie en stak haar hand uit om in 't zakje te knijpen, maar Nel commandeerde: „Afblijven.”

„Ruiken dan,” zei Guurt.

„Ook niet. Jullie mag raden. Wie 't heeft, krijgt er een meer. Jozef, begin.”

Jo keek naar 't zakje en bedacht zich even. „Chocolaboonen,” zei ze eindelijk.

„Nee, mis. Jij,” ging Nel voort, met een duw tegen Annie's arm.

„Die... och je weet wel... die lekkere dingetjes... in die mooie papiertjes... och je weet wel.”

„Kind, zeg as je blijft precies, wat je bedoelt, anders geldt 't niet.”

„Och, ze bedoelt ijsbonbons,” lachte Guurt.

Ze hadden juist de vorige week afgesproken, dat ze die geen van allen lustten.

„Heelemaal verkeerd, jij krijgt 'r een minder.”

„Nee, dat vind ik gemeen. Dat heeft Guurt gezegd, ik niet.”

Maar Nel ging kalm voort: „Jij, Guurt.”

„Ik bedank je,” zei Guurt. „Ik raad niet, ze zijn veel te lekker om er een te verspelen.”

„Je weet niet eens, wat 't is. Nou Ton, jij hoeft niet te raden en je krijgt er toch een meer, omdat je zoo mooi tegen ons gepreekt hebt.”

„'t Was erg aardig,” vond Tonnie van der Noest en ze stak met een dankbaar gezicht haar hand in 't zakje.

iedereen vond haar ook lief. Dat wist Jo wel. Ze deed haar best op school, kende altijd haar lessen, bracht mooie rapporten mee naar huis en werd door iedereen geprezen. Alleen kibbelde ze wel eens met Gé, haar ouderen broer, maar dat was natuurlijk Gé's schuld, niet de hare. Gé noemde haar verwaand, maar daar trok Jo zich niets van aan. 't Kwam niet in haar op, dat hij wel eens gelijk kon hebben, en misschien verwaandheid 't leelijke in haar hart was. Ze had toch gelijk, als ze Gé lui vond en slordig, vader vond 't ook, en als Gé zoo opstoot, als ze 't hem zei, dan was 't alleen, omdat hij 't niet hooren wou. En ze had nu ook gelijk, als ze vond, dat Greet Buurman haar straf verdiend had en dat 't niet noodig was om haar te beklagen.

„'t Treft juist goed,” zei ze, „anders deed ze 't toch morgen weer.”

„Nou,” zei Guurt boos. „Dat hindert jou toch niet. 't Is of je blij bent, dat ze straf heeft.”

„Ja, nou, daar ben ik ook blij om, 'k heb 'r dikwijls genoeg gewaarschuld, en ze heeft 't verdiend.”

Daar begreep Guurt niets van. 't Idee, om blij te zijn, als een ander straf krijgt.

„Nou,” zei ze, „als ik alles kreeg, wat ik verdiend had, dan — dan had ik...”

„Hooiwagens vol,” vulde Nel aan. „Hier, eten jullie nog maar een chocolaadje.”

Guurt lachte alweer. Ze was nooit lang boos.

Om de beurt gingen de handen in 't zakje en toen zaten ze allemaal even in stilte te genieten, ieder met z'n eigen gedachten bezig. Nel Janssen was blij dat Guurt weer lachte; 't was zoo vervelend, als Guurt uit 'r humeur was, dan werden ze altijd allemaal saai.

„Ah, pralines,” smakte Annie Slatting. „Fijn,” zei Guurt. „Hoeveel zitten er in?”

„'k Zal's tellen. Nu nog twintig. Da's nog net voor ieder vier.”

„Maar Tonnie moet er een meer hebben,” zei Jo van Duuren.

„Nee, 't hoeft niet,” zei Tonnie.

„Jawel, dat is dan negentien, dat is dan voor ieder — och — hoeveel is dat nou.”

„Voor ieder drie en dan houden we er vier over,” zei Jo.

„Nou, dat komt prachtig uit,” rekende Guurt uit. „Annie moest er toch een minder hebben.”

„Valscherd!”

„Nee,” zei Nel, „ik weet wat. Die vier bewaren we voor Greet. Die stakker heeft wel een beetje troost noodig.”

„Och heden, ja,” zei Guurt, terwijl ze in 't rond de chocola van haar praline afknabbelde. „Wat zal ze 't land hebben.”

„Hoever zou ze zijn? ze krijgt 't vast geen tweemaal af,” zei Tonnie van der Noest.

„Ik durf nooit van m'n leven mijn boek meer open te doen, onder een les,” zei Annie Slatting.

„Nou,” zei Jo van Duuren, „'t is wel net goed, 'k vind 't ook echt gemeen.”

„Nou ja,” zei Nel, „we doen allemaal wel 's wat gemeens. 't Is vreeselijk jammer, dat dat nou net zoo treft.”

Maar daar was Jo 't niet mee eens. Ze kon zich niet herinneren, dat ze ook wel eens wat gemeens gedaan had. Eigenlijk was ze er zich niet van bewust, dat ze wel eens kwaad deed. Ze was gehoorzaam en lief, en

Tonnie van der Noest stelde zich voor, hoe Greet Buurman zou zitten pennen om voor vieren klaar te komen. Waar zou ze zitten? zeker in een van de lagere klassen. Akelig toch! Gelukkig, dat ze wat voor haar bewaarden. Guurt zat met haar ellebogen op haar knieën naar Jo van Duuren te kijken.

't Was ook waar, ze kon zich niet met Jo van Duuren vergelijken. Zij, Guurt, las wel nooit haar lessen op uit haar boek, maar ze deed toch andere dingen, die even goed verkeerd waren. Wat schreef ze niet dikwijls haar Fransche thema's van Nel over en wat zeiden zij en Nel elkaar niet vaak voor. Maar daar deed Jozef allemaal niet aan mee en dus kon Guurt 't eigenlijk wel begrijpen, dat ze er zoo over dacht.

Als Jo van Duuren had kunnen hooren, wat Guurt dacht, dan zou ze 't er heelemaal mee eens geweest zijn.

Ze was beter, niet alleen dan Greet Buurman, maar ook beter dan Guurt en al de anderen.

De rust duurde niet lang. Annie Slatting stond op en rekte zich uit. „Zeg 's,” zei ze, „blijven we hier zitten? Ik dacht, dat we wandelen zouden.”

„Ga jij gerust een eindje wandelen, geen mensch die je tegen houdt,” zei Nel en strekte behaaglijk haar beenen uit. „Ik zit goed.”

„Nou maar, ik niet,” zei Guurt. „Die leuning is gemeen hard.”

„Kom hier zitten,” zei Nel. „Annie gaat toch wandelen.” Guurt liet zich van de leuning op Annie's plaats glijden. „Wacht,” zei Annie, Nel bij haar beenen trekkende, „ik zal jou 's aflossen, kom er maar 's eerst af.”

Nel schreeuwde moord en brand, sloeg haar eenen arm om Tonnie van der Noest en haar anderen om Guurt. Maar Guurt vond dat spelletje veel te aardig. Ze maakte Nel's arm los, zei: „trekken, trekken,” en begon haar van achteren op te duwen. „O!” gilte Nel, en hield Tonnie van der Noest krampachtig vast, maar die kon haar alleen niet houden en onder 't schaterend gelach van de anderen kwam Nel op den grond terecht, Tonnie meertrekkende. Tonnie was gauw weer op de been, maar Nel bleef kalm zitten. „Hè,” zei ze, terwijl ze haar haren uit haar oogen streek, „eigenlijk zit je hier nog wel zoo goed.”

„Heb je nou toch ooit zoo'n luie drommedaris gezien?” zei Guurt.

„Sta op, dan spelen we sliertkrijgertje.”

„Help me dan,” en met haar viereen hoeschen ze Nel omhoog. „Tik,” zei ze, zoodra ze stond, Jo van Duuren een klap op haar schouder gevend, „Jozef is 'm.”

Ze speelden sliertkrijgertje en toen „'k verlos, 'k verban je,” totdat ze warm en moe op een andere bank neerstreken.

„Hoe laat zou 't toch eigenlijk wezen,” zei Jo van Duuren, „'k geloof, dat we weg moeten.”

Tonnie van der Noest had een horloge. „Kwart over vier,” zei ze. „O, dan moet ik naar huis,” zuchtte Guurt. „We zouden vroeg eten, m'n Pa heeft vergadering.”

„Even uitblazen,” vond Nel, en hield ze nog eens haar zakje voor.

„Zie zoo, nou is 't op.”

„Ik ga weg, hoor!” zei Guurt, toen ze nog even gezeten hadden.

„Ik ook. Ik moet nog huiswerk maken,” zei Anna Slatting.

„Huiswerk maken,” schreeuwden ze allemaal tegelijk, „we hebben geen huiswerk.”

„Jawel, m'n sommen van verleden week zijn nog niet af.”

„Zie je, dat komt er nu van, als je den boel uitstelt,” zei Jo van Duuren, terwijl ze de Vondelstraat in wandelden, „nou zijn wij van avond vrij en jij moet zitten zwoegen.”

„Ik ga tenminste heerlijk lezen,” vertelde Nel Janssen. „Zeg Guurt, heb je wat in mijn album getekend?”

„Nee nog niet.”

Jo van Duuren voelde Guurts arm trillen en toen ze haar aankeek, zag ze, dat ze een kleur kreeg. Guurt was geschrokken. Wat een suffer was ze. Daar had ze Nels mooie album op de tafel in de huiskamer laten liggen. Nu kon ze er zeker van zijn, dat er vlekken aanzaten, als ze thuis kwam. Er zat wel een papier om, maar de een of ander zou dat er wel afgehaald hebben om te kijken wat er in zat.

O, en ze was nog wel zoo vast van plan geweest er netjes op te zijn. Wat was ze toch een uil.

„Weet je wat,” zei Nel, „doe 't dan van avond en breng 'm morgen mee op school, dan kan Jozef er in de Pinkstervacantie wat in schrijven.”

„Ja,” zei Guurt. O, hoe had ze toch zoo dom kunnen zijn. Wat akelig toch, en wat zou Nel boos zijn, als er vlekken in haar mooie album zaten, en de anderen. Ze had toch al den naam van slordig. Nu had ze nog meer haast om thuis te komen en ze rende zoo,

dat de anderen maar ophielden met praten, om haar te kunnen bijhouden.

„Wie gaat er mee Tonnie van der Noest in de tram brengen?” vroeg Nel op den hoek.

„Ik niet hoor,” zei Guurt. „Ik moet naar huis. Ga je mee, Jozef?”

Jo en Guurt namen daar dus afscheid. Annie en Nel zouden met Tonnie van der Noest 't Leidsche Plein over gaan.

„Denk om m'n album,” riep Nel nog eens.

Guurt praatte niet veel onderweg. Ze moest telkens maar om het album denken en hoe vreeselijk 't wezen zou als er vlekken in zaten.

Bij Jo van Duuren huis bleef ze niet, zooals anders, staan praten, maar zei kort gedag en holde toen maar weer voort.

Je kon toch niet weten, misschien kwam ze nog niet te laat om haar schat te redden. Thuis luide ze de bel of er brand was en trappelde van ongeduld, zoo lang ze niet opengedaan was. Juist had ze een tweeden ruk aan de bel gedaan, toen de deur met een nijldigen schok openvloog.

„Ik,” riep Guurt, de deur dicht smakkende.

„Ja, dat begrijp ik,” kwam de booze stem van 't dienstmeisje van boven, „jij met je malle drukte. Denk je, dat ik achter de deur sta?”

Guurt zou anders haar woorden wel klaar gehad hebben, maar nu had ze geen tijd. Twee treden tegelijk sprong ze de trap op en stooft, met hoed en mantel aan, de huiskamer binnen, waar haar moeder bezig was de tafel te dekken.

„Mijn album,” hijgde Guurt. „Hebt u m'n album gezien?”

„Je album, nee,” en Guurts moeder ging kalm door met dekken. Er was zoo dikwijls wat weg, daar konden ze zich niet allemaal druk over maken.

„Maar hij heeft hier gelegen,” huilde Guurt nu bijna. Als hij nu nog weg was ook. „Niemand heeft hier ooit wat gezien.”

„Dan moet je maar beter op je boel passen,” zei mevrouw Wilman.

't Was Guurts geluk, dat ze juist op dat oogenblik 't bruine papier op 't bovenste plankje van 't boekenrek ontdekte, want 't was niet bepaald een vriendelijk antwoord, dat op haar tong lag. In een oogwenk was ze op een stoel, had 't pakje in haar handen en stond weer op den grond. Met bevende vingers maakte ze 't papier los. De band was in orde, maar o, van binnen. Angstig sloeg ze blad na blad om, nee, heusch, er scheen niemand aan geweest te zijn, er zat geen enkel vlekje in. O, wat 'n geluk, wat 'n geluk, en wat 'n wonder. Guurt zuchtte van verlichting en, heelemaal bedaard nu, deed ze 't papier weer dicht. Nu zou ze er toch beter op passen. „Ik dank U, ik dank U,” fluisterde ze terwijl ze langzaam naar boven liep, om het album nu goed op te bergen. 't Was zoo heerlijk dat ze morgen met een gerust hart naar school kon gaan.

Maar 's avonds kwam er van teekenen niets; Guurts broer, die pas soldaat geworden was, kwam een avond thuis en had zooveel te vertellen, dat 't bedtijd was, voor ze 't wist. Maar Guurt troostte zich, dat 't toch morgen vacantie was en dat ze dan tijd in overvloed had.

Toen Nel dus den volgenden morgen naar haar album vroeg, had Guurt 'm niet. „Maar ik zal 't heusch van avond doen,” zei ze.

„Ja en hoe krijg ik 'm dan?” pruttelde Nel.
 „Nou, weet je wat,” beloofde Guurt, „ik zal 'm morgen bij Jozef brengen, dan kan die er in de Pinksterweek in schrijven en dan brengen we hem samen bij jou. Is dat nou niet schattig van me?”

Vergeeft elkander 3

Gé zette Fransientje neer. „Mag ik even naar Jan, om te vragen met welken trein we gaan?” vroeg hij.
 „Ja, dat is goed. Maar jullie kunt wel met de tram gaan. Enfin, hoor maar 's wat oom Dirk zegt.”
 „Mag 'k mee? Mag 'k mee?” bedelde Fransientje.
 „Mag ze mee?” vroeg Gé.
 „Kijk 's op de klok,” zei moeder. „'t Is kinderen-bedtijd. Fransientje gaat met Jo mee naar boven.”
 „Hè nee, hè nee,” zeurde Fransientje.
 „Niet lang weg blijven, Gé,” zei mijnheer Van Duuren. „Je hebt zeker van avond nog wel wat te werken, niet?”
 „Alleen maar algebra.”
 „Nu, zorg dan, dat dat van avond klaar komt, want in de vakantie komt er natuurlijk niets van.”
 „Zie zoo,” zei mevrouw Van Duuren, toen Gé weg was. „Nu gaat ons Fransje ook op reis, in de groote koets.”
 Maar Fransientje had niet veel zin. „Nog vijf minuten,” dat was 't gewone liedje.
 „Maar dan ook geen seconde langer,” gaf Moeder toe. „Kijk maar goed naar den grooten wijzer.”
 De vijf minuten waren altijd veel te gauw om, naar Fransientjes zin, maar ze wist wel, dat er toch geen ontkomen aan was. Ze stond dus gehoorzaam op, toen Moeder weer naar de klok wees.
 Maar Fransientje was erg knap in 't zingen van 't liedje van verlangen.
 Ze klom eerst op Vaders knie, sloeg haar armpjes om zijn hals en zei: „Nacht zoete Papa.”
 „Nacht stoute Fransman,” zei vader, gaf haar een nachtkus en dacht weer met lezen door te gaan. Maar zoo liet ze zich niet afschepen. Ze nestelde zich be-

HOOFDSTUK III.

Jo van Duuren thuis.

Gé van Duuren was in de wolken. Zoo juist had de post een brief uit Haarlem gebracht van Tante Anne, om te vragen of hij en Jan van Oom Dirk de Pinkstervacantie in Haarlem mochten komen doorbrengen.

Vader en moeder hadden 't goed gevonden en nu gaf Gé op allerlei wijze zijn vreugde lucht. Hij sprong over een stoel, pakte z'n moeder om haar hals, zette toen Fransientje op zijn schouder en danste met haar de kamer rond.

„Jongen, wees niet zoo wild met je kleine zusje,” zei moeder.

haaglijk in Vaders armen, haalde de krant naar zich toe en zei: „Even lezen, Pappa.”
 Mijnheer Van Duuren liet haar begaan en wees hier en daar een letter aan. „Dat is een F, Fransientje en dat is een M, Mammie, en dat een G, Gé.”
 „En dat een V, Vader,” vond Fransientje zelf uit.
 „Goed zoo en dat?”
 „Z, zus.”
 „Mooi, en dat,” en vader wees met de punt van zijn vinger naar Fransientjes neus.
 „Neus,” lachte ze.
 „Mis,” zei mijnheer Van Duuren, „dat is een klein meisje, dat naar bed moet,” en zonder medelijden werd ze op den grond gezet.
 „Nu even bij Moeder probeeren,” overlegde Fransientje. Moeder nam haar zelf al op schoot, en zei: „Nacht kindje.”
 „Nacht Mammie,” zei 't kindje, maar ze maakte volstrekt geen aanstalten om heen te gaan. Moeders naaimandje stond op tafel en dat was een bron van plezier voor Fransientje. Alles werd bekeken en alle doosjes moesten opengemaakt en 't centimeterdje werd afgerold en dan weer opgewonden, maar eindelijk kwam 't eind toch.
 Moeder zei: „Poppetje gezien, kastje gaat dicht,” en dicht ging de naaimand. Fransientje kreeg een dikken zoen en stond weer op den grond.
 Bij Jo zou ze 't maar niet probeeren. Die wist van geen genade. Jo stond al klaar om haar weg te brengen en dus wist Fransientje nu niet anders meer te doen, dan maar stil mee te gaan.
 Jo was eigenlijk een beetje uit haar haaruur.
 Dat was nu alle avonden 'tzelfde met Fransientje,

en Vader en Moeder lieten haar maar begaan. Als Jo de baas geweest was, dan zou ze voorgoed een eind aan dat gezeur gemaakt hebben. Als 't tijd was, was 't tijd, vond Jo en dan moest Moeder Fransientje niet toestaan, om hier en daar nog vijf minuten te blijven hangen. Nu was 't al een kwartier over den tijd. En 't was niet alleen met naar bed gaan zoo. Als 's middags de tafel gedekt moest worden en Moeder zei, dat Fransientje moest opbergen, dan had ze altijd nog even een plaat af te maken, of een toren af te bouwen. Dat was allemaal maar ongehoorzaamheid, vond Jo, en daardoor had zij maar last met Fransientje. Want als zij op staanden voet iets gedaan wou hebben, dan gebeurde 't ook niet en dan zette Jo door en Fransientje werd boos en ging huilen. Gé werd altijd woedend, als dat gebeurde en zei: „Fransientje huilt nooit, als ze bij Moeder is, waarom moet Jo haar altijd aan den gang maken,” maar Gé zou Fransientje heelemaal bederven, als hij z'n zin kreeg, en Jo vond 't heusch zoo'n beetje haar plicht te zorgen, dat dat niet gebeurde.

't Stond duidelijk op haar gezicht te lezen en Fransientje merkte 't ook, in de manier, waarop Jo haar hand vasthield.

Anders deden ze altijd „zoutevisch en nieuwe haring”; Jo zette 't kleine ding op haar rug en dan ging 't onder geroep van „haring! haring!” naar boven. Maar nu vroeg Fransientje 't niet eens; ze had een gevoel of ze gevangen zat in Jo's hand en dat kon ze niet uitstaan. Ze wurmde en wurmde, maar ze kon niet loskomen; als Jo zich eenmaal voorgenomen had, dat Fransientje haar een hand zou geven, dan moest 't ook gebeuren. Maar Fransientje had ook haar willetje.

Mevrouw Van Duuren deed de kamerdeur open en keek om den hoek. „Wat is dat nou?” vroeg ze. „Wat heeft Fransientje?”

„Fransientje is stout,” zei Jo.

„Ik wil alleen loopen,” huilde Fransientje.

„Kom, Jo, laat haar dan alleen loopen. Sta gauw op, zusje, en maak, dat je in bed komt.”

Jo liet los. Maar ze was nu echt verontwaardigd.

„Je bent een erg stout kind, hoor!” zei ze.

„'s Nietis. Jij bent stout. Ik mag best alleen loopen,” verdedigde Fransientje zich, terwijl ze nu vlug de trap opklom.

't Was beneden Jo's waardigheid om met „zoo'n klein kind” te kibbelen, dus ging ze verder zonder spreken achter Fransientje naar boven, kleedde haar zwijgend uit, liet haar haar avondgebedje bidden, lei haar in bed en ging toen heen, zonder haar een nachtoenen te geven.

Het arme Fransientje bleef met een ongelukkig hartje achter. Toen ze Jo de deur dicht hoorde doen, voelde ze de tranen weer in haar oogen komen. Ze veegde ze met 't laken af en zei zachtjes: „Ik ben niet stout, ik wou enkel maar alleen loopen.” Toen keerde ze zich om, met 't besluit, dat ze Jo naar vond en dat ze niks meer van haar hield, en zoo ging Fransientje slapen.

Beneden zat Jo, ontevreden met iedereen, behalve met zichzelf; diep overtuigd van Fransientje's boosheid en Moeders zwakheid. Zonder op te kijken werkte ze door aan 't boezelaartje, dat ze voor de handwerkles moesten afmaken, en ze zag niet, hoe Vader en Moeder elkaar aankeken en Moeder aan Vader beduidde, dat hij maar niets zeggen moest.

„Hou me toch niet zoo stijf vast,” zei ze boos. „Ik kan best alleen loopen.” En toen dat niet hielp, maar Jo zonder een woord te spreken haar hand bleef vasthouden, ging ze op de trap zitten en zei: „Ik wil alleen loopen.”

Als Jo niet zoo overtuigd geweest was, dat zij Fransientje gehoorzaamheid leeren moest, dan had zij 't kleine meisje haar zin wel gegeven, maar ze meende nu eenmaal dat Fransientje door Vader, Moeder en Gé verwend

werd en dat, als zij er de hand niet aan hield, er niets van terecht kwam. Daarom hield ze vol.

„Sta gauw op,” zei ze. „Je bent stout.”

„Nee,” praatte Fransientje hoe langer hoe boozier, „ik ben niet stout. Ik wil alleen loopen,” en ze hamerde met haar kleine vuistje op Jo's hand. Maar Jo liet niet los. Nog steviger greep haar hand om de kleine vingertjes en ze deed haar best Fransientje op te trekken.

„Au,” huilde Fransientje nu, „je doet me zeer.”

„Sta dan op,” zei Jo. „Foei, wat ben je ondeugend.”

Fransientje huilde nog harder. „Ik wil alleen loopen, ik wil alleen loopen,” snikte ze.

Jo had anders haar antwoord al klaar, en ze was vast van plan eens goed te zeggen, wat zij er van dacht. Vader en Moeder konden toch heusch wel begrijpen, dat zij Fransientje niet voor de aardigheid aan 't huilen zou maken. 't Was alleen om haar te leeren gehoorzaam te zijn, maar dat schenen Vader en Moeder niet in te zien; en hooger werd de kleur op Jo's wangen en stijver gingen haar lippen op elkaar. Och, eigenlijk wist niemand in huis goed wat gehoorzaamheid was, behalve zij.

Moeder probeerde Jo aan 't praten te krijgen, vroeg haar naar haar boezelaartje, en of ze nog meer vacantiwerk had en of al de meisjes van haar klas in de stad bleven, maar Jo was zoo afgemeten en zei op zoo'n plechtigen toon: „Ja Moeder” en „Nee Moeder” dat mijnheer Van Duuren boos opkeek van zijn krant en ongeduldig z'n theekop vooruit schoof. „Kom,” zei hij, „schenk me nog maar eens in en ik liet Jo maar met haar booze bui alleen.”

De tranen sprongen Jo in de oogen en haar lippen trilden.

„Dat was hard,” vond ze, „dat had ze niet verdiend. Ze was niet in een booze bui,” en ze deed juist haar mond open om een uitlegging te geven, toen er gebeld werd.

„Gé zeker,” zei Vader, en keek op z'n horloge. „Hm, dat heeft hij er nogal knap afgebracht.”

Jo's mond ging weer dicht. Ze wilde zich niet verdedigen, waar Gé bij was. Die kon van die hatelijke dingen zeggen, waar Jo geen antwoord meer op wist.

Gé kwam fluitend binnen. Hij scheen nogal in z'n nopjes.

„Wel?” vroeg vader.

„O, fijn,” zei Gé. „Oom Dirk brengt ons weg. Die moet zelf ook naar Haarlem om Oom Bert te spreken. En Moeder, tante Martha zegt, ik moet maar daar komen koffiedrinken. Ze drinken toch vroeg koffie en dan hebt u er geen last van.”

„O, dat komt prachtig uit, want ik heb morgen juffrouw Verburg.”

„Op Zaterdag?”

„Ja, 't was de eenige dag, dien zij nog vrij had en Jo wou graag Zondag haar jurk aan hebben, niet Jo?”

Jo knikte van ja.

„'t Is te hopen, dat ze er dan een beetje vriendelijker gezicht bij zet,” zei Vader, „anders is 't. . .”

„Een vlag op een modderschuit,” viel Gé in. Hij had al dadelijk gezien, dat er iets aan haperde bij Jo en dat „uitgestreken” gezicht prikkelde hem altijd tot plagen.

„Kom, ga jij as je blijft aan je werk,” zei Vader, „en zorg dat je klaar komt, hoor! Hoe laat verwacht tante Martha je?”

„O, net zoo vroeg als ik wil. Als ik maar niet voor achten kom.”

„Je gaat maar niet te vroeg, hoor,” zei Moeder. „Denk er om, dat 't daar ook Zaterdag is.”

Toen Gé naar boven was om z'n werk te maken, deed Vader de krant dicht en stond op.

„k Moet nog even uit, loop je mee?”

„Ja, dat is goed,” zei mevrouw Van Duuren, haar naaiwerk opvouwend. „Jo zal wel een beetje naar de kleintjes luisteren, en als 't soms laat wordt, ga jij en Gé dan maar vast naar bed, Jo.”

Jo voelde zich als een martelares, toen ze alleen zat. Iedereen was boos op haar en dat had ze toch niet

verdiend. Maar ze zou 't wel in stilte dragen en niet boos worden. Zij had toch gelijk en ze zou gewoon doorgaan met wat zij dacht, dat goed was. In haar hart had ze wel een beetje medelijden met al die mensen, die 't niet zoo goed wisten.

De volgende morgen vond Jo wat Gé noemde nog altijd „bevoren”. Er kwam geen lachje over haar gezicht, terwijl ze Fransientje aankleedde, die eigenlijk al lang weer klaar was om goede vrienden met Jo te zijn, maar nu door Jo zelf weer aan haar grieven herinnerd werd. En aan 't ontbijt werd 't niet beter. Niemand scheen er zich aan te storen dat zij stil was. Alleen Fransientje liet duidelijk merken, dat ze 't wel zag; ze schoof, als Jo haar helpen wilde, voortdurend haar bordje den anderen kant uit, naar Gé. Zoo'n nest. Was ze nou niet stout? Nu konden Vader en Moeder dan toch wel zien wiens schuld 't was. En Gé genoot. Elken keer, als Fransientje om zijn hulp vroeg, hielp hij haar met een gezicht, of hij geen grooter plezier in z'n leven kende, en anders was 't altijd: „Laat Jo je maar helpen.” 't Was, dat Jo geen ruzie maken wou, maar anders. . . .

Na 't ontbijt kwam juffrouw Verburg.

„Haal maar vast water uit de keuken, Jo,” zei Moeder, „ik kom dadelijk bij je. 'k Ga even met juffrouw Verburg naar boven.”

Toen Jo uit de keuken terugkwam, hoorde ze Fransientje en Gé praten.

„En wat toen?” vroeg Gé.

„Nou,” zei Fransientje, „en toen kwam Moeder en toen hoefde 't toch lekker niet.”

Gé lachte en Fransientje zei nog eens: „Lekker niet, hè.”

Toen Jo binnenkwam, hielden ze allebei stil, maar Jo had genoeg gehoord om te begrijpen, dat ze 't over haar hadden.

Gé stookte Fransientje natuurlijk op en ze was blij, dat hij juist door Moeder boven geroepen werd. Straks ging hij gelukkig heelemaal weg, dan zou zij 't met Fransientje wel alleen klaar spelen.

Toen Moeder na een poosje beneden kwam, vond ze Jo al bezig met afwassen. Fransientje zat voor zusje torens te bouwen op den grond.

„Ben je al begonnen? Dat is goed,” zei mevrouw Van Duuren.

„We moeten een beetje opschieten, want juffrouw Verburg moet zij hebben voor 't stukje van je jurk en die wou ik zelf even uitkiezen. Ik zal straks eerst zusje in 't bed stoppen, dan kan die slapen gaan en dan loop ik even weg.”

„Mag ik mee?” vroeg Jo, die zich voelde ontdooven bij de warmte van Moeders vriendelijkheid en de gedachte aan haar nieuwe jurk.

„O ja, dan zoeken we samen wat moois uit. Fransientje blijft juffrouw Verburg wel even gezelschap houden, hè?”

Fransientje vond alles goed, zoolang ze Jo maar ontloopen kon. „Ik zal haar wel wat vertellen,” zei ze, terwijl ze met een wijs gezicht 't volgende blok op den toren zette, „dan heb ze ook nog 's wat.”

Jo schoot ondanks zichzelf in een lach. 't Was toch wel een vermakelijk kind; jammer maar, dat ze zoo ongehoorzaam was. Maar Fransientje zag er volstrekt geen reden in om te lachen. Ze keek Jo boos aan en zei: „k Heb 'r laatst van de zeven geitjes verteld en dat vond ze wat prachtig hoor!”

„k Wil 't best gelooven,” zei Jo, die nu zeker heelemaal ontdooid zou zijn, als Gé niet juist binnen gekomen was, klaar om af te reizen.

„Heb je nu alles, Gé?” informeerde Moeder, terwijl ze hier en daar nog een pluise van zijn pak streijk. „Kan je koffertje onder weg niet open gaan? Doe de hartelijke groeten aan Oom en Tante, hoor, en gedraag je behoorlijk. Wees vooral gehoorzaam (Ja, dat mocht Moeder wel zeggen, vond Jo). Nee, niet die pet. Zet je Zondagsche maar op, en stop die in 't koffertje. Zoo, nu veel genoegen hoor,” en Moeder gaf hem een zoen op elke wang, „en denk om alles. Heb je Vader gedag gezegd? Ja?”

Gé bukte om zusje en Fransientje gedag te zeggen, stak Jo even een hand toe en zei met een ondeugend gezicht: „Dag Jo, beterschap,” wat Jo opnieuw deed bevriezen, en ging toen, door Moeder gevolgd, de gang door naar de straatdeur, daar wenschte Moeder hem nog eens veel plezier, drukte hem nog 't een en ander op z'n hart en liet hem uit.

Een half uurtje daarna gingen Moeder en Jo ook weg en lieten Fransientje alleen. Moeder had gezegd, ze moest eerst maar netjes de bouwdoos inpakken en dan naar boven gaan, naar juffrouw Verburg. Ze was net klaar met de bouwdoos, toen er gebeld werd en even daarna hoorde ze de stem van Guurt Wilman in de gang.

Dat was een pretje. In een wip was Fransientje buiten de deur en danste ze Guurt te gemoet.

„Dag Guurt, dag Guurt.”

„Zoo uk,” zei Guurt, „Jo is uit, hè?”

„Ja, met Moeder,” en Fransientje trok Guurt mee de kamer in.

„Wat kom je doen?”
 „Hier, die album moet je aan Jo geven.”
 „Van wie is die? Van jou? Laat me 's kijken,” en

Fransientje peuterde al om 't papier los te krijgen.
 Guurt ging zitten en Fransientje klom op haar knie.
 Toen werd 't papier losgemaakt en het album ging open. Nu kon Fransientje aan 't bewonderen gaan.

HOOFDSTUK IV.

Gé's geheim.

„Je hebt nu een prachtige gelegenheid je herbarium wat uit te breiden, Jan,” zei oom Dirk. „Je zult eens zien, wat 'n boel moois je nu in de duinen vinden kunt. Als 'k jou was nam ik m'n boek maar mee, dan heb jullie meteen wat nuttigs te doen.”
 „Dat was ik al juist van plan, Vader,” zei Jan. „We nemen ook die boekjes mee over de planten in de duinen. Jammer, dat 'k geen plantentrommel heb.”
 „Wij hebben er thuis een,” zei Gé. „Zal ik hem halen?”
 „Als we nog tijd hebben?” en vragend keek Jan Vader aan.
 „Je kunt nog wel driemaal heen en weer,” zei Vader, „als je tenminste niet hier of daar blijft plakken.”
 „Wacht, dan ga ik even met je mee,” zei Jan.
 „Hij is eigenlijk niet van mij,” vertelde Gé op straat, „hij hoort eigenlijk van Jo, maar ze gebruikt 'm nooit. 'k Geloof, dat ze niet eens meer weet, dat ze hem heeft.”
 „Als ze hem dan maar geven wil.”
 „Natuurlijk,” zei Gé, „ze gebruikt 'm immers toch niet.”
 Geertje vond die jongens erg vervelend. Je hadt wel werk met alleen naar de bel te loopen. Nee, Jo

Hè, dat was prachtig, dat rose zijden bloemetje, en wat lag dat er dik op. Als je zoo met je vingers er over streek, dan kon je voelen, dat het er boven op lag. De kleine vingertjes gleden voorzichtig over 't mooie plaatje.
 „Niet doen,” zei Guurt, „je mag er niet aankomen. Dan wordt 't vuil.”
 Ze bekeken samen het heele album en Fransientje moest precies weten van wie de plaatjes waren.
 „Wat heb jij er ingeplakt?” zei ze.
 „'k Heb er niets in geplakt, 'k heb er wat in geteekend.”
 „'s Kijken.” Maar dat viel Fransientje nu echt tegen. Ze vond dat zijden bouquetje van Nel's nichtje veel mooier, dan 't tekeningetje van Guurt, en, ofschoon ze niet veel zei, was 't toch duidelijk op haar gezicht te zien.
 Guurt was te verstandig om daar beleedigd over te zijn. Ze lachte even, klapte het album dicht en pakte het toen weer netjes in.
 „Kom,” zei ze, „ik ga weg. Jo komt toch niet, en 'k moet nog een paar boodschappen doen.”
 „Zal ik met je meegaan?”
 „Als je mag, ja, da's goed, maar vraag 't maar eerst aan Geertje.”
 Geertje dacht, dat 't wel goed zou zijn, als Fransientje beloofde, Guurt niet los te laten en Guurt goed op haar passen zou.
 „Vooruit dan maar,” commandeerde Guurt. „Maar weet je wat, leg het album even op Jo's kamertje.”
 Fransientje was in een wip weer beneden en stapte toen aan Guurts hand vroolijk de deur uit.

was niet thuis en Moeder ook niet, en ze moesten as je blijft maar gauw weer heen gaan, ze had heusch geen jongens in huis nodig op Zaterdagmorgen.
 „We gaan dadelijk,” beloofde Gé. „Kom mee,” wenkte hij Jan, „ik kan 'm wel vinden.”
 Op Jo's kamertje was alles in de puntjes, en in haar kaste alle dingen netjes op hun plaats. Gé zag dadelijk, dat de trommel er niet was. „Waar is dat lamme ding nou,” mopperde hij, „o, wacht, misschien in de speelgoedkast,” en weg was hij naar de gang.
 Jan had onderwijl Jo's boeken op haar boekenplankje bekeken. 't Was niet veel bijzonders vond hij. Allemaal van die laffe meisjesdingen. Wat was dat in dat papier? „Poesie-album” las hij, toen 't papier er af was.
 „Zeg Gé,” riep hij, terwijl hij het album doorbladerde, „moet jij een gedicht in die poesie-album schrijven?”
 Gé gooide de deur van de speelgoedkast dicht en kwam met een boos gezicht 't kamertje weer binnen. „'k Snap er niks van,” pruttelde hij, „hij is er toch geweest.”
 Toen kwam hij bij de tafel en trok het album naar zich toe. „O ja,” zei hij, „dat zal ik wel even doen. Geef me maar een pen.”
 Hij nam Jo's pen van haar inktstelletje. „Wat zal ik er in schrijven?”
 „Nou, begin maar met „Lieve Nel,”” lachte Jan. Gé durfde toch niet. Maar Gé, met een gezicht of hij er niet om gaf, doopte de pen in den inkt en pats — daar lag een groote mop op de bladzijde achter Guurts tekeningetje.
 Gé zette zoo'n beteuterd gezicht, dat Jan 't

uitschaterde. „Lík 't af, lík 't af,” schreeuwde hij. Met één streek had Gé den inkt er af gelíkt. Maar dat maakte 't niet beter. De vlek was nu wel veel

Vergeeft elkander 4

lichter, maar ook veel grooter. Dat werkte nog meer op Jan's lachspieren. Hij schudde op z'n stoel heen en weer en bleef maar lachen. „Zet je naam er onder,” proestte hij.

Maar Gé was echt geschrokken. „Schei uit met je gegrinnik, vervelende aap,” zei hij woedend. „Help liever.”

Jan bedaarde een beetje en grabbelde in z'n zakken. „Vlak-elastiek,” zei hij verlucht, toen hij onder uit z'n zak een stukje opdook.

Gé griste 't uit z'n handen en begon de mop te bewerken.

't Was echter beter geweest, als hij er maar stilletjes af gebleven was, want hij maakte 't hoe langer hoe erger. Jan's vlak-elastiek had bij verscheiden teekeningen dienst gedaan en gaf zwart af. 't Papier om de vlek heen werd nu ook vuil.

„Nou heb je 't geschaduwd ook,” lachte Jan weer, toen Gé 't stukje elastiek over de tafel smeed, maar toen kreeg hij toch heusch medelijden met hem. Hij dacht niet, dat Gé 't zoo erg vond. „Heb je geen mes?” vroeg hij, heelemaal kalm.

„Jawel,” zei Gé, „maar dat zal ook wel niks geven.” Toch probeerde hij 't nog even met de punt van z'n zakmesje, terwijl Jan in spanning toekeek. Maar hij hield al gauw op. „Schei maar uit,” zei Jan, „je maakt er een gat in.”

Wat zag 't er nu uit. Ze zagen elkaar verslagen aan, en dan keken ze weer naar het bedorven blad. Maar 't was eenmaal gebeurd en er was niets meer aan te doen. Gé blies den rommel er af, deed het album dicht, pakte het in 't papier en zei: „Ga maar mee, 'k kan er niks an doen.”

Ze hadden niet veel te zeggen op den terugweg. Alleen toen ze dicht bij huis waren zei Jan: „Wat zal Jo te keer gaan, daar zit wat voor je op.”

„Ze hoeft er niks van te weten, als jij je mond maar houdt.”

„Ik zal niks zeggen,” beloofde Jan, „maar ze merkt 't natuurlijk toch.”

Thuis vertelden ze alleen, dat ze naar de trommel gezocht hadden, maar dat ze haar niet hadden kunnen vinden, en dat Moeder en Jo uit waren, dus hadden ze 't niet kunnen vragen ook.

HOOFDSTUK V.

Jo's oordeel.

Toen Moeder en Jo thuiskwamen, was Fransientje er nog niet. Van Geertje hoorden ze, dat Guurt haar meegenomen had, maar Geertje wist niet, wat Guurt was komen doen. „Zeker den album gebracht,” zei Jo, de huiskamer rondkijkende. Maar daar lag niets. Zou ze het soms al op haar kamertje gebracht hebben? 's Even kijken. Jo liep naar boven en vond het album op haar tafeltje. Wat zou Guurt er in geteekend hebben? Kon zij ook maar wat teekenen. Eigenlijk vond Jo die plakplaatjes zoo afgezaagd. Moeder had haar al geraden er geen plaatje bij te plakken. Wat gedroogde bloempjes was veel aardiger of heelemaal niets, als er maar een mooi versje in stond. Maar och, ze deden 't allemaal. . . . Wat was dát? Wat vreeselijk. Die Guurt. Hoe durfde ze! Hoe durfde ze het zoo terug te brengen! Neen maar — ze moest zich toch schamen. Nu begreep Jo in eens alles. Nu wist ze, waarom Guurt in 't Vondelpark zoo schrok, toen Nel over haar album sprak, en waarom ze het niet mee op school gebracht had. 't Was niet, omdat ze haar tekening niet af gehad had, maar omdat ze het niet teruggeven wou, waar al de anderen bij waren. 't Was een schandaal, vond Jo, en verontwaardigd rende ze met het album naar beneden om Moeder te laten zien. Moeder vond 't ook erg jammer van het mooie album. Guurt

had er wel een beetje voorzichtiger mee mogen zijn. Even later kwam Fransientje thuis, verrukt over haar wandeling met Guurt en in de wolken met een prentbriefkaart, die ze van Guurt gekregen had met 't prinsesje er op.

„Kijk eens, mammië,” zei haar aardige stemmetje, „dat heeft Guurt voor me gekoopt.” En toen ze het album in Jo's handen zag, ging ze in één adem voort: „En Jo, Guurt zegt, je moet gauw wat in den album schrijven en dan gaan we 'm Dinsdag naar Nel Janssen brengen en dan vragen we of Nel ook mee gaat en dan gaan we allemaal naar 't Vondelpark, ik en Guurt en jij en Nel. Maar zus mag niet mee, want dan kunnen we niet hard loopen. En als 't mooi weer is”.

„En als Moeder 't goed vindt,” zei mevrouw Van Duuren.

„O ja,” zei Fransientje. „Maar 't mag wel, hè mammië?” en toen tegen Jo: „Heb je der al wat in gemaakt?”

„Nee,” zei Jo, „laat Guurt zelf dien album maar aan Nel Janssen gaan brengen. Ik breng 'm zoo niet. En ik schrijf er ook niks in.”

„Maar Guurt zegt, dat je 't beloofd hebt.” „Ja, maar natuurlijk wist ik niet, dat ze 'm zoo vuil zou maken. Ik ga 'm straks dadelijk aan haar terugbrengen en dan moet ze 'm zelf maar eens aan Nel laten zien.”

Fransientje begon boos te worden. Driftrig draaide ze aan 't elastiekje van haar hoed. „Dat is vals,” zei ze, „je hebt 't zelf beloofd, zegt Guurt, en . . .”

„'t Kan me niks schelen, wat Guurt zegt,” viel Jo uit, „Guurt is een smeerpoeis.”

„Dàt zal ik vertellen.” Fransientje's boosheid sloeg

„'k Ben een boon, als 'k je begrijp,” zei Guurt, nu de heele trap afkomend. Maar haar toon was toch niet zoo zeker meer.

„Zou Fransientje er nu heusch toch vuile vlekken in

ineens om in triomf, dat ze zich wreken kon, maar toen Jo alleen even schamper lachend haar neus ophaalde en „kind!” zei, vatte ze weer vlam. Maar toen kwam mevrouw Van Duuren tusschenbeide.

„Niet zoo aan dat elastiekje draaien, zusje, 't kan wel stuk. En trek gauw je manteltje uit, dan gaan we koffiedrinken. Ga maar vragen of juffrouw Verburg beneden komt.”

't Was een heilzame afleiding. Jo lei het album weg, voor ze de tafel ging klaar zetten en toen Fransientje even later aan de hand van juffrouw Verburg weer binnen kwam, praatte ze zoo vroolijk over 't lieve prinsesje, dat Moeder hoopte, dat ze het album wel vergeten zou zijn.

Maar Jo stapte na de koffie op hooge beenen naar Guurt's huis. Guurt zelf deed haar open.

„Komp u bouve,” bootste ze boven aan de trap de werkvrouw na.

Maar Jo kwam niet boven. „Nee,” zei ze, met een effen gezicht, „ik kom je alleen den album even terugbrengen.”

Guurt ging op de bovenste tree zitten. Ze voelde wel, dat er iets niet in orde was. „Ben je nou al klaar?” zei ze.

„Nee, maar ik zou je danken om er zoo in te schrijven. Laat Nel maar eerst zien hoe ie er uit ziet.”

„Hoe ie er uit ziet,” herhaalde Guurt en kwam een tree lager. „Wie?”

„Kom, hou je nou maar niet zoo onnoozel,” voor Jo nu uit.

Dat was nou nog 't gemeenste, dat ze net deed of ze nergens van wist. „Je weet heel goed wat je gedaan hebt.”

gemaakt hebben? 't Zou best kunnen, want ze had er zoo met haar vingers over zitten strijken. Met een kloppend hart en een verlegen gezicht maakte ze 't pakje open. O, dacht Jo, dus nou begrijpt ze dan wel, wat ik bedoel. Het album viel bij Guurt's bladzij open en — „Nee,” zei Guurt, „wie heeft dàt gedaan?” Ze had een kleur gekregen van schrik en stond als be-tooverd naar de groote vlek te kijken. Maar Jo twijfelde geen oogenblik. „Dat zul jij 't beste weten,” zei ze verontwaardigd.

„Ben je mal,” stooft Guurt op. „Denk je, dat ik dat gedaan heb?”

„Natuurlijk, wie anders.”

„Och, kind, je bent niet wijs.” Guurt praatte zoo hard, dat haar Moeder, die boven door de gang liep, haar hooren kon. „Guurt, bedaar je een beetje,” riep ze.

„Zat ie er dan al in, toen jij 'm kreeg?” vroeg Jo.

„Nee, zeker niet, hij was net zoo schoon als wat.”

„Nou,” besliste Jo, „dan heb jij 't natuurlijk gedaan en ik vind je in-gemeen, dat je 'r nog om liegt ook.”

Guurt stond verplet. Als 't Jo niet geweest was, had ze zeker haar handen gebruikt. Dat deed ze anders al heel gauw. Nel Janssen ging altijd al bijtijds uit den weg en zei: „Niet met je handen, hoor! Doe 't met je mond, dat doe ik ook.”

Maar ze kon Jo toch geen klap geven.

Die was altijd zoo netjes en behoorlijk. Nee, dat ging niet. Ze stonden even stil in 't kleine portaal, toen maakte Jo een beweging om heen te gaan.

„Laten we 't aan Fransientje vragen,” zei Guurt op-eens.

„Fransientje!” Dat vond Jo nu totaal overbodig,

als zij eenmaal een oordeel geveld had, Fransientje nog eens te vragen.

„Ja zeker,” hield Guurt vol. „Fransientje heeft 't ook gezien.”

„Nou goed,” zei Jo, „ik zal 't vragen.” Maar haar gezicht zei duidelijk, dat 't toch wel niet geven zou.

En toen kwam er op straat een heel leelijke gedachte in Jo's hart.

Guurt had natuurlijk Fransientje omgepraat om niets te zeggen. Daarvoor had ze haar zeker ook die prentbriefkaart van 't prinsesje gegeven. Wat gemeen van Guurt. Maar zij zou zich geen rad voor haar oogen laten draaien en 't er bij Fransientje wel uitkrijgen.

Ze nam thuis dan ook dadelijk de zaak in handen, maar op zoo'n mees-terachtigen toon, dat 't al gauw glad verkeerd liep. „Kom eens hier,” begon ze, „jij hebt zeker die groote vlek in den album gezien, hè?”

„O nou maar,” zei Fransientje, „die heb ik er niet in gemaakt.”

„Nee, jij niet, maar Guurt wel.”

„Guurt ook niet, want er zat heelemaal geen vlek in.”

„Zoo,” zei Jo, „nou zie ik meteen, dat je jukt, want eerst zeg je, dat jij 'm er niet in gemaakt hebt. Waarom zeg je dat dan eerst?”

Wie ter wereld kòn 't gedaan hebben. 't Moest bij Jo thuis gebeurd zijn, dat stond vast. Zou Fransientje...? Maar nee, hoe kon dat nou. Ze had zelf Fransientje meegenomen.

Nou, Jo ook natuurlijk niet. 't Kwam geen oogeblik in Guurt op om Jo te verdenken. Wel, dan bleef er niet anders over. Dan moest Gé 't gedaan hebben. 't Kon niet anders. Dat zou ze Jo dan wel aan haar verstand brengen, en Guurt verlangde naar Vrijdag om 't met Jo uit te vechten.

Ja, dat was moeilijk te verklaren voor Fransientje. Al had haar leven er van afgehangen, dan had ze dat niet kunnen uitleggen. Ze wist alleen, dat ze niet gejukt had en dat zij geen vlek in het album gemaakt had en dat Guurt 't ook niet gedaan had.

„Ik heb niet gejukt, jij jukt,” zei ze dan ook verontwaardigd; maar Fransientje kon boos worden of zich verdedigen, 't hielp allemaal niets. Jo had eenmaal haar gedachte er over en daar was niet tegen te praten. Fransientje jokte, omdat Guurt haar opgestoot had en eigenlijk was dat Fransientje niet zoo heel erg kwalijk te nemen, omdat ze nog zoo'n klein kind was, maar van Guurt was 't min om dat dat kleine kind te leeren.

Jo bleef dus heel bedaard, maar vond 't alleen noodig als oudere zuster een straf-predikatie te houden, die echter niet veel op 't jongere zusje uitwerkte. Fransientje liet haar niet uitpraten, maar zei, midden in Jo's rede: „Je bent een akelige schooljuffrouw, en ik zal alles lekker aan Guurt zeggen.” Dat „schooljuffrouw” had ze van Gé gehoord. Maar van „aan Guurt zeggen” kwam niets, want ze zag Guurt niet en Dinsdag regende 't den heelen dag, zoodat er van naar 't Vondelpark gaan toch niets komen kon. „Gelukkig maar,” dacht Guurt, toen ze Dinsdagmorgens opstond en de grijze lucht en de natte straten zag. Ze was toch eigenlijk veel te woedend op Jo om met haar uit te gaan. 't Was toch echt vals van Jo om te zeggen, dat zij die vlek in het album gemaakt had, en telkens en telkens weer deed Guurt het album open en staarde naar de groote mop, met den vuilen rand er om heen. Je kon duidelijk zien, dat er met vlak-elastiek aan geknoeid was en ook aan gekrabbd met een mes.

HOOFDSTUK VI.

Geen vriendinnen meer.

Vol moed stapte Guurt Vrijdag naar school, met het album in haar tasch. Als ze alles precies aan Nel uitlei, zou die haar wel gelooven. Maar ze trof 't niet, want toen ze de straat inkwam, zag ze Nel en Jo van Duuren al samen van den anderen kant aan komen. Ze hadden 't erg druk, zóó druk, dat ze Guurt niet schenen te zien. „Bespottelijk,” prevelde Guurt; anders zouden ze haar wel gezien hebben, maar Guurt vergat, dat zij anders ook wel een beweging zou gemaakt hebben om hun aandacht te trekken. Nu liep ze expres langzaam, om niet gelijk met ze aan te komen en ze liet ze stil naar binnen gaan. Ze was te boos op Jo om gewoon tegen haar te praten en ze had 't gevoel, of ze boos op Nel ook was, nu Jo haar 't eerst gesproken had. Nel zou natuurlijk Jo gelooven. Maar wat kon het 't ook eigenlijk schelen, ze had 't niet gedaan, en Guurt stapte met 'n gemaakt onverschillig gezicht de schoolgang in. In de kleedkamer zat Annie Slating op de paraplu-standaard haar haar op te kammen, en te vertellen, dat ze op den zen Pinksterdag zoo fijn met haar broer uit fietsen geweest was.

„Dag!” zei Guurt even, en Nel en Jo zeiden ook: „Dag!” maar Annie Slating keek met 'n verbaasd gezicht naar Guurt.

„Wat had die? Dat was niks voor Guurt om na een vakantie zoo kalm binnen te komen. Zeker met 'r verkeerde been uit bed gestapt.

„'n Leuke vakantie gehad?” vroeg ze goedig.

„O, jawel,” zei Guurt. Maar meer ook niet. Als de anderen niet praatten, deed zij 't ook niet.

„Heb je m'n album meegebracht?” vroeg Nel op eens.

Uit haar toon begreep Guurt, dat Jo haar 't verhaal gedaan had en Nel haar ook voor de schuldige hield.

„Ja natuurlijk,” zei ze kwaad. „Dacht je, dat ik 'm houden zou?”

Met driftige bewegingen pakte ze haar boekentasch uit en gooide het album op de vensterbank. „Daar,” zei ze, „je kan voor mijn part gelooven wat je wilt, als je maar begrijpt, dat ik 't niet gedaan heb.” Toen greep ze haar boezelaar van den haak en stootte de kleedkamer uit. Zoodra ze weg was, begon Nel 't papier los te maken. Annie Slating, die nu wel begreep dat er iets met het album was, kwam naast haar staan om te kijken en zoo, met Jo aan den anderen kant, maakte Nel haar schat open. 't Was schandelijk! Nog erger dan Nel gedacht had. En had ze er dan nog maar niet met vlak-elastiek aan geknoeid. En met een mes aan gepeuterd. Kijk 's, 't was haast een gat. Aan den anderen kant natuurlijk ook. Ja, 't was gruwelijk. Ze zagen niets van Guurts aardige teekeningetje. „Had ik 'm maar niet gegeven,” zuchtte Nel.

„Nou ja, maar wie kon dat nou vooruit weten,” zei Jo.

„'t Is vreselijk jammer van je snoezigen album,” vond Annie Slating. „Hoe kan Guurt zoo stom wezen.”

„Maar iemand heeft 't toch gedaan,” zei Jo van Duuren, „en ze heeft. . . .” „Ding, dong,” deed de gong. „Eerste bel,” zei Greet Buurman, raapte haar tash op van den grond en stapte, door de anderen gevolgd, naar haar lokaal.

Binnen zat Guurt met haar ellebogen onder haar hoofd haar geschiedenis na te kijken. Ze keek niet op, toen de anderen binnen kwamen, maar Greet Buurman trok aan haar haar en zei: „Sjonge wat 'n ijver! en Tonnie lei even haar hand op Guurts schouder en zei: „Dag Guurt.” Guurt keek met een dankbaar gezicht op, en ze probeerde zoo vroolijk mogelijk te kijken, terwijl ze Tonnie's vriendelijken groot beantwoordde.

Nel Janssen zou graag den vrede weer hersteld gezien hebben. Als Guurt 't dan toch misschien niet gedaan had! Maar wie had 't dan gedaan? „Guurt,” zei ze en ze schoof een beetje dicht naar Guurt toe, „weet jij heusch niet, hoe ie er in gekomen is?”

„Nee, zeker niet,” zei Guurt, „maar ik zeg, dat Gé van Duuren 't alleen kan gedaan hebben.”

Jo van Duuren keerde zich heftig om. „Da's 'n gemeene leugen,” zei ze, „verbeeld je, Gé, die nota bene al om tien uur 's ochtends naar Haarlem is gegaan.”

„Nou,” hield Guurt vol, „'t moet bij jou thuis gebeurd zijn.”

„Zulke dingen gebeuren niet bij ons thuis,” zei Jo scherp, „die gebeuren alleen bij jou. Daar maken ze wel meer vuil.”

Zie zoo, die was raak, vond Jo zelf, terwijl ze zich weer omkeerde. En dat vonden de anderen ook. Tonnie van der Noest kreeg er zelfs een kleur van en ver-

„Ja, en dan beweert ze nog, dat ze 't niet gedaan heeft,” zei Jo, haar boezelaar vastknoopend. „O, Ton, jij hebt immers Nel der album vóór Guurt gehad. Zat er toen een vlek in?”

Tonnie van der Noest en Greet Buurman waren laat. Ze smeten hun boekentasch op den grond en begonnen zich haastig uit te kleeden.

„'t Is op slag hoor!” hijgde Greet, die geen tijd had om de mouwen van haar mantel naar buiten te trekken.

„Een vlek? Nee, ik heb tenminste niks gezien. Zit er een vlek in?” vroeg Tonnie van der Noest.

„Nou, en geen kleintje ook,” antwoordde Annie Slating.

„Moet je 's even kijken,” zei Nel, en zoo laat als 't was, hadden ze daar toch nog wel even tijd voor. Tonnie van der Noest en Greet Buurman vonden 't al even erg. „Hoe komt ie er in?” vroegen ze te gelijk.

„Guurt,” zei Annie Slating 't eerst. Maar dat kon Nel toch niet goed uitstaan. Ze hield veel meer van Guurt dan van Annie en, al had ze zelf geloofd, wat Jo van Duuren vertelde, ze kon toch niet velen, dat Annie Slating Guurt beschuldigde.

„Daar weet jij toch niks van,” snauwde ze Annie af.

„Jij bent er toch zeker niet bij geweest.”

Annie Slating stond paf, en had op 't oogeblik geen woord meer te zeggen.

„Is Guurt er nog niet?” vroeg Greet.

„Jawel,” zei Nel, „maar ze zegt, dat ze 't niet gedaan heeft.”

„Nou,” vond Tonnie van der Noest met een verbaasd gezicht, „dan zal ze 't ook wel niet gedaan hebben.”

wonderde zich in stilte, hoe iemand zulke dingen zeggen kon. Maar Guurt voelde toch 't beste, hoe raak 't was. Er schoot een groot brok in haar keel en ze had moeite niet in tranen uit te barsten.

Gelukkig ging op dat oogenblik de tweede bel en kwam mijnheer Mulder binnen. Nu had ze tijd om zich te herstellen, terwijl ze zich allemaal klaar maakten om te beginnen en Nel, met een zucht, haar album in haar kastje lei. Guurt liet niets merken van wat in haar omging. Maar ze durfde den Psalm niet mee te zingen. Ze zat doodstil, met haar oogen stijf in haar psalmboekje en haar lippen vast op elkaar. Ze voelde, als ze haar mond opende, zou ze gaan huilen; en dat wou ze voor geen geld. Ook van 't bidden van mijnheer Mulder hoorde ze niet veel. Ze drukte haar handen stevig tegen haar gezicht en wist maar één ding. Die eerste traan mocht niet ontsnappen, anders kon ze de andere ook niet meer baas en dan was er geen tegenhouden meer aan. Zoo worstelde ze den heelen morgen door. Ze moest met geweld aan wat anders denken, want telkens als ze zich Jo's woorden herinnerde, werd 't haar weer te machtig. Dan beet ze op haar lippen, kneep zich zelf in haar armen of zette haar voet zoo stijf neer, dat de voetenplank kraakte. Ze maakte mijnheer Mulder woedend door, zonder op te kijken, haar schouders op te halen, toen hij haar wat vroeg, en een minachtende beweging met haar hoofd te maken, toen hij haar zei, om twaalf uur eens even te blijven zitten. Maar om twaalf uur zag mijnheer Mulder wel, dat er meer aan scheelde. Toen de anders zoo vroolijke oogen hem even aankeken, zag hij, hoe bedroefd ze er uit zag en hij zag haar lippen trillen. Dus maakte hij er maar een eind aan en stuurde haar

met een vriendelijk woordje weg. Maar dat vriendelijke woordje zou 't bijna weer gedaan hebben. Ze stond in de gang even stil om kalm te worden. Toen ging ze naar de kleedkamer. De anderen waren bijna klaar. Jo van Duuren stond met haar rug naar de deur en had 't erg druk. „Ik vraag haar tenminste niet op mijn verjaardag,” hoorde Guurt haar zeggen. Nu durfde Guurt wel weer te praten, al beefde haar stem een beetje. „Nou,” zei ze schamper lachend, „je hoeft ook niet te denken, dat ik komen zou, al wou je 't nog zoo graag.”

Jo vond 't vervelend, dat Guurt juist haar woorden gehoord had, voor die ooren waren ze niet bepaald bestemd geweest. Maar nu 't eenmaal zoo was, wou ze haar ook geen antwoord schuldig blijven. „Moet je nooit gelooven,” begon ze. Maar Nel, die een hardgrondigen hekel aan hertie had, trok haar aan haar mouw de kleedkamer uit. Guurt begreep die beweging niet en voelde zich weer opnieuw diepgegriefd.

Dus Nel geloofde haar toch niet. Nu 't was goed. Ze konden allemaal opvliegen voor haar part. Ze zou er zich niets van aantrekken. Maar niettegenstaande dat, kwamen nu de tranen voor den dag. Ze had erg lang werk met 't onderste drukknoopje van haar regenmantel, zoolang, tot ze allemaal de kleedkamer uitgingen. Ze wachtte, tot ze meende, dat ze op straat waren en toen ging ze ook langzaam de trap af en de gang uit. Buiten stond alleen Tonnie van der Noest op haar te wachten. Jo van Duuren en Annie Slating waren al een heel eindje weg, maar Greet Buurman en Nel Janssen slenterden heel langzaam voort, telkens omkijkend of Guurt en Tonnie van der Noest haast kwamen.

Vergeeft elkander 5

mantelzak duwend, „om als een baby te loopen grienen.”

Tonnie vond 't heelemaal niet idioot. „Ik kan 't best begrijpen,” zei ze zacht, „ik zou er ook om gehuild hebben. Maar hoe komt Jo van Duuren er toch bij om te denken, dat jij 't gedaan hebt?”

„Ja, snap jij dat? Nou moet je 's hooren,” en toen kreeg Tonnie 't heele verhaal. Hoe ze het album schoon bij Jo gebracht had, en het nog met Fransientje had zitten kijken, en . . .

„Nou,” viel Tonnie van der Noest haar in de rede, „als Jo dan jou niet gelooven wil, kan ze 't toch wel aan Fransientje vragen. Die zou 't dan toch ook gezien hebben?”

„Ja, dat heb ik ook gezegd. Maar ze gelooft me toch niet.”

„Wat heeft Fransientje dan gezegd?”

„Dat weet ik niet. Ik was eigenlijk veel te kwaad om er naar te vragen.”

„Vraag 't dan van middag,” raadde Tonnie. „Dan moet 't toch uitkomen.”

„k Zou je bedanken. 'k Spreek geen woord meer tegen dat kind.”

„Zal ik 't voor je vragen?”

„Ja, as je blijft.” Guurts gezicht klaarde op. Dan moest 't toch wel uitkomen.

„Nou maar, ik moet weg, hoor,” zei Tonnie vriendelijk. „Kom dan van middag een beetje vroeg.”

„Ja. Zeg, kan je erg aan me zien, dat ik gehuild heb?”

„Nee, hoor. Als ik 't niet wist, zou ik er niks van zien. Breng me nog maar een gracht weg, dan is 't heelemaal over.”

„Zoo,” zei Tonnie en ze deed of ze Guurts betraande oogen niet zag. „Kom je nog?”

„Ga maar weg,” zei Guurt met een snik. „k Ga toch den anderen kant uit.”

„O, dan ga ik met je mee,” en Tonnie wuifde even gedag tegen Greet en Nel, die omkeken.

Guurt had liever alleen gegaan, maar 't was toch wel aardig van Ton en dus dwude ze Tonnie's hand niet weg, toen ze die door Guurts arm stak, en ze hield ook haar tranen niet meer tegen.

„k Vind 't gemeen, dat jullie me niet gelooven,” snikte ze nu.

„Maar ik geloof je wel,” troostte Tonnie.

„Maar de anderen niet, en Jo van Duuren hoeft niet zulke gemeene dingen tegen me te zeggen.”

„Misschien heeft ze 't niet zoo bedoeld.”

„Jawel, dat heeft ze wel,” zei Guurt, schreiend. „En onderwijl zegt ze 't toch maar. 'k Word nooit weer goed op 't.”

„Kom, dat moet je zoo niet opnemen,” suste Tonnie haar. „Als ze merkt, dat jij 't niet gedaan hebt, zal ze er zelf ook wel spijt van hebben.”

„Nee,” hield Guurt vol. „k Vergeef 't haar nooit.”

Tonnie van der Noest liep een poosje stil door. Ze wist niet goed, wat ze zeggen moest. Ze voelde wel, dat hier iets niet in orde was, maar aan den anderen kant kon ze zoo goed begrijpen, dat Guurt boos was.

Guurt voelde zich na dat huiltje wezenlijk een beetje opgeknappt. Ze droogde haar oogen en nu begon ze zich eigenlijk alweer over haar tranen te schamen.

„k Lijk wel idioot,” zei ze, haar zakdoek in haar

Ze namen hartelijk afscheid, aan 't eind van de gracht, en Tonnie beloofde, dat ze ook vroeg zou zijn.

Ze waren gelukkig geen van allen laat dien middag en zoodra Jo van Duuren er was, trok Tonnie de stoute schoenen aan en begon.

„Zeg Jo, ik wou je's wat vragen. Guurt zegt, dat ze met Fransientje den album bekeken heeft en dat er toen nog geen vlek in zat. Zou je 't niet eens aan Fransientje kunnen vragen?”

Jo van Duuren begreep eigenlijk niet waar Tonnie zich mee bemoeide, maar de vraag werd zoo vriendelijk gedaan, dat ze wel antwoord moest geven.

„Dat heb ik gedaan,” zei ze.

„En wat zegt Fransientje?” vroeg Guurt.

„O, Fransientje is een klein kind. Die zegt 't eene oogenblik „ja” en 't volgende oogenblik „nee”. Maar al had ze hem gezien, dan zou ze toch wel „nee” zeggen.”

„Waarom?” hield Tonnie aan.

„Nou, omdat Guurt haar wel opgestookt zal hebben om niks te zeggen. Je kan zoo'n kind wel alles wijsmaken, vooral als je haar mooie prentbriefkaarten geeft. En niemand anders kan 't gedaan hebben.”

„Je bent een valschaap,” zei Guurt boos. „En je hoeft niet te denken, dat ik ooit meer een woord tegen je spreek.”

„Mij 'n zorg.” Jo probeerde onverschillig te doen. Maar 't ging niet van harte. De anderen keken zoo ernstig. Alleen Annie Slating knikte toestemmend. Nel zette net een gezicht of ze, wat Jo zei, niet zoo heel natuurlijk vond en Tonnie zei: „Als je dat niet zeker weet, dan mag je 't ook niet zeggen.” Maar Jo van

Duuren wist nu niet meer van teruggaan. „k Weet 't wel zeker, en in ieder geval gaat 't jou niks an, wat ik zeg,” antwoordde ze.

Nu was de vrede voorgoed verbroken.

Tonnie van der Noest koos nu nog beslister voor Guurt partij, terwijl Annie Slatting zich bij Jo van Duuren aansloot. Nel wist niet meer wat ze denken moest en probeerde weer goed met Guurt te worden. Maar Guurt bedankte voor elke toenadering, zoolang Nel haar niet beslist geloofde. Greet Buurman wist er te weinig van, zoals ze zei.

't Gaf een taaien middag, vooral voor Guurt en Nel. Ze konden het anders zoo gezellig hebben samen. Maar er was nu van gezelligheid geen sprake. Eén keer probeerde Nel nog wel om Guurt aan 't praten te krijgen, maar Guurt zette zoo'n gezicht van „dat ze 't niet begreep”, en zei met zooveel nadruk: „Wát?” dat Nel 't geen tweeden keer probeerde, maar van dat oogenblik af ook in een plechtig stilzwingen verzonk. Greet Buurman, die te vergeefs getracht had de aandacht van Jo van Duuren te trekken, wendde zich nu tot Nel, doch hier werd ze afgesnauwd met 'n: „k Weet 't niet. Zanik morgen.”

„Jullie lijken allemaal wel van Lotje getikt,” zei Greet, nu ook boos, en ze praatte zoo hard, dat mijnheer Mulder verwonderd opkeek van zijn werk om te zien, of die opmerking ook aan zijn adres was.

Guurt schoot tegen wil en dank even in een lach, maar zoodra ze zag, dat Nel ook lachte, trok ze haar gezicht weer in een plooi en deed of 't haar niets aan ging.

„n Rustige middag,” vond mijnheer Mulder. „Geen gebabbel of gegichel zoals anders.”

HOOFDSTUK VII.

Tonnie en Guurt.

Tonnie en Guurt gingen samen naar huis. Tonnie stelde voor om op de anderen te wachten, maar Guurt besliste, dat ze alleen zouden gaan.

„Heb ik 't je niet gezegd?” begon Guurt. „Ze geloofst Fransientje ook niet.”

„Nee. Ik begrijp 't niet. Heb jij Fransientje een ansicht gegeven?”

„Ja, toen we dien morgen boodschappen deden. 't Is zoo'n aardig kind en ze vond die van 't prinsesse zoo mooi. 't Was zoo eenig, ze stond maar al voor dien winkel: „Nee, die heb ik nog niet in m'n album, die wel, maar die nog niet.” Ze wou er niet om vragen, dat kon je duidelijk merken, maar ze wou 'm toch zoo dolgraag hebben. Nou, toen heb ik 'm voor der gekocht. Maar vind je 't nou niet vals om te zeggen, dat ik dat kind daarmee opgestookt heb? Maar wacht maar, 'k zal het 'r op 'n goeien dag wel betaald zetten.”

„O Guurt!”

„Ja nou. Let op mijn woorden. Zoo'n draak!”

„k Wou, dat 't maar uitkwam,” zuchtte Tonnie van der Noest.

„Ik ook. Maar 'k zou niet weten hoe. Ik heb 't niet gedaan, en Jo heeft 't niet gedaan en Fransientje niet en Gt was uit, dus zeg jij nou maar hoe dat uit moet komen.”

„Maar 't kan toch wel,” hield Tonnie vol.

„Allermenscheijkst saai,” foeterde Nel in zich zelf.

„Gelukkig!” zuchtten ze allemaal, toen om vier uur de bel ging en nauwelijks had mijnheer Mulder „Amen” gezegd of Guurt en Greet stonden tegelijk bij de deur, en de anderen volgden al heel gauw.

„O ja, kanne, kanne, alles kan. Maar daarom gebeurt 't nog niet.”

„Nee, maar zie je. . . . Heb je er wel om gebeden?” vroeg Tonnie eenvoudig.

Guurt gaf niet dadelijk antwoord. 't Stond zoo gek om over zulke dingen te praten. Ze had er om gebeden, verscheiden keeren en dat vond ze ook heel gewoon, maar er over praten met 'n ander, nee, dat was wat anders. Tonnie wachtte blijkbaar op een antwoord, ze bleef Guurt maar steeds aankijken. Ze scheen niet te begrijpen, dat Guurt 't gek vond.

„Zie je,” ging ze eindelijk langzaam voort, „al denken wij, dat 't onmogelijk is, daarom kan de Heere 't toch wel. Geloof je ook niet?” vroeg ze, terwijl ze zachtjes haar hand op Guurts arm lei. Guurt overwon eindelijk dat gekke gevoel. Tonnie deed zoo gewoon, of 't heelemaal niets bijzonders was.

„Jawel,” zei ze, en ze praatte heel gauw. „Natuurlijk, dat geloof ik ook wel en ik heb er ook heusch heel dikwijls om gebeden, elken morgen en elken avond en overdag ook nog dikwijls en ik dacht vast, dat 't vandaag wel uit zou gekomen zijn, maar 't was mis, hoor.”

Tonnie glimlachte even. „Nou ja,” zei ze, „maar 't gebeurt ook niet altijd dadelijk.”

„Dadelijk?” riep Guurt. „'t Is al een heele week.”

„Vind je dat erg lang? M'n grootmoeder heeft me laatst verteld, dat ze wel jaren heeft moeten wachten, voor haar gebed verhoord is.”

„Hè!” zuchtte Guurt. „Maar zooveel geduld zou ik niet hebben, hoor! Ik zou 't vast niet meer gelooven, als 't zoo lang duurde.”

„Nee, dat heb ik ook tegen grootmoeder gezegd.

Maar weet je, wat ze zei? Dat je dat wel leert, als je wat ouder wordt en dat wij wel eens wachten moeten, om te toonen, hoe groot ons geloof is. Grootmoeder zegt, als je 't zoo gauw opgeeft, is je geloof ook niet groot geweest."

Ze stonden even stil om afscheid te nemen.

"Weet je wat ik wou," zei Tonnie nog. „Dat 't vóór Jo's verjaardag uitkwam."

„Och waarom? Ze hoeft toch niet te denken, dat ik bij haar kom. 'k Zou je wel lekker danken. Nou dag!" en haastig liep Guurt weg. Ze zag wel, dat Tonnie teleurgesteld was, en ze wist zelf ook eigenlijk even goed, dat 't niet was, zooals 't hoorde. Maar 't kon 'r niks schelen, ze vergaf 't Jo van Duuren toch niet, nooit. Wat was die Tonnie van der Noest heel anders dan ze gedacht had. Vreeselijk aardig van 'r om zoo te praten. 't Was net of 't 'r zelf aanging, en Guurt kreeg een kleur van schaamte, toen ze bedacht, hoe leelijk ze dikwijls over Tonnie gedacht en gepraat had. Nel en zij hadden haar zoo vaak „Opoe van der Noest" genoemd. Als Tonnie dat 's wist, zou ze dan boos zijn? Zou ze haar vergeven, als ze wist, dat Guurt er nu spijt van had? Want dat had ze, heusch. 'n Akelig schaaft vond ze zichzelf. Hoe kon Tonnie zoo vriendelijk voor 'r zijn? Zij was toch nooit zoo bijzonder voor haar geweest; als ze kans zag had ze haar altijd er tusschen genomen. Waarom was ze zoo? en terwijl zij daarover mijmerde, vergaf Guurt een oogenblik al haar grieven tegen Jo van Duuren en zag ze alleen nog maar hoe leelijk haar gedrag tegen Tonnie van der Noest altijd geweest was en hoe 't best begrijpelijk zou geweest zijn, als Tonnie haar nu ook in den steek gelaten had.

HOOFDSTUK VIII.

Zondagavond.

't Was Zondagavond, kerktijd. Mijnheer Van Duuren was naar de kerk met Gé, die Zaterdagavond uit Haarlem terug gekomen was. Mevrouw Van Duuren was thuis met Jo en de kleintjes. Zusje was naar bed en Moeder rustte even. Fransientje zat aan de tafel den platenbijbel te kijken, terwijl Jo 't theeblad in orde maakte en zusje's speelgoed opruimde. 't Was stil in de huiskamer, zoo prettig stil, vond Jo, en ze dribbelde heen en weer tusschen de tafel en de kast, en keek zoo nu en dan of Fransientje niet in slaap gevallen was. Die zat soms zoo lang stil voor een plaat, dat Jo niet begrijpen kon, wat ze er toch allemaal op zag. En ze had ze toch al zoo dikwijls gezien. Enfin, ze was stil en dat kwam Jo op 't oogenblik erg goed te pas. Want ze had veel te denken, heel veel. Plannen te maken voor haar verjaardag. Moeder had gezegd, ze mocht al de meisjes weer een avondje vragen. Leuk! Wat hadden ze verleden jaar een schik gehad; weken lang hadden ze er nog over gepraat, en ze waren 't er allemaal over eens geweest, dat de avondjes bij Jo van Duuren de prettigste waren.

Jo was er trotsch op en ze had zich al voorgesteld, dat 't ook dezen keer weer zoo worden zou. Ze zou er straks met Moeder over spreken, die had zoo heerlijk slag om de dingen prettig te maken. Ze hadden plezier

en toch werd 't nooit zoo'n dulle troep als bij Guurt. Guurt wist anders wel een boel leuke spelletjes. Maar ze wou er haar nu toch niet bij hebben.

Toen Moeder beneden kwam, was de kamer netjes aan kant en raasde 't theewater zachtjes op 't gasstelletje naast den schoorsteen. Met genoeg dwaalde Moeders oog door de kamer; wat was 't toch prettig, dat ze zooveel aan Jo kon overlaten. 't Ging alles zoo rustig en zoo netjes.

„Heeft u lekker gerust?" vroeg Jo met een vriendelijk gezicht.

„Ja heerlijk. 't Heeft me heelemaal opgeknapt. En wat heb je 't hier gezellig gemaakt. Nu een kopje thee. Wil jij ze zetten of zal ik 't doen?"

„Ik zal 't wel doen," zei Jo. „Als 't water kookt. En zullen we dan een beetje over mijn verjaardag praten?"

„O ja, dat is goed," en Moeder vlijde zich gemakkelijk in haar lagen stoel en keek hoe handig Jo alles in orde maakte.

„Wanneer is 't ook weer? Woensdag hè? Ja, dan wordt 't tijd, dat we er eens over delibereeren."

Toen Jo de thee gezet had, schoof ze een voetenkussen dicht naast Moeders stoel. Fransientje had zich al een plaats op Moeders schoot veroverd. Die moest er natuurlijk bij zijn, als er wat te praten viel.

„Nu Moeder," zei Jo, terwijl ze haar hoofd tegen Moeders arm lei, „begin u nou maar."

„Moet ik beginnen? Laat's kijken, waar zullen we 't eerst over hebben? Je verlanglijst heb ik al, niet? Nu, dan zal ik morgen of Dinsdag uit moeten om een cadeau voor je te koopen."

„Wat gaat u koopen?" vroeg Jo met een ondeugend gezicht.

„Niet zeggen, Mammie!" riep Fransientje verschrikt. Verjaardag- en St. Nikolaasgeheimen waren in Fransientje's kleine leventje even gewichtig, als staatsgeheimen voor een eersten minister.

Moeder en Jo lachten beiden hartelijk.

„Dat had ze me daar eens netjes denken af te trogelen, zeg zus. Zoo'n bengel. Maar wij kunnen samen wel zwijgen, hè?"

„Ja," zei Fransientje, haar armpjes om Moeders hals slaande. „Zal ik u wat vertellen, maar Jo mag 't niet hooren, want 't is van haar verjaardag," en ze drukte haar mondje zoo stijf tegen Moeders oor, dat 't

geheim ook voor mevrouw Van Duuren een geheim bleef.

„k Heb alles gehoord,” plaagde Jo.

„Nee hè, Mammie?”

„Geen woord, hoor!” lachte mevrouw Van Duuren.

„k Heb er zelf niets van gehoord, laat staan Jo.”

„Zie je wel,” zei Fransientje.

„Nu verder, Moeder,” drong Jo aan.

„Wel, wat is 't volgende nummer van 't program? Je treft 't dat 't op Woensdag valt. Zullen we middag- of avond-visite vragen?”

„Avond-visite. Dat is veel gezelliger, vindt u niet?”

„Goed, en wie moet er komen?”

„O, allemaal en Mien van Oom Dirk en Bets van Tante Jo.”

„Dat wordt een heel gezelschap. Hoeveel zijn er dat? 't Tellen, Mien en Bets en Guurt...”

„Nee, Guurt niet.”

„Guurt niet. Waarom Guurt niet? 'k Dacht nog wel, dat Guurt weer moest komen eten, zooals verleden jaar.”

„Nee, 'k Ben kwaad met Guurt.”

„Dat is jammer. Wat is er gebeurd?”

„O niks. 't Is nog altijd over dien album. Guurt blijft maar volhouden, dat ze 't niet gedaan heeft.”

„Maar *heeft* ze 't dan wel gedaan?”

„Natuurlijk, Moeder, wie kan 't anders gedaan hebben? Ze zegt zelf, dat er geen vlek in zat, toen ze 'm kreeg en toen ze hem hier bracht, zat er die groote vlek in. Dan moet zij 't toch gedaan hebben.”

„Ze heeft 't niet gedaan,” begon Fransientje nu.

„k Heb 't zelf gezien, dat ic er niet inzat.”

„Nou, en ik zeg, dat ze 't wel gedaan heeft,” be-

sliste Jo, „en ik word niet meer goed op 'r, voor ze 't bekennt.”

„Als je haar 't bekennen dan maar niet te moeilijk maakt,” zei Moeder. „Denk je niet, *als* Guurt 't gedaan heeft, dat ze er veel eerder voor uit zal komen, wanneer je vriendelijk en goed tegen haar bent, dan wanneer je leelijk tegen haar doet? 'k Zou haar maar vragen.”

„Nee Moeder, heusch niet,” zei Jo. „Ze heeft 't niet verdiend.”

Moeder glimlachte even. Toen lei ze haar arm om Jo's schouders en trok haar wat dichter naar zich toe. „Luister eens, Jo,” zei ze toen ernstig. „Heb je *verdiend*, dat de Heere je met weldaden overlaadt van den morgen tot den avond, dat je alles krijgen kunt, wat je noodig hebt en nog veel, veel meer? Heb jij *verdiend*, dat je Woensdag jarig bent, dat Vader en Moeder en allemaal hun best doen om 't een feestdag voor je te maken?”

Jo schoof onrustig op haar bankje heen en weer. Had ze 't dan *niet* verdiend? Ze had zich toch altijd behoorlijk gedragen. Ze was altijd gehoorzaam en ijverig geweest. Waarom zou ze 't niet verdiend hebben? Ze was te eerlijk om iets te zeggen, wat ze niet meende en dus gaf ze geen antwoord. Eigenlijk had Moeder dat ook niet verwacht. Jo was niet zoo gemakkelijk te overtuigen, dat wist ze wel. En toch had ze haar zoo graag overtuigd.

„O, kind,” ging ze daarom voort, „als wij eens kregen, wat we verdiend hadden, dan was 't niet veel goeds. Al Zijn weldaden zijn onverdiende goedheid. Och Jo, er moet ons zoo ontzaglijk veel vergeven worden, mij, en jou en ons allen. Bid toch, dat de

Heere daar je oogen voor opent. En zou jij nu Guurt dat kleine beetje plezier niet gunnen, al heeft ze 't ook misschien niet heelemaal verdiend?”

Moeders stem was zoo zacht en ernstig, dat Jo en Fransientje beiden onder den indruk kwamen. Fransientje lei haar hoofdje tegen Moeders schouder en zei fluisterend: „Ben ik zoet, Mammie?”

Jo vouwde haar handen om haar knieën en zat een poosje stil. Ze dacht na over wat moeder gezegd had. Zoo slecht waren moeder en zij toch niet. Wat moest er dan toch allemaal vergeven worden? Dat kon Jo niet begrijpen. Maar Moeder moest niet denken, dat ze Guurt 't plezier niet gunde. Zoo flauw was ze niet. „k Zal 'r wel vragen,” zei ze, „maar niet om te eten.”

„Nu, dat is goed. Wezenlijk Jo, we hebben meer verdriet in ons leven, dat we te hard geweest zijn, dan dat we te veel vergeven hebben. 'k Heb nog nooit gedacht: „Had ik 't maar niet vergeven,” maar heel dikwijls: „was ik maar niet zoo hard geweest.”

„U, Moeder,” riep Jo verbaasd. „U is nooit hard.” Jo vond Moeder haast altijd te zacht, lang niet streng genoeg.

„Ja Jo, ik. Al *doen* we niet hard, daarom kunnen we toch nog wel hard en ongevoelig in ons oordeelen zijn. Dat is even erg en als je oogen er voor open gaan, vind je 't even slecht. En daarbij vergissen we ons nog zoo dikwijls. Maar als ik nu niet eerst een kopje thee van je krijg, spreek ik geen woord meer over je verjaardag.”

„Maar ik vergis me niet,” zei Jo, terwijl ze opstond om thee te schenken. „Dat weet ik veel te goed. Maar ik zal 'r wel vragen.”

HOOFDSTUK IX.

O, dat album!

Jo ging in een zeer tevreden stemming naar bed. Wat gezellig was zoo'n Zondagavond toch en heerlijk, dat ze Woensdag jarig was.

Gé was ook best te spreken geweest. Hij raakte niet uitverteld over Haarlem en de duinen en de mooie bloemen en Jans herbarium.

„Heeft Jan een plantentrommel?” had Jo gevraagd. En toen Gé „nee” zei, had ze in haar vriendelijke bui gezegd: „Had de mijne maar genomen.” Dat Gé zich haast versproken en gezegd had, dat ze 'm niet vinden konden, had niemand gemerkt. Gé had vast gedacht, dat 't zou gestormd hebben, toen hij thuis kwam. De gedachte aan het album had z'n plezier buiten wel een beetje bedorven. Wonder boven wonder sprak niemand er over. Dat gaf hem een verlicht gevoel en maakte hem spraakzamer en gezelliger dan ooit. Als hij er niet naar gevraagd werd, hoefde hij ook niets te zeggen, had hij met Jan afgesproken.

Maar toen Jo rustig in bed lag en nog eens over alles dacht en hoe mooi Moeder 't van haar vinden zou, als ze Guurt toch vroeg, toen kwamen de moeilijkheden.

Wat moest ze doen? Zou ze zoo maar in 't algemeen zeggen: „Julie mogen Woensdagavond allemaal

bij me komen," of zou ze ze een voor een uitnodigen? Maar nee, dat laatste ging niet. Verbeeld je? Guurt zou denken, dat ze ongelijk bekende. En wat zouden de anderen wel zeggen? Nee, ze zou wachten, tot ze allemaal in de kleedkamer bij elkaar waren en dan zou ze zeggen: „Moeder vraagt of jullie Woensdagavond allemaal bij me komen.” Dan kon niemand zeggen, dat ze Guurt niet uitgenodigd had. Dan had ze gedaan, wat Moeder wenschte. De gedachte, dat Guurt dat niet voor een uitnodiging zou opnemen, nadat Jo met zooveel nadruk beweerde had, dat ze haar niet vragen zou, en dat Moeder 't anders bedoeld had, plaagde Jo wel even. Maar dan zei ze tegen zichzelf, dat, als Guurt koppig was, ze dat zelf maar weten moest, dat zij, Jo, dat niet helpen kon, en dat ze Moeder beloofd had Guurt te vragen en dat ze dat ook van plan was.

Zoo deed ze 't dan ook den volgenden dag. Annie Slating ontving de uitnodiging met een buiging en de betuiging, „dat 't haar een waar genoegen zou zijn”, wat haar van Nel Janssen, die 't „eenig” vond, een por deed oploopen. Nel verklaarde, „dat ze niet begripen kon, waar dat wicht toch haar malle manieren vandaan had.” „Niet van ons,” zei ze, „want wij doen geen van allen zoo gek.”

Tonnie van der Noest zei: „Als m'n moeder 't goed vindt, heel graag,” en Greet Buurman „hoopte er te wezen.”

Alleen Guurt deed of ze niets hoorde en ging, toen ze haar boezelaar vastgemaakt had, zonder spreken de kleedkamer uit. Net wat Jo gedacht had. Nou, ze had haar gevraagd en meer kan ze er niet aan doen.

„Komt Guurt ook?” zei Nel Janssen.

Vergeeft elkander 6

„Zeg Guurt,” begon ze, „Jo rekent er op, dat jij ook komt.”

„'t Doet me plezier,” zei Guurt kalm.

„Kom je?”

„Nee, natuurlijk niet.”

Dat was een teleurstelling. Maar Nel hield vol. „Toe Guurt,” vleiende ze, „wees maar weer goed. 't Kan me heusch niks schelen, dat er een vlek in mijn album zit.”

„Niet,” zei Guurt, minder kalm, „maar 't kan mij wel schelen, dat je denkt, dat ik 't gedaan heb.”

„Dat zeg ik toch niet?”

„Nee, maar je denkt 't.”

Nel zag wel, dat ze er langs dien weg niet kwam. Ze kon niet zeggen, dat ze 't niet dacht. Toen gooide ze 't over een anderen boeg.

„Maar mevrouw Van Duuren heeft je uitgenodigd.”

„Zoo?” antwoordde Guurt. „k Heb er niks van gehoord.”

Nel dacht, dat ze 't begon te winnen. „Jawel,” zei ze. „Jo zei toch: „Moeder vraagt of jullie allemaal komt.”

„O, bedoel je dat? Dat was tegen jou, maar niet tegen mij.”

„Ja, echt, dat was tegen jou ook. Jo zegt, ze bedoelt jou ook.”

„Nou, zeg maar terug, dat ik niet kom.” Guurt sprak zoo vastbesloten, dat Nel begon te wanhopen. Toch probeerde ze nog een slimme zet. Ze wist hoeveel Guurt van mevrouw Van Duuren hield en hoe graag ze er naar toe ging.

„Maar als 'r Moeder je nou toch zelf vraagt, kun je toch niet nee zeggen.”

„Voor mijn part kan ze komen,” antwoordde Jo. „Maar ze kan toch niet komen, als je 'r niet vraagt?” merkte Tonnie van der Noest op.

„k Heb er toch gevraagd. 'k Heb jullie toch allemaal gevraagd.”

„Nou ja. Maar ze denkt natuurlijk, dat je haar niet bedoelt.”

„Da's gekheid,” zei Jo van Duuren met een kleur. „Als ik zeg „allemaal”, kan ze best begrijpen, dat ik haar ook bedoel.”

Tonnie van der Noest zette een bedenkelijk gezicht. Als zij in Guurts plaats geweest was, zou ze zoo toch niet hebben durven komen, en ze twijfelde of Guurt 't ook wel doen zou.

„Maar verleden week heb je gezegd, dat je haar niet vragen zou en misschien denkt ze nog, dat je dat meende,” hield ze nog vol.

„Ja,” vond Greet Buurman ook. „Dat zou best kunnen. Want anders had ze toch wel wat gezegd.”

„Zal ik 't zeggen, dat je haar ook bedoeld hebt?” vroeg Nel, die er Guurt dolgraag bij hebben wou.

„Ga je gang,” zei Jo, haar schouders ophalend. Aan den eenen kant was zij boos, dat er zooveel drukte van Guurt gemaakt werd, maar aan den anderen kant vond ze 't toch wel een geschikte oplossing.

Nel besloot haar uiterste best te doen om Guurt over te halen. Ze had al meer dan genoeg van al de herrie van de laatste dagen en ze wou niets liever dan weer goede vrienden met Guurt te worden. Wat kon haar per slot van rekening het malle album schelen; dat kon ze beter missen dan Guurt. Ze maakte, dat ze voor de anderen binnen was en hoopte, terwijl ze even met Guurt alleen was, 't wel in orde te maken.

„Compliment aan haar Moeder er bij, maar ze zal me niet zien,” zei Guurt, die 't op dat oogenblik niet veel schelen kon, wat ze zei.

Nel wist niets meer te zeggen. Ze had niet gedacht, dat 't zoo moeilijk zou zijn om Guurt te overreden. Ze wist, hoeveel ze van zoo'n avondje-uit hield, en vooral bij Jo. Guurt moest wel erg boos zijn om zoobeslist te weigeren. Als ze 't niet gedaan had, was 't toch ook om woedend te worden, wanneer je door allemaal beschuldigd werd. Maar Jo van Duuren had 't zoo beslist gezegd en er was niemand anders, die 't kon gedaan hebben. Enfin, zij zou er zich verder buiten houden, want ze wist 't niet; en 't was toch eigenlijk heel gemeen iemand te beschuldigen, als je niet heel zeker was.

„Ze doet 't niet,” zei Nel om twaalf uur in de kleedkamer, en toen ze Guurt de trap op hoorde komen, fluisterde ze Tonnie in: „Probeer jij 't nog 's.” Maar Tonnie was niet veel voorspoediger. Guurt was onverbiddelijk en hield vol, dat zij niet uitgenodigd was.

„En,” vertelde Tonnie van der Noest om half twee aan Nel Janssen, „ze zegt, al kwam 't nou uit, dan kwam ze toch niet.”

Nel haalde ongelooovig haar schouders op. „Nou ja,” zei ze.

„Dan moet ze 't laten,” zei Jo van Duuren. „Ik heb 't gevraagd.”

„Ja,” dat vond Annie Slating ook. „Graag of niet.” Nel had dat kind graag een draai gegeven. Waar bemoeide ze zich mee? 't Was toch haar album niet?

„Als ze 't niet gedaan heeft,” zei ze, terwijl ze een nijldigen blik naar Annie Slating wierp, „dan kan ik best begrijpen, dat ze woedend is.”

Aan tafel bracht Jo verslag uit. „Ze willen allemaal graag komen, Moeder, behalve Guurt. Die komt niet.” „Zoo boos?” vroeg mevrouw Van Duuren. „En heb je haar vriendelijk gevraagd?”

„O ja,” zei Jo. En toen praatte ze er haastig over heen: „Nel Janssen heeft 't ook nog 's gevraagd en toen Tonnie van der Noest ook nog. Maar ze doet 't niet.”

„Wel, wel,” zei mevrouw Van Duuren. „Dat schijnt meenens te zijn. 't Is anders niets voor Guurt om zoolang boos te wezen. 'k Zou 't vreeselijk naar vinden, als je haar verkeerd beschuldigde, Jo.” Jo schudde haar hoofd.

„Waarvan wordt Guurt beschuldigd?” vroeg mijnheer Van Duuren.

„Dat ze een vlek in het album van een van de meisjes gemaakt heeft en Guurt zegt, dat 't niet waar is,” vertelde mevrouw.

„Heeft Jo gezien, dat ze 't gedaan heeft?”

„Nee Vader,” zei Jo, „maar niemand anders kan 't gedaan hebben.”

„Kijk die Gé 's schrokken!” klonk plotseling Fransientjes stem over de tafel.

Gé zag vuurrood, toen alle oogen op hem gericht werden en hij zat met groote happen zijn rijst naar binnen te werken.

„Gé, Gé,” zei Moeder, „schrok toch zoo niet.”

„Zeg 's,” zei Vader, terwijl hij Gé's bord wegschoof, „'k zou maar even wachten.”

Gé had 't benauwd gehad. Daarom had dus niemand wat van den album gezegd, omdat Guurt er van beschuldigd werd. Hij voelde de kleur opstijgen in zijn gezicht. Als er nu maar niemand z'n kant uitkeek!

„Nee, want ze zegt tegen Tonnie van der Noest, al kwam 't uit, dan deed ze 't toch niet.”

Moeder haalde net als Nel Janssen ongelooftig haar schouders op en zei ook: „Nou ja.”

„Nee Moeder, heusch, als Guurt eenmaal wat zegt, doet ze 't ook,” protesteerde Jo.

Jo noch Gé hoorden dien middag veel van 't Bijbel-lezen. Jo nam zich, niettegenstaande Vaders wijzen raad, voor, Guurt niet te vertrouwen, voor haar onschuld duidelijk gebleken was en Gé bedacht op welke manier hij 't best aan Moeder vertellen kon, dat hij de schuldige was.

Even schrikte Jo op, toen Vader dankte voor de spijzen, die ze dien middag genoten hadden, en boven alles voor de spijzen, die de Heere hen in Zijn Woord had gegeven. Daar had zij niets van gehoord, van dat Woord. Gelukkig, dat Vader en Moeder 't niet wisten; morgen zou ze beter luisteren en dadelijk dwaalden Jo's gedachten weer af naar Guurt en het album.

Gé deed dien avond heusch zijn best om Moeder alleen te spreken, maar 't leek wel of alles er op aangelegd werd om het hem te verhinderen. Hij moest dan ook wel naar bed gaan, zonder dat hij zijn hart had kunnen uitstorten. Maar — morgen — hoopte Gé, toen hij slapen ging. Den volgenden morgen begreep hij echter zelf niet goed meer, waarom hij gisteren toch zoo'n haast gemaakt had. Natuurlijk zou hij 't wel vertellen, maar zoo'n haast was er niet bij. Gisteren had hij vast gemeend, dat hij 't Moeder zeggen moest, vóór Jo's verjaardag, want dat 't anders zijn schuld zou zijn, als Guurt niet kwam, maar nu bedacht hij, onderwijl hij zich aankleedde, dat Jo gezegd had, dat Guurt toch niet komen zou. 't Was dus zoo erg niet,

Nee, gelukkig, niemand lette op hem, totdat Fransientje hem verraadde. Maar niemand bracht Gé's kleur in verband met de vlek in Nels album. Hij werd wel eens meer vermaand over zijn groote happen.

„Je moet nooit iemand beschuldigen, voordat je 't zeker weet,” ging mijnheer Van Duuren voort tegen Jo. „En vooral vriendinnetjes onder mekaar niet. Die moeten elkaar zoo lang mogelijk vertrouwen. Daar ben je toch vriendinnetjes voor.”

„Mag ik m'n bord?” waagde Gé te vragen.

„Welzeker. Als je fatsoenlijk eten kunt.”

Gé at verder fatsoenlijk, maar met een bezwaard hart. Hij was al zoo blij geweest, dat hij zoo heerlijk vrij geloopt was. Niemand sprak er over en hij had zichzelf zoo netjes wijs gemaakt, dat hij dan ook niets hoefde te zeggen. En nu zat hij in eens midden in de narigheid. Want nu kon hij niet langer zwijgen. 't Was niet eerlijk om Guurt de schuld te laten dragen van wat hij gedaan had. Zou hij 't nu zeggen? Nee, niet nu ze er allemaal bij waren. Jo zou natuurlijk zoo'n vreeselijke drukte maken, dat deed ze altijd als hij eens wat gedaan had. Vanavond, als hij met Moeder alleen was, dan zou hij 't zeggen. Dan zou Moeder 't wel aan Jo vertellen. Wat een akelige boel! en Gé zuchtte uit den grond van zijn hart.

„Zie zoo,” zei Moeder, „poes zal tenminste met jouw leege maag niet wegloopen.”

„Nu,” zei Vader, terwijl hij den Bijbel opendeed, „Jo moet er nog maar eens over denken.”

„'t Geeft toch niks,” zei Jo. „Ze zou toch niet komen.”

„Kom,” zei Vader, „ook niet als je haar zegt, dat je haar wel vertrouwt?”

als hij 't vandaag niet zei. Als 't zoo eens schikte, zou hij 't wel doen; natuurlijk zou hij 't vertellen, hij was niet anders van plan. Wat zou Jan wel zeggen? Die had ook niet kunnen denken, dat 't zoo gaan zou. Ze hadden er in Haarlem samen nog dikwijls om gelachen. Jan rolde om, als hij zich Gé's gezicht weer voorstelde. „Stuur een ansicht aan Nel Janssen, en zeg dat 't je spijt, dan vergeeft ze 't je wel,” had Jan geraden. Maar ze wisten Nel's adres niet, dus dat plan hadden ze moeten opgeven. „Laat waaien,” had Gé eindelijk besloten. „'k Zal m'n paraplu wel opzetten, als ik thuis kom.” Tot zijn groote vreugde was de paraplu niet noodig geweest, maar dat 't was, omdat een ander er van beschuldigd werd, daar had hij geen oogenblik aan gedacht. Wat waren die meisjes toch dwaazen. Dat heetten nou vriendinnen. O, ze waren zoo dol op mekaar. Maar als 't er op aankwam, geloofden ze elkaar niet eens. Nee, dan waren jongens heel anders. Toen Kees Gissen laatst dien postzegel gestolen had, hadden ze afgesproken, dat ze 'm gelooven zouden, totdat 't duidelijk bewezen was, dat hij loog; al wisten ze ook haast zeker, dat hij 't gedaan had. Toen 't uitkwam, dat hij de dief was, hadden ze hem ook voorgoed als vriend afgezworen. Maar zoolang 't niet bewezen is, geloof je iemand toch op zijn woord. Ze moesten 't eens probeeren om hem van iets te beschuldigen, wat hij niet gedaan had. Hij zou ze net zoo lang ranselen, tot ze hem geloofden. Maar die meisjes lieten zich ook alles maar zeggen. Eigenlijk was 't toch ook heelemaal zijn schuld niet, dat Guurt niet op Jo's verjaardag kwam. Dan moest Jo maar niet zoo mal zijn iemand te beschuldigen, als ze 't niet wist.

Natuurlijk vond Gé dien dag ook geen gelegenheid

om Moeder te vertellen, dat niet Guurt, maar hij de schuldige was; en hoe langer 't duurde, hoe minder haast Gé kreeg. Hij liet den Dinsdag kalm voorbijgaan, en voelde zich al veel minder bezwaard dan den vorigen dag. Hij kon toch niet helpen, dat Moeder nooit eens alleen was en 's avonds met Vader uitging om cadeautjes voor Jo te koopen. Zoo kwam 't dat Jo's verjaardag aanbrak, zonder dat de wensch van Tonnie van der Noest vervuld, en Guurt's onschuld aan 't licht gekomen was.

HOOFDSTUK X.

Toch een feestelijke middag.

Tonnie was teleurgesteld.

Waarom wist ze niet, doch ze had maar steeds gehoopt, dat 't voor Woensdag wel uitkomen zou. En daar had ze ook Guurt mee getroost. Guurt had volgehouden, dat 't haar niets schelen kon of 't voor dien tijd uitkwam; maar nu 't Woensdagmorgen was geworden, zonder dat de waarheid aan den dag gekomen was, merkte Guurt, dat ze in stilte ook eigenlijk aldoor verwacht had, dat ze toch Jo's verjaardag nog wel mee zou vieren. Maar nu was 't Woensdag en nu moest ze 't opgeven. Ze had er zelfs niet eens meer om dien morgen. Ze had er zoo dikwijls om gebeden en 't hielp toch niet; als 't na Woensdag uitkwam, gaf 't toch niet meer.

Ze had zoo vreeselijk graag dat avondje meege maakt. Verleden jaar had ze bij Jo gegeten; toen was ze dadelijk uit school meegegaan, en voordat het met het album gebeurde, had mevrouw Van Duuren gezegd, dat ze weer komen mocht. Maar zoolang Jo haar niet vertrouwde, ging ze er niet weer heen. Haar witte jurk hing in Moeders kast, en haar witte haarlint lag netjes uitgestreken in haar lintendoosje. Toen met de schoonmaak de kasten uitgehaald werden, en de jurk op Moeders bed uitgespreid lag, had ze 'm stille tjes aangetrokken. 't Was zoo heerlijk om mooi te

wezen, vond Guurt. Nog zooveel dagen, had ze uitgerekend, toen ze 'm haastig uittrok, dan is Jo jarig en dan mag ik haar aan. En elken keer als ze haar lintendoosje opendeed, streek ze even over 't zachte glanzende lint en dacht: als Jo jarig is. En nu was Jo jarig. Maar de jurk bleef in de kast en het lint in het doosje. 't Was een teleurstelling. Daarbij was het jammer genoeg Woensdagmiddag. De anderen moesten natuurlijk allemaal hun huiswerk 's middags maken als ze 's avonds uitgingen. Maar zij had den heelen middag niets te doen, en ze had niemand om mee te gaan wandelen. Nooit, nooit vergaf ze 't Jo van Duuren. Hoe ze vroeger zooveel van haar had kunnen houden, begreep ze niet. 't Was een akelig, verwaand kind, dat zich verbeeldde, dat ze alles 't beste wist. Wacht maar, als zij, Guurt, jarig was, zou ze haar ook niet vragen.

Ze zou haar wel toonen, dat ze haar best missen kon. Guurt ging dien morgen op 't nippertje naar school. Jo zou 't natuurlijk in de kleedkamer wel druk hebben over haar cadeautjes en daar wou ze niet bij zijn. Jo hoefde niet te denken, dat 't haar wat schelen kon, wat ze gekregen had.

Jo's verjaardag was al heerlijk begonnen en 't beloofde op en top een feestdag te worden. Vader en Moeder hadden haar zoo hartelijk gekust en gefeliciteerd, dat Jo de tranen in haar oogen voelde komen. En 't snoezige klokje, dat ze van Vader en Moeder kreeg, was een verrassing, die ze niet had durven verwachten. Ze was verrukt en raakte er niet over uitgejubeld. Op zoo iets „snuits” en „honnigs” had ze niet durven hopen. Wat zou dat beeldig op haar kastje staan.

„Nou hoef je ook nooit meer ergens te laat te komen!” had Gé geplaagd en dat had wel even dreigd Jo's feestige stemming te verstoren. Zij ergens te laat komen! Maar Vader had Gé aan zijn oor getrokken en gezegd: „Was jij maar zoo ordelijk als Jo,” en dat had de wolken weer verdreven. Fransientje had 't noodig gevonden bij haar pak ook een wensch te geven. Zij „fisliteerde” Jo wel en hoopte, dat ze gauw weer goed met Guurt zou worden.

„Da's een mooie wensch, Frans,” zei Vader, maar Jo lachte even en zei: „Daar kan ik toch niets aan doen.”

Op school was ze ook de heldin van den dag. In de kleedkamer werd ze door allemaal gefeliciteerd en moest ze vertellen, wat ze gekregen had. Wat waren ze allemaal nieuwsgierig om haar klokje te zien. En binnen vertelde Annie Slatting aan mijnheer Mulder, dat Jo jarig was en toen moest ze alles nog weer eens over vertellen en mijnheer Mulder wenschte haar ook geluk en hoopte, dat ze even goed haar best zou blijven doen, als ze tot nog toe gedaan had. Jo straalde van genoegen en voelde zich echt jarig. 't Was een klein beetje vervelend, dat Guurt net deed of er niets aan de hand was, toen ze na de eerste bel binnencwam, maar Jo begreep wel, dat ze niet anders had kunnen verwachten. Wat duurde 't dien morgen lang, voor 't twaalf uur was. „Ik ren naar huis,” zei ze, toen ze eindelijk weer buiten waren, „en denk er om, dat jullie van avond niet laat komt, hoor!”

„Je moet zeker van middag je huiswerk maken, hè?” vroeg Guurt, toen zij en Tonnie samen naar huis gingen.

„Nee,” antwoordde Tonnie, „k heb gisteravond

mijn Fransch gedaan en morgenochtend voor schooltijd leer ik mijn jaartallen, want ik ga 's Woensdagsmiddags altijd naar mijn Grootmoeder. Meer hebben we toch niet, wel?"

„Dus je kunt niet mee wandelen, vanmiddag?"

„Nee, onmogelijk. Jammer voor je, hè? Maar weet je wat? Ga jij met mij mee."

„Vind je Grootmoeder dat goed?"

„Oo ja. Ze vindt 't wat prettig, als ze visite krijgt, want ze kan haast nooit uit, zie je. Grootmoeder kan niet goed meer lopen." Guurt nam de uitnodiging met beide handen aan. Een poosje geleden zou ze er niet over gedacht hebben. Ze had vaak met medelijden gedacht, hoe saai dat wel wezen moest, alle Woensdagmiddagen naar je Grootmoeder. Maar nu voelde ze zich eenzaam en ze was o zoo dankbaar gestemd, dat Tonnie haar meenemen wou.

„Zal ik je tegemoet loopen?" vroeg ze.

„Ja da's goed en maak, dat je voor tweeën op den hoek van de Kerkstraat bent."

„Ze waren er allebei op tijd."

„Wat doe je den heelen middag bij je Grootmoeder?" vroeg Guurt.

„O van alles. Soms neem ik m'n handwerken mee, en soms kijken we platen of foto's. Grootmoeder heeft zoo'n massa mooie boeken en soms, als tante Jet uitgaat, mag ik thee zetten en schenken. Dat vind ik zoo leuk, vooral als 't mooi weer is, dan kunnen we in den tuin zitten."

„Heeft je Grootmoeder een tuin?"

„Ja, een kleine; maar je kunt er toch echt gezellig in zitten."

„Zou je tante van middag uitgaan?" vroeg Guurt.

de tuin, waarin een witte sering en een gouden regen in vollen bloei stonden, 't was alles zoo mooi, dat Guurt zich verbeeldde, dat ze er wel den heelen middag stil naar kon zitten kijken. Maar dat stil zitten duurde niet lang.

„Mogen we ook wel eens in den tuin?" vroeg ze al gauw en toen ze lachend toestemming kreeg, was ze in een wip van haar stoel. Maar toen ze op den drempel was, keerde ze in eens terug.

„O nee," zei ze, „u kan niet mee hè, dan blijf ik ook maar binnen," en er was heel wat overredingskracht van Grootmoeder noodig om haar te overtuigen, dat ze wel even gemist kon worden. Daarna stelde Tonnie een spelletje colorito voor en toen mochten ze heusch thee zetten. „Tonnie zetten, die weet waar alles staat," verdeelde Grootmoeder de rollen, „en Guurt schenken."

„Ja, fijn," zei Guurt, „en dan moeten we net doen of ik de mevrouw ben en of u met Ton bij mij op visite komt."

Ze speelden hun partijen allemaal prachtig. Guurt vertelde niet zooveel ernst van de kinderen, waarvan er een mazelen en een kinkhoest had en van de meid, die alles liet aanbranden, dat Tonnie 't even uitproestte. Maar ze speelde dadelijk weer mee en vertelde, dat ze 't ook heel druk had, want dat ze 's avonds naar een partij moest.

„Da's waar ook," zei Guurt, in eens uit haar rol vallende, „dat was ik heusch vergeten."

't Speet Tonnie, dat ze zoo onhandig geweest was, toen ze Guurt's vroolijke gezicht zag betrekken en Grootmoeder begreep niet, waarom 't spel in eens op hield.

„k Wou 't maar, dan mochten we misschien thee zetten, hè. Wat zou 'k dat echt vinden."

Ze troffen 't. Toen ze binnen kwamen stond tante Jet, met hoed en mantel aan, haar handschoenen aan te trekken. Guurt had 't dadelijk in de gaten en kneep Ton van plezier in haar arm.

„Zoo," zei tante Jet, „komen jullie samen op Grootmoeder passen? Zorgen, dat ze niet weg loopt, hoor!"

„Blijft u den heelen dag weg?" vroeg Ton, terwijl ze tante uit liet en Guurt even in de gang stond te wachten.

„k Denk, dat ik tegen halfvijf terug ben; zolang blijven jullie zeker wel. Nu dag Ton; dag...?"

„Guurt," zei Guurt.

„O, ben jij Guurt? Dan ken ik je wel," zei tante Jet met een lachje naar Tonnie.

Guurt had een middag naar haar zin. Ze voelde zich al heel gauw op haar gemak met de oude dame en praatte met haar of ze haar jaren gekend had. Van verlegenheid had Guurt gewoonlijk weinig last en daar was nu ook heelemaal geen sprake van, alleen had ze een gevoel, dat 't jammer was, dat ze nu pas voor 't eerst met Ton mee was gegaan.

„k Vond 't zoo prettig," vertelde ze eerlijk, „dat ik met Ton mee mocht, anders had ik me van middag toch zoo verveeld. En Ton zei, u vondt 't ook prettig, anders had ik vast niet durven komen."

„k Vind 't heel aardig, dat Tonnie je meegebracht heeft," verklaarde de oude dame.

Met genoegen dwaalden Guurt's oogen door de kamer. 't Zag er alles zoo gezellig uit, de deftige mahoniehouten meubelen, de openstaande tuindeuren, met de witte neteldoeksche gordijnen en daar achter

„Da's waar ook," zei Guurt nog eens. „Dat had ik heelemaal vergeten. Tonnie gaat van avond uit, maar ik niet."

„Waar gaat Tonnie naar toe?"

„Naar Jo van Duuren, die is jarig," zei Tonnie.

„Maar ik ben kwaad op 'r," vertelde Guurt, „en ik word nooit van m'n leven weer goed."

„Dat is niet zoo mooi," vond de oude mevrouw. „Nou," zei Guurt, „maar heeft iemand u wel eens beschuldigd van iets, wat u niet gedaan heeft en als je zegt, dat 't niet waar is, dat ze toch maar volhouden dat je 't wel gedaan hebt? Al vroeg ze me op 't knieën om vergiffenis, dan deed ik 't nog niet. Ik kan die zoetsappige menschen niet uitstaan, die nergens kwaad om worden."

„Ik ook niet," zei Tonnie's Grootmoeder. „Ik hou van menschen en kinderen, die weten wat recht en onrecht is, maar die ook vergeven willen. Nergens kwaad om worden is ook geen vergeven, maar wezenlijk verongelikt te zijn en dan te zeggen: „Ik vergeef je," dat is nog veel moeilijker dan boos te blijven, Guurtje."

Zoo had Guurt 't nog niet bekeken; ze had eigenlijk gedacht, dat 't een soort lafheid was om weer goed te worden. Ze voelde er nu zelf wel wat van, dat 't misschien mooier zou zijn, om Jo te vergeven. Maar ze wou niet. „Ze heeft me zoo vreeselijk beledigd," zei ze hardop. „k Zou niet weten, waarom ik haar vergeven zou."

„Om Jezus' wil," zei de oude dame. Guurt keek verwonderd op. „Om Jezus' wil?" herhaalde ze.

„Ja, omdat Hij 't wil, en Hij heeft recht om 't van je te vragen. De Heere Jezus heeft jou zooveel vergeven en zooveel voor je geleden, dat weet je toch wel?"

Guurt knikte. Ja, dat wist ze wel. Maar ze was toch nog niet overwonnen. „'t Is verschrikkelijk moeilijk om goed te wezen," zei ze met een zucht, en toen ze

Vergeeft elkander 7

HOOFDSTUK XI.

Een pret-avond, maar . . .

Ze hadden plezier bij Jo van Duuren. Toen Gé, die op bevel van Vader eerst z'n huiswerk had moeten maken, om acht uur zijn hoofd om de huiskamerdeur stak, was 't feest in vollen gang.

Ze waren juist een nieuw spelletje begonnen en ze hadden zóó'n pret, dat ze hem niet hoorden binnenkomen.

Moeder zat voor 't orgel in de voorkamer, waar de tafel in een hoek geschoven was. De meisjes liepen zoo hard ze konden om een kring stoelen. Zoodra Moeder ophield met spelen, gingen ze zitten, maar, omdat er één stoel te weinig was, bleef er altijd een meisje over, en Gé, bij de deur, lachte hard mee, toen bij 't plotseling stoppen van de muziek, Nel Janssen en Jo en de dikke Mien van Oom Dirk, in hun haast, met z'n drieën op één stoel zitten wilden en, toen dat niet ging alle drie opsprongen om den anderen leegen stoel te veroveren. 't Was een gelach en gestoei van belang, totdat Jo 't benul had om alleen op een stoel te gaan zitten. Toen werd de andere door Nel veroverd en de dikke Mien werd onder groot gejuich met een der stoelen uit den kring verdreven.

„Maar nou zal jij er uit!" dreigde Bets van tante Jo

Tonnie's grootmoeder even zag glimlachen, voegde ze er bij, „misschien als je oud bent niet, hè, maar nou vind ik 't erg moeilijk. Ik kan niet goed op Jo worden."

„Vraag den Heere om je te helpen," raadde mevrouw Van der Noest. „Hij heeft gezegd, dat 't zoo moet, maar Hij weet ook wel, hoe zwaar 't valt. Hij wil 't je leeren."

Ze moesten weg. Guurt kreeg bij 't afscheid een even hartelijken kus als Tonnie en de verzekering, dat ze zoo dikwijls terug mocht komen, als ze wilde. „En als ze weer goed op dat andere meisje was, dan moesten ze maar eens met z'n drieën komen," zei Grootmoeder.

„Ik hou van je Grootmoeder," zei Guurt op straat. „Ze heeft zulk mooi wit haar en ze preekt niet tegen je. Ik kan geen menschen uitstaan, die tegen je preken. Ik denk altijd, schei nou maar uit, dat weet ik allang. En ik vind jou een schat, dat je me meegenomen hebt, en ik hoop, dat je van avond erg veel plezier zal hebben."

en toen begon 't weer: „In naam van Oranje" en voort renden ze.

„Sta jij hier?" vroeg Mien, die Gé bij de deur ontdekte. „Waarom doe je niet mee?"

„Ik kom pas beneden. 'k Moest eerst huiswerk maken."

„Jan komt ook nog."

„Ja, dat weet ik. Als hij komt, spelen we ook mee."

„Ha, Bets, je bent er uit!" schreeuwden ze tegelijk.

Bets kwam Mien en Gé gezelschap houden, terwijl Moeder onvermoed voortspelde.

„Daar zal je 'm hebben," zei Gé. „Zoo, saai Piet,"

ontving hij Jan, „had je niet 'n beetje eerder kunnen komen?"

„Hij hoeft niet zoo op te scheppen, hoor!" zei Mien, „hij is er zelf ook pas. Kom maar hier, Tonnie van der Noest, 't is hier toevlucht voor stoelloozen."

Annie Slating won 't spel en zat eindelijk met een tromfantelijk gezicht op den enig overgebleven stoel.

„Wat gaan we nu doen?" zei Bets.

„Nu eerst maar eens drinken," vond mevrouw Van Duuren, „jullie zult wel warm zijn. Zoo, Jan, vond Vader 't goed?"

„Ik stik gewoon," zuchtte Annie.

„Zachts, dat je wat hebt voor je overwinning,"

plaaigde Nel.

„Wat nu?" zei Bets alweer, toen ze rustig zaten met een glaasje limonade en een taartje voor zich.

„Nu een kalm spelletje," zei Moeder.

„Slofje onder," zei Fransientje.

„Blindemannetje," stelde Gé voor.

„Nee, dat is te druk, ze moeten eerst een beetje tot bedaren komen. Bedenk jullie nu een zittend spelletje."

„Met een sleutel aan een touw rondraaien en dan zingen en wie aan 't eind van 't versje den sleutel voor zich heeft, moet een pand geven,” zei Greet Buurman.

Ja, dat was goed en in een oogenblik waren alle taartjes verdwenen en alle limonadeglaasjes leeg.

Ze moesten allemaal een pand geven, hoewel Jan en Gé getrokken en geduwd hadden wat ze konden, om dat lot te ontgaan. Toen werden de panden verbeurd. Gé, die door 't spel min of meer opgewonden was, gelaste Jan om op z'n hoofd de trap af te loopen, waar Jan niets op tegen had, maar wat door Moeder verboden werd. Mien wreekte haar broer door Gé te gebieden „viooltje, zacht van kleuren” te zingen. De slimmer wist wel, dat Gé minder bang was voor een vechtpartij, dan voor een versje alleen zingen. Nel Janssen liet Tonnie van der Noest de namen van den aardigsten jongen en 't aardigste meisje opschrijven: Tonnie bedacht zich even en schreef toen: „Mijn broertje Bram en Guurt Wilman,” wat Annie Slating erg onbeleefd vond. Als zij 't had moeten doen, had ze Jo van Duuren gezegd. Als je toch bij iemand op visite bent! Maar Nel vond 't echt leuk en knikte tegen Tonnie en mevrouw Van Duuren zei vriendelijk: „Zoo Ton, hou je zooveel van Guurt? Jammer, dat ze niet komen wou, hè?”

„Waarom wou ze niet?” informeerde Mien.

„Omdat...” begon Nel, maar Jo van Duuren viel haar in de rede. „Wat zullen we nu doen?” vroeg ze.

„Clubs,” zei Bets. „Dat kennen we allemaal.”

„Ik niet,” zei Gé.

„O, dat hindert niet,” besliste Bets. „Je zult wel zien, hoe 't gaat.”

Nel rammelde onderwijl zachtjes 't heele verhaal van het album tegen Mien.

De clubs waren gauw gevormd. Jo mocht, omdat ze jarig was, eerst haar groep kiezen. 't Was Moeder, en Fransientje, Annie Slating, Mien en Jan. De andere club verdween naar de achterkamer. „Nu een afge-zant kiezen,” zei Greet Buurman.

„Hier, gooi hem 'r maar uit,” zei Nel, en Gé werd met algemeene stemmen tot afge-zant benoemd.

„Ik ken 't niet,” protesteerde Gé.

„Moet je 't maar leeren, der is niks an,” zeiden de andere leden.

„Daar sturen ze Gé, laten wij Jan sturen,” vonden ze in de voorkamer.

„Ken jij 't?” vroeg Gé. Ja, Jan kende 't. „Niet te moeilijk,” hoorde schreeuwen de meisjes hen na.

Jan en Gé verdwenen samen in de gang. „Ze zullen natuurlijk wel iets onmogelijks nemen,” zei Nel. „Jongens kiezen altijd van die gekke dingen.”

De jongens hielden 't uit in de gang.

„Ga toch 's kijken, wat ze uitvoeren,” comman-

deerde Bets, die ongeduldig werd, maar te lui was om zelf op te staan.

„k Geloof heusch, dat ze aan 't vechten zijn,” zei Greet en een bonk tegen de deur bewees, dat ze niet zoo heel ver van de waarheid was, maar toen ze opstond om poolshoogte te nemen, kwamen ze binnen.

Aan hun gezichten was wel te zien, dat ze nogal in hun schik waren, met wat ze bedacht hadden.

Gé wilde zich bij de verkeerde club vervoegen, maar hij werd door Mien en Annie en Jo letterlijk in hun kring gesleept en op een voetenkussen gedrukt.

„En nou een beetje vlug ja of nee zeggen hoor!” zei Mien zenuwachtig. „Niet zeuren.”

„Vraag maar op,” zei Gé.

„Is 't een mensch?” begon Jo.

„Nee.”

„Een dier?” vroeg Annie Slating.

„Nee.”

„Een plant?” zei Mien.

„Nee.”

„Is 't uit 't plantenrijk?” vroeg mevrouw Van Duuren.

„Uit 't plantenrijk?” weifelde Gé. „Ja, dat geloof ik wel.”

„Weet je dat nou niet eens zeker?” pruttelde Jo.

„Nee, maar 't zal wel.”

„Nou, vooruit nou maar,” jaagde Mien. „Is 't van hout?”

„Nee, niet van hout. Misschien van hout gemaakt.”

„Dat mag niet,” zei Annie Slating met een gewichtig gezicht, „je mag alleen maar ja of nee zeggen.”

„Nou, nee dan.”

„Is 't van papier?” vroeg mevrouw Van Duuren.

„Ja.”

„Ha! dat schoot op. „Een boek!” riepen ze tegelijk.

„Ja.”

„Een mooi boek?”

„O, prachtig!” en Gé's oogen schitterden ondeugend.

„Kennen wij 't? Hebben we 't gelezen?”

„Ja. Tenminste — ja toch wel, denk ik.”

„Heb jij 't ook gelezen?” zei Mien.

„Ja.”

„De Bijbel,” haperde Jo.

„Nee.”

„Is 't een verhaal?” vroeg Annie Slating.

„Nee.”

Mien werd boos. „Wat zanik je nou, en je zegt, dat we 't allemaal gelezen hebben.”

„Nou, dat is toch zoo. Ik tenminste wel,” lachte Gé.

„Hoera,” klonk 't uit de achterkamer, waar Bets en Nel als razenden om Jan heen stonden te dansen.

„We weten 't, we weten 't, kom maar hier, Gé, 't is de album van...”

„Nee, nee,” schreeuwde Jan, maar hij kon zich nauwelijks verstaanbaar maken, zoo opgewonden was de achterkamerclub. Maar eindelijk bracht hij toch den dansenden leden aan het verstand, dat 't niet het heele album was.

„Akelig mispunt, waarom zeg je dan ja,” viel Nel uit, maar Bets, die al weer kalm was, fluisterde: „Gauw, gauw, want nou weten zij 't ook zoo. Is 't de band?”

„Nee.”

„Een van de bladen?”

„Nee.”

„Een van de bloemetjes?”

„Nee.”

Bets wrong haar handen. Wat kon 't nou toch wezen. Ze kreeg een rilling over haar rug, als ze bedacht, dat ze den overwinningkreet uit de voorkamer hooren zou. En ze waren er zoo dicht bij geweest.

„Zeggen jullie dan toch, wat er nog meer in dien album zat,” zei ze trappend met haar voeten van ongeduld.

Toen kreeg Tonnie van der Noest een helder oogeblik.

„Een vlek,” zei ze meer tegen Bets dan tegen Jan.

Dat woord bracht de overwinning.

„Ja,” zei Jan.

„Ha!” jubelde Greet alweer, maar de anderen geloofden 't nog maar half. „Zijn we er nou?” vroeg Nel voorzichtig en pas toen Jan nog eens en nog eens „ja” zei en eindelijk „ja” in Nel's oor schreeuwde, durfden ze 't te gelooven en hun overwinning bekend maken. Ze juichten „hoera!”, klaptten in hun handen en verschenen allemaal in de deur, om Gé als buit op te eischen.

Jo van Duuren was heusch een beetje gepikeerd, dat haar club verslagen was.

„Wat was 't nou?” vroeg ze niet al te vriendelijk.

„De vlek in den album van Nel Janssen,” verkondigde Bets met behoorlijken trots.

„Schapen, wat 'n onzin,” pruttelde Annie Slating.

„Wie kan dat nou raden.”

„Wij, — zooals je ziet,” zei Nel bij de pinken.

„Nou,” zei Mien, „dan heeft Jan zeker niet zulke gekke antwoorden gegeven als Gé. Hij zegt nota bene,

dat 't een prachtig boek is, dat we allemaal gelezen hebben en ik heb 't heele ding nooit van m'n leven gezien.”

„Je bent een heerlijk lid, hoor,” zei ze, Gé een duw gevend, „ga maar gerust heen, we kunnen je best missen.”

„Kan ik dat helpen?” verdedigde Gé zich. „Ik dacht, dat jij er ook wel in geschreven had.”

De achterkamerclub, met een lid verrijkt, had nu dubbelen moed. Nog één spelletje, stelden ze voor.

Mevrouw Van Duuren keek op de klok. Het was bij halftien. „Nog één spelletje, hoor,” zei ze, „dan wordt 't tijd om naar huis te gaan, en jullie moeten ook nog eens zingen.”

Jo van Duuren was stil geworden. Ze kon niet goed tegen haar verlies, en gewoonlijk was haar club ook aan de winnende hand, tot zij zelf als afgezante er uitgestuurd werd. En Mien was toch ook anders zoo slim in 't raden. 't Was natuurlijk Gé zijn schuld, dat ze 't verloren hadden, met z'n malle antwoorden. Wie denkt er nou aan een album, als je van een mooi boek hoort, dat je allemaal gelezen hebt. En zelfs, toen ze hoorde, dat 't in het album was, had ze nog niet gedacht, dat 't de vlek kon zijn. Gé had zoo beslist gezegd, dat hij 't gezien had en ze dacht toch, dat Gé de vlek niet gezien had. Of zou Nel na dien tijd het album aan Bets gegeven hebben, dan had Gé hem daar misschien gezien. En anders had hij maar praatjes gemaakt om de club in de war te maken. Ze zou 't hem toch eens vragen. Maar Jo begreep wel, dat 't luf zou zijn, om daar nu verhaal op te halen, 't zou net zijn of ze aan de anderen de overwinning niet gunde. Ze zou wel zorgen, dat ze 't tweede spelletje nu wonden, en

das stelde ze voor om Annie Slating weg te sturen, dan bleven zij en Mien en Moeder over en hadden dus een goede kans om 't weer op te halen.

Bets en Annie Slating waren heel gauw terug uit de gang en met woede vielen Jo en Mien op Bets aan. 't Duurde dan ook niet lang of ze waren er achter, dat 't iets van Prinses Juliana was. In de achterkamer deden ze niets dan lachen. Annie Slating, die bij de jongens niet erg in den smaak viel, had 't hard te verantwoorden. 't Begon al dadelijk, toen ze binnenkwam en met een nuffig gezicht op 't voetenbankje ging zitten.

„Is 't mooi?” vroeg Jan, en toen Annie met een lief knikje, „ja, heel mooi,” zei, zei Gé: „O, dan weten we tenminste, dat jij 't niet bent, dat schiet al een heel eind op.”

„Niet prettig voor Annie,” vond Tonnie van der Noest, die met medelijken zag hoe ze bloosde. Maar Nel en Greet gierden 't uit. Net goed voor dat malle kind. Ze had, sedert Jan en Gé in de kamer waren, al wel tienmaal in den spiegel gekeken of haar haar wel goed zat.

Er was geen ernst in de jongens te krijgen, hoe Tonnie van der Noest haar best ook deed. Nel vond 't veel te vermakelijk en lachte onbedaarlijk om elke dwaze vraag, die de jongens deden.

„Zweeft 't tusschen hemel en aarde?” informeerde Jan.

„Nee.”

„O, dan is 't de brandweer,” besliste Gé met een gezicht of hij er alles van wist, en of Annie Slating al nee schudde, Gé hield stokstijf vol, dat 't de brandweer was. „Is 't dan van stopverf?”

„Nee.”

„Nou maar, dan is 't mijnheer Mulder,” zei Jan op een toon, die geen tegenspraak duldde; „ja, 't is Mulder,” en Gé stond op en zwaaide met z'n armen, al maar juichend, dat 't Mulder was. Nel kon niet meer tot bedaren komen en zelfs Tonnie van der Noest schaterde om de logica van de jongens en 't verbluffte gezicht van Annie Slating.

Iedere nieuwe uitbarsting in de achterkamer gaf Jo van Duuren een schok. Zouden ze 't nu weer winnen? Nee, dat mocht niet! Nog een paar vragen en ze waren er. Mien en zij hadden zich krangig gehouden, want Moeder had haast niet meegespeeld. Mevrouw Van Duuren had met als Jo zich verbaasd, dat Gé zoo beslist had volgehouden, dat hij de vlek in het album gezien had. En hoe kwamen die twee jongens er bij om juist dat te kiezen. Zouden ze er iets meer van weten? 't Kon wel haast niet, maar ze zou 't toch eens onderzoeken.

„Ha!” als een bal sprong Jo op. „'t Linkerhandschoentje op 't portret van Prinses Juliana.” Nu was 't hun beurt om te juichen, maar ze hadden er niet veel plezier van, want de achterkamerclub trok zich niets van de nederlaag aan en informeerde ternauwernood wat 't was.

Alleen Tonnie van der Noest was kalm genoeg om te vragen, wat ze hadden moeten raden, en toen Annie Slating, blij dat ze er af was, 't vertelde, begon de pret opnieuw. „Hebben we ons daar nou zoo druk om gemaakt?” lachte Nel. „Nou,” zei Gé, „als ik dat geweten had, had ik 't ook wel kunnen zeggen.”

Moeder waarschuwde Jo altijd, dat ze te veel ernst van haar spelen maakte. „'t Was toch per slot van

rekening maar een spelletje," zei Moeder en dat vond Jo dan ook wel. Maar zoodra ze er weer in zat, vergat ze Moeders raad helemaal. Dan was alles vreeselijke ernst voor haar, haar nederlagen en haar overwinningen. En ze wilde haar overwinningen dan ook door haar tegenpartij erkend hebben, zoals ze die ook van anderen erkende, al vond ze 't moeilijk. Geen wonder dat Jo uit haar humeur raakte bij de onverschilligheid van de verslagenen. 't Gelach van Nel en Greet ergerde haar verschrikkelijk, maar ze begreep wel, dat 't de jongens waren, die 't aan den gang maakten. Ze was al een beetje boos op Gé, omdat hij, zoals ze meende, haar met moedwil 't eerste spelletje had laten verliezen. Daarom moest hij 't ook ontgelden.

„Schei nou maar uit met je flauwe aardigheden," zei ze boos.

De anderen keken verbaasd en begrepen niet, waar Gé dat aan verdiend had.

Jan plaagde nog door. „Wát makkelijk! 'k Zou me schamen, als ik 't geraden had. Wat jij, Gé? Wij zochten natuurlijk naar iets veel moeilijkers."

„Ja," zei Gé. „Zooiets als wij gekozen hadden," en hij knipoogde tegen Jan, met zoo'n vermakelijk gezicht, dat Nel en Greet 't weer uitproestten.

Maar dat maakte Jo nog boozier.

„O ja," zei ze, „als je leugens vertellen wil, kan je 't altijd wel winnen."

„Leugens! Wie vertelt er leugens?" riepen de anderen.

„Hij, Gé!" wond Jo zich op.

„Och, loop rond," zei Nel, „hij heeft geen een leugen gezegd!"

„Nec nu niet, maar straks met dien album."

af, terwijl de anderen allemaal om 't orgel gingen staan.

„Uit 't Oud Hollandsch Liederboek, mevrouw," zei Nel. Ze zongen „Wilt heden nu treden", en „Gelukkig is 't land", „O Heer, die daar des hemels tente spreidt", en „Viooltje". Gé en Jan galmden een eigen gemaakte tweede stem, of er geen wolkje aan de lucht was, en 't klonk heusch „heel mooi", vonden al de meisjes.

„Nu „Mijn goede Herder is de Heer", daar kennen Jo en Bets en ik de hooge stem van," zei Mien, „kom Jo." Jo schoof een beetje dicht bij, maar 't zingen ging toch maar half.

En nu tot slot nog: „'k Wil U, o God, mijn dank betalen," zei mevrouw Van Duuren, „en dan sluiten we 't feest."

Een kwartier later waren al de gasten verdwenen. „Nu vlug naar bed, Jo," zei Moeder, „Gé zal me wel even helpen de stoelen recht zetten," en toen Jo haar goeden nacht kuste en bedankte voor den prettigen dag, fluisterde Moeder in haar oor: „Vergeet niet den Heere te danken, voor je slapen gaat." Toen Moeder en Gé alleen waren, begon Moeder heel voorzichtig haar onderzoek. Ze vond 't ook niet prettig, als Gé zou denken, dat z'n Moeder hem van iets verdacht, wat hij niet gedaan had.

„Zeg 's Gé, jij en Jan weet toch niet, wie die vlek in het album gemaakt heeft, wel?"

Gé lachte even, maar toch niet meer zoo van harte. Zoolang hij in de pret was en Jan bij zich had, had hij 't alleen maar vermakelijk gevonden, maar nu voelde hij plotseling, dat er iets niet in den haak was. Toch praatte hij zich zelf nog voor, dat 't niets erg was, en

„Zoo?" daagde Gé haar uit, „wat heb ik dan gezegd?"

„Dat je alles in den album gezien hebt en de vlek ook en je hebt er niks van gezien."

„Niet? Nou dat kon je dan wel lekker tegen vallen. Vraag maar aan Jan. Verbeeld je," zei hij, Jan een por gevend, „ze zeggen, dat ik de vlek niet gezien heb," en een nieuwe lachbui van Jan en Gé volgde.

't Begon meenens te worden. Jo had een kleur van opwinding, en Annie Slating vond, dat ze groot gelijk had. Ze zou haar morgen wel eens vertellen, wat die akelige jongens allemaal gezegd hadden.

„Reuzenflauw," vond Nel, „om daar kwaad om te worden. Zoo zou je geen pretje mogen hebben, als Jo van Duuren 't niet goed vond."

Mevrouw Van Duuren, die bezig was de limonadeglaasjes te vullen, maakte een einde aan 't gekibbel. Ze was er nu haast zeker van, dat Jan en Gé iets meer van het album af wisten. Maar wat? En ze was ontvreden op Jo, dat die geen vrede houden kon, zelfs nu ze visite had.

„Als je uitgekibbel bent, Jo, dan moeten we maar eens zingen," zei ze.

Jo merkte wel, dat Moeder ontstemd was. „Maar Gé kan ook nooit 's gewoon spelen," verontschuldigde ze zich, „hij stuurt altijd den boel in de war."

„Ik zou zeggen, dat jij 't op 't oogenblik meer bent, die den boel in de war stuurt," zei Moeder, voor 't orgel plaats nemend.

Nu was 't helemaal mis met Jo. In 't bijzijn van al haar vriendinnetjes bestraft te worden, dat was haast te zwaar om te dragen. En dan nog wel op haar verjaardag! Ze vocht met haar tranen en bleef achter-

daarom zei hij met een gezicht, dat nog probeerde vroolijk te zijn: „Ja, dat weten we wel."

„Wie dan?"

„Ik."

Maar toen schrok hij van Moeders gezicht en begreep hij in eens, dat Moeder 't helemaal niet aardig vond.

„Schei nou dadelijk uit met gekheid maken," zei Moeder, zoo streng, dat Gé beduusd stond en niet meer lachte.

„Heb jij die vlek in Nels album gemaakt?"

„Ja," zei hij, en toen probeerde hij brutaal te zijn.

„Is dat nou zoo erg, 't was toch maar per ongeluk?"

„Of dat nou zoo erg is, nee, dat is niet zoo erg. Maar dat je een ander de schuld laat dragen, dat vind ik erg en gemeen ook. En dan nog wel een meisje. Wist je, dat Guurt daarom niet kwam?"

„Jo zei, ze kwam toch niet."

„En hou je daarom je mond? Ben jij een jongen? Schaam je! Dat zit een heelen avond pret te maken, terwijl een ander z'n straf draagt. Als je een greintje ergevoel had, dan had je niet kunnen zwijgen."

„'k Heb 't u aldoor willen zeggen," verdedigde Gé zich nog.

„Ja, daar hebben we veel aan; je hebt toch onderwij maar gezwezen, tot je een plezierigen avond achter je rug hadt, en als ik 't je niet gevraagd had, zou je 't misschien nog niet gezegd hebben."

„Dat zou ik wel."

„Dat kun je nu wel makkelijk zeggen, nu 't eenmaal uitgekomen is. Dat arme kind!" Mevrouw Van Duuren keek onwillekeurig op de klok, maar 't was te laat om 't nog in orde te maken.

„Nou,” zei Gé, en dat was z'n laatste uitvlucht, „moet Jo maar niet zoo mal zijn om de verkeerde de schuld te geven.”
„Ga heen,” zei mevrouw Van Duuren boos, „ga Vergeeft elkander 8

HOOFDSTUK XII.

Een moeilijk begin.

Jo werd niet heel plezierig wakker, den volgenden morgen. Dat „standje” van Moeder had haar bij 't naar bed gaan dwars gezeten en daar werd ze weer mee wakker ook. 't Zou al erg genoeg geweest zijn, als ze met Moeder alleen geweest was, maar nu 't in 't bijzijn van al de anderen gebeurd was, kon Jo er niet over heen.

En 't was allemaal Gé z'n schuld.

Ze kon maar niet opschieten. Alle banden schenen 't er op aangelegd te hebben in den knoop te gaan. Toen was haar kam weg en toen ze hem eindelijk gevonden had, was haar haar zoo onhandelbaar, dat ze 't wel driemaal over moest doen, voor 't een beetje behoorlijk zat. 't Was maar goed, dat Fransientje uit moest slapen en niet aangekleed hoefde te worden, anders was er zeker een kibbelpartij ontstaan. Jo's nieuwe klokje op haar kastje tikte onbarmhartig voort, en 't klonk zoo plagend, dat Jo onwillekeurig een boozen blik dien kant uitwierp. 't Was of 't Gé z'n stem was, die zei: nu hoef je nooit meer te laat te komen. Verbeeld je, dat ze den eersten morgen te laat aan 't ontbijt kwam, wat zou hij lachen. Dat vervelende dasje wou ook niet, nu was de eene punt weer veel langer dan de andere, maar enfin, dat moest maar

dadelijk naar bed. Misschien als je alleen bent, zul je beter begrijpen, hoe 'n lafaard je geweest bent. Ik zal er met Vader over spreken.”

Gé mopperde: „nacht Moeder”, sloeg de deur dicht en slofte fluitend de trap op. Hij trok er zich niks van aan — maar bij den derden toon hield hij al op. Wat was Moeder boos geweest, dat was hij niet gewend. Een lafaard had ze hem genoemd. En Moeder zou er met Vader over spreken. Lamme geschiedenis! Jo ook met 't eigenwijzigheid om Guurt de schuld te geven. Een lafaard! dat liet hij zich anders door niemand noemen. Als een van de jongens 't gewaagd had, had hij 'm een blauw oog geslagen. En wat zou Vader morgen zeggen?

zitten blijven. Nu nog bidden — en haastig knielde Jo even voor haar bed. Ze voelde wel, dat dat, zoo, eigenlijk geen bidden was, maar ze gunde zich toch geen tijd om 't beter te doen.

't Was al even over achten, toen ze beneden kwam, maar toch was Moeder nog alleen met zusje. Vader en Gé waren er nog niet, en Moeder had de bijbels al klaar gelegd. Dat was anders Gé's werk.

„Jo,” zei Moeder ernstig, toen Jo goedenmorgen gezegd had, „je hebt vandaag heel wat goed te maken.”

„Ik?” zei Jo uiterst verbaasd. Gé, die had alles in de war gestuurd, maar zij niet. Zij had niets verkeerd gedaan.

„Ik weet nu, wie de vlek in het album gemaakt heeft,” ging Moeder voort.

Jo kreeg een kleur. „Wie dan?” vroeg ze benauwd.

„Guurt niet; en ik begrijp niet, hoe je maar zoo beslist Guurt de schuld hebt durven geven. Je hebt heel leelijk gedaan.”

Zenuwachtig wong Jo haar handen.

„Maar”... stotterde ze... „ik dacht”...

Op dat oogenblik ging de deur open. Vader kwam binnen, en daarachter Gé, die erg ijverig z'n neus snoor. Maar Jo zag toch dadelijk, dat hij behulde oogen had en toen begreep ze alles, ook zonder dat Moeder 't haar verteld had. Gé had 't gedaan! O, wat verschrikkelijk en ze had Guurt de schuld gegeven, zóó beslist, dat de anderen 't ook allemaal geloofden.

En nu moest ze zeggen, dat ze zich vergist had, dat niet Guurt, maar Gé de schuldige was. Wat zouden ze wel zeggen? Ze zag 't triomfantelijke gezicht van Guurt al. O, wat zou ze woedend wezen; en Nel Jansen, die kon zoo minachtend kijken.

Jo voelde zich diep ongelukkig, ze kon zich niet herinneren, dat ze ooit iets zoo vreeselijk gevonden had. Die akelige, akelige jongen, die was de schuld van alles. Als hij 't dadelijk gezegd had, was al die narigheid niet noodig geweest. Valschaard! Om z'n mond te houden. O, en wat zou Moeder wel denken en Vader. Die had haar ook nog zoo gewaarschuwde, maar ze had zoo vast gedacht, dat ze gelijk had.

Eigenlijk kon toch ook niemand haar dat kwalijk nemen, want 't leek heusch of Guurt 't alleen gedaan kon hebben, en een oogenblik hoopte Jo, dat ze zich weer vergiste en dat niet Gé maar Guurt toch de schuldige was. Gé was immers heelemaal niet thuis geweest, wanneer zou hij 't eigenlijk gedaan moeten hebben? Maar Moeders woorden, en Vaders ernstig gezicht en Gé's behuilde oogen vertelden Jo wel, dat ze zich maar niet met een ijdele hoop moest vleien. Ook 't spelen van gisteravond begreep ze nu veel beter. Nee, Gé had 't wel gedaan, daarom wist hij alles zoo goed van het album en er was geenontkomen aan, Jo moest aan Guurt zeggen, dat ze haar valsch beschuldigd had.

Met een naar gevoel in haar maag luisterde Jo naar Vaders lezen en bidden, werkte met moeite haar boterham naar binnen en maakte zich na 't danken klaar om naar school te gaan.

Ze zag bleek en haar handen beefden, toen ze haar tasch inpakte. Ofschoon Moeder eigenlijk heel boos op Jo was, had ze toch ook met haar te doen.

„k Zou 't maar dadelijk zeggen,” zei ze zoo vriendelijk mogelijk, „dan is 't klaar.”

„Ja,” zei Vader, die niets geen medelijden scheen te hebben.

niets daarvan. Jo's gezicht en haar houding, haar heele manier van doen, overtuigden Moeder, dat Jo geen zweem van schuld voelde.

Boven stond Jo haar gezicht te wasschen. Lieve deugd, wat zag ze er uit. Ze schrok er van, toen ze in den spiegel keek. Zoo kon ze niet naar school. Ze plaste en plaste, telkens Moeders woorden herhalend en dan haalde ze ongeduldig haar schouders op. Verwaandheid! Wat had dat nou met verwaandheid te maken! Zij kon toch niet uitrekenen, dat Gé 't gedaan had? Maar 't was toch ellendig om 't aan Guurt te moeten zeggen, na alles waar ze haar van beschuldigd had. Eén voor één herinnerde ze zich de keeren, dat ze er over gekibbeld hadden. Dien middag toen Guurt gezegd had, dat Gé 't gedaan moest hebben; en 't was haar of haar hart dichtgeknepen werd, toen ze bedacht hoe bij-de-hand ze toen was uitgevallen. En dien keer toen ze zoo'n herrie gehad hadden over haar verjaardag. O, wat had ze gezegd van die prentbriefkaart? Dat Guurt daarmee Fransientje opgestoekt had. Hoe was ze daar toch bij gekomen? Guurt zou wel nooit weer goed op haar worden en de anderen, wat zouden die wel zeggen? Nel zou wel woedend zijn, dat ze haar zoo opgestoekt had. Kon ze maar thuis blijven! Hoefde ze maar nooit weer naar school! Kwart voor negenen. Ze moest weg, anders kwam ze nog te laat ook, en langzaam ging Jo de deur uit en den weg naar school op. Als nou maar niet Annie Slatting haar te gemoet kwam, want ze kon heusch op 't oogenblik niet gewoon met haar praten en toch — aan den anderen kant wou ze, dat ze maar eerst een van de anderen zag, aan wie ze 't kon vertellen. Maar dan niet Annie. Arme Jo. Ze was zoo gewend de

„Guurt zal je wel een aardig vriendinnetje vinden. Daar heb je nog 's wat aan.”

Maar dat was te veel voor Jo. Ze barstte in tranen uit. „Ik kon er niets aan doen,” snikte ze. „'t Is allemaal Gé z'n schuld. Als die...”

Vader keek verbaasd op. Gé z'n schuld?

„Als Gé wat?” zei Moeder nu wezenlijk boos.

„Als Gé 't eerlijk gezegd had,” huilde Jo.

Gé maakte zich op om zich te verdedigen, maar Vader wees hem de deur. Moeder wachtte, tot hij weg was en zei toen: „Je valt me heel erg tegen, dat je nu nog een ander de schuld wil geven. Al had 't nooit uitgekomen, dan had je nog Guurt niet mogen beschuldigen, terwijl je 't niet zeker wist en je bent genoeg gewaarschuwde. Jij hebt niets met Gé z'n zwijgen te maken. 't Is je eigen verwaandheid, die je de schuld geven moet.”

Nu vond Jo Moeder toch wel streng, veel te streng, en ze was 't heelemaal niet met Moeders woorden eens. Ze begreep in de verste verte niet wat dat met haar verwaandheid te maken had. Dat 't zoo geloopt was, was heel ongelukkig, maar in de eerste plaats voor haar zelf, vond Jo, en eigenlijk had ze nog een gevoel of ze verongelikt was en alsof alles samengespannen had om er haar te laten inloopen. Met een trotsch gezicht droogde ze haar tranen, nam haar tasch op, zei dag Vader, dag Moeder, en liep naar boven om haar oogen te betten.

Moeder was teleurgesteld. Ze had wel begrepen, dat 't heel erg voor Jo zou zijn, om tot de ontdekking te komen, dat ze zich vergist had, maar ze hoopte toch, dat Jo erkend zou hebben, dat ze verkeerd gedaan had. Al had ze maar even gezegd: „'t spijt me.” Maar

meeste te zijn en zoo'n beetje verkeerd te worden en ze had die vereering altijd aangenomen, als iets dat haar

toekwam en vanzelf sprak. En nu moest ze zeggen: ik heb verkeerd gedaan. Neen, ze had niet verkeerd gedaan, dat was heelemaal niet waar. Ze had zich ver-

gist en dat was haar schuld niet. Maar Guurt zou haar toch wel verachten en Nel ook. Ze kon 't haast niet zeggen en toch moest ze. Ze zouden zeker wel allemaal in de kleedkamer zijn en nog over gisteravond praten. Toen ze naar bed ging, had ze 't al zoo erg gevonden om ze weer te ontmoeten na dat standje van Moeder, maar och, was 't dat nu nog maar alleen geweest. O, daar kwam Guurt aan, alleen; ze konden net zoowat gelijk aan school zijn. Wat zou ze doen? terugkeeren? Maar nee, dat ging niet, daar was 't ook te laat voor. Wat rende Guurt en Jo ging een beetje langzamer loopen. Maar Guurt liep de schooldeur voorbij en kwam, met een vriendelijk gezicht, recht op Jo aan. „Hier,” zei ze, Jo een pakje in haar hand duwend, „'t spijt me, dat ik je gisteren niet gefeliciteerd heb en hier is nog een cadeautje voor je.”

HOOFDSTUK XIII.

Guurts overwinning.

Guurt had de woorden niet vergeten, die de oude dame tot haar gezegd had, en nadat ze van Tonnie van der Noest afscheid genomen had, zei ze ze nog eens zachtjes over: „Om Jezus' wil.” Om Jezus' wil moest ze Jo vergeven en weer goed op haar worden, en Guurt stelde zich voor, hoe dat voelen zou, als ze weer goed op Jo was. Maar toen was ze tot 't besluit gekomen, dat ze dat niet kon, dat dat te moeilijk was. Als je goed bent, dacht Guurt met een zucht, dan kon dat misschien wel, maar daar was zij veel te slecht voor. Ze had er ook eigenlijk geen zin in, ze wou Jo veel liever niet vergeven. Toen had ze haar best gedaan die woorden te vergeten en ze deed den heelen avond niets dan plannen maken om zich op Jo te wreken. Ze zou haar tenminste ook niet op haar verjaardag vragen. Gelukkig dat die gauw kwam. En ze zou op school trakteeren en Jo overslaan. Ze zou... ja wat zou ze nog meer. Toen had ze een mooi verhaal bedacht, waarin mevrouw Van Duuren en Jo haar met een rijtuig kwamen halen, en haar nederig om vergeving vroegen. Wat zou ze dan doen, meegaan of weigeren? Ze kon zich wel voorstellen met wat 'n gejuich ze zou ontvangen worden, maar 't zou toch veel meer indruk maken als ze niet ging. Nee, ze zou

mevrouw Van Duuren en Jo heelemaal uit laten spreken en dan zou ze kalm zeggen: „U hebt me niet vertrouwd, en met zulke menschen wil ik niet omgaan”. Wat zouden ze dan 't land hebben. Ze had zich zoo in haar verhaal ingewerkt, dat ze, toen er om even over achten gebeld werd, met een schreeuw opsprong. Ze verwachtte niet anders, of daar waren ze om haar te halen, en ze was in eens bang, dat ze geen kracht zou hebben om nee te zeggen. Maar 't was niet noodig ook.

't Was haar broer, die een paar uur vrij was en nu even aanwipte. Guurt was zelf verwonderd, dat ze niet meer teleurgesteld was en hem zoo opgeruimd gedag zeggen kon. „Schenk me 's gauw een kopje thee in,” commandeerde hij z'n zuster. „k Moet nog naar de Kalverstraat.”

„Hè, laat me meegaan,” bedelde Guurt. „Vooruit,” zei hij, „als je dan maar een beetje opschiet.”

Guurt wierp een vragenden blik naar haar Moeder om toestemming en die kreeg ze gelukkig, onder voorwaarde, dat ze niet lang wegbleven.

Natuurlijk kon ze op straat niet zwijgen over 't onrecht, door Jo van Duuren haar aangedaan. Jaap luisterde geduldig en had erg met 't te doen, maar hij wist niet hoe hij haar troosten moest. „Kom,” vond hij, „ze moest 't zich maar niet aantrekken, en hij zou wel wat lekkers voor haar koopen.” Nu, ze wou heel graag wat van 'm hebben, maar dat ze 't zich niet aan moest trekken, kon hij makkelijk zeggen, beweerde Guurt, ze moesten 't hem maar 's doen. Op den terugweg kocht hij een mooi doosje bonbons. Guurt was haast nog meer in haar schik met 't snoezige doosje, dan met

wat er in zat, maar toen ze naar bed ging, bedacht ze, dat de inhoud haar mooi te pas zou komen. Ze zou 't doosje morgen mee naar school nemen en er uit presenteren en Jo overslaan. Dat zou nog 's fijn wezen en dan uit zoo'n mooi doosje, veel leuker dan uit een gewoon zakje. Ze zou weer goed op Nel en Greet Buurman worden en weer gewoon met ze praten. Guurt wist wel, dat Nel wat in haar schik zou zijn, als ze weer goed werd en Greet hield veel te veel van de pret, om niet mee te doen als Guurt weer begon.

Dat malle kind van Slatting kon voor haar part ophoepelen. Die was altijd 't vriendelijkste tegen wie de mooiste jurk aan had en of die goed of kwaad was kon 'r geen steek schelen. Maar Tonnie van der Noest was een schat en Nel moest niet 't hart hebben, om ooit weer „Opoe van der Noest” te zeggen. Haar heele leven zou ze vriendinnen met haar blijven, en nooit weer lachen als ze dommigheden bij de aardrijkskunde zei. Jo van Duuren was dan erg knap, en ze had altijd gedacht, dat ze zoo lief en goed was, maar dat konden ze nu wel van haar cadeau krijgen, haar knapheid en alles. Want nou verbeeldde ze zich ook, dat ze alles 't beste wist en dat ze altijd gelijk had. Nee, dan was Tonnie van der Noest veel zachter en die had lang zooveel verbeelding niet. Echt aardig toch, om haar mee te nemen en wat 'n snoezig mensch, die grootmoeder. Guurt had wel eens met haar vingers over dat zachte witte haar willen strijken, en wat 'n lieve stem had ze. „Om Jezus' wil” had ze gezegd, maar daar wou ze nou maar liever niet over denken, dat deed ze toch niet. Ze zou maar gauw in bed kruipen en slapen gaan, zooveel te eerder was 't morgen. Guurt knield voor haar ledikant en begon haar avondgedacht

op te zeggen. Eerst de woorden, die ze als kind geleerd had. Daar begon ze altijd mee en dat zou ze niet hebben durven laten, ofschoon ze zelf eigenlijk vond, dat ze pas begon te bidden, als ze daarmee klaar was. Gewoonlijk hoefde Guurt niet naar haar woorden te zoeken. Ze zat haast altijd in de narigheid, meestal door haar eigen schuld en dat ontkende ze ook niet. Ze vond zichzelf een ondeugend kind, vol van verkeerdheden, en ze was bijna nooit neergeknield om te bidden of 't was met een gevoel, dat ze daar eigenlijk te slecht voor was. Maar laten kon ze 't ook niet. Wat zou er dan van haar terecht komen, als ze niet meer bidden mocht. Daarom deed ze 't, al was 't met een angstig hart en dikwijls was ze opgestaan met 't gelukkige gevoel, dat 't met haar ook nog wel eens terecht zou komen. Maar van avond was ze er niet bij. Ze zag zich zelf maar aldoor gekheid maken met Nel en Greet, lachen en chocolaadjes presenterende, ze zag Jo van Duuren zitten, stil en alleen met een verlegen gezicht en ze had haar uit 't hoofd geleerde gebed opgeramd en „Amen” gezegd, voor ze 't wist.

Naar gewoonte bleef ze liggen om nu te bidden, maar wat ze eigenlijk zeggen moest, wist ze niet. Ze stond maar op, en stapte in bed, trok de deken over zich heen en probeerde te gaan slapen. Maar ze was niet rustig — ze had niet gebeden en 't duurde niet lang of ze zat weer overeind. Zou ze het nog eens proberen? Met een sprong was ze weer uit bed, knielde weer neer en begon van voren af aan. Nu bad ze langzaam, woord voor woord, haar kindergebedje, maar toen ze „Amen” gezegd had, was ze weer even ver. Ze wist niets meer. Vervelend was dat! wat ze zi

dan toch andere avonden? Ja, dan was ze dikwijls zoo bedroefd, omdat ze zoo boos was en bad ze om goed te wezen. Dat probeerde ze nu ook. Maar 't wou niet, ze kon de woorden niet over haar lippen krijgen. Want als ze goed wou zijn, dan moest ze Jo van Duuren vergeven en dat was ze niet van plan. Ze stond weer op, dan moest ze maar niet bidden. 't Zou ook niets hin-

deren voor één avond en ze had toch haar andere gebed opgezegd. Ze kroop weer in bed, deed haar oogen stijf dicht en lei heel stil. Maar de slaap kwam niet. Poeh! wat was dat kussen warm. Ze keerde 't om, ging op haar andere zij liggen en maakte zich zelf wijs, dat ze wel gauw slapen zou. Maar 't gaf niets en ze woelde van den eenen kant naar den anderen, werd hoe langer hoe onrustiger en hoe langer hoe warmer

en eindelijk zat ze weer overeind, met een ongeduldige beweging haar haren uit haar oogen strijkend. Schepsel, wat was 't gloeiend. 't Raam stond toch wel open? Voorzichtig klom ze weer uit bed, ze moesten haar beneden niet hooren. Lekker was dat met je bloote voeten op 't koude zeil. Ja 't raam was open. Guurt stak haar hoofd naar buiten. Hè, heerlijk koel en zoo stil.

De lucht was bewolkt, maar toch was hier en daar wel een ster te zien. Met een diepen zucht lei Guurt haar armen op de vensterbank en haar hoofd er op. Wat een heerlijk windje waaide er. Zoo moest je kunnen slapen, vond ze, en deed haar oogen dicht. Maar toen werd ze weer onrustig. Als ze niet gebeden had, kon ze toch niet slapen. Och, wat was ze toch een ondeugend kind en zachtjes fluisterde ze: „Lieve Heere, vergeef mij al mijn zonden.” Maar dat hielp niet veel, want als de Heere Jezus haar zonden vergaf, wist ze wel, dan moest ze Hem ook liefhebben. En dat wou ze ook wel, dacht ze met tranen in haar oogen. Maar dan moest ze ook doen, wat Hij zei en Jo vergeven en dat wou ze niet. Zoo slecht was ze, dat ze niet eens doen wilde, wat de Heere Jezus van haar vroeg. En Hij wilde haar toch alles vergeven en zij had zooveel kwaad gedaan, veel meer dan Jo van Duuren. Want Jo had haar nu wel leelijk behandeld, maar Jo deed toch lang zooveel kwaad niet. Ze was lang zoo ondeugend en ongehoorzaam niet en nooit brutaal. En 't was toch ook eigenlijk wel een beetje te begrijpen, dat Jo dacht, dat zij 't gedaan had, ze was zoo dikwijls slordig.

Kon ze haar dat nu niet vergeven? Nee, ze kon niet, ze wou niet. Maar dan hoefde ze ook niet om verging voor haar eigen zonden te bidden, want als ze

daar waarlijk spijt van had, zou ze ook wel anders willen wezen, en doen wat de Heere Jezus zei. Zou Tonnie van der Noest 't ook zoo moeilijk vinden om goed te doen? Nee, zeker niet en haar grootmoeder heelemaal niet. Maar de oude mevrouw had toch ook gezegd, dat 't moeilijk was en dat de Heere dat ook wel wist en ze had gezegd, dat ze den Heere moest vragen om haar te helpen. Zou dat heusch waar zijn? Zou de Heere Jezus heusch weten, dat 't zoo moeilijk is en zou Hij haar daarom niet veel te slecht vinden en toch wel naar haar willen luisteren? O, als dat waar was, wat zou dat heerlijk zijn. De Heere Jezus kon alles, die kon haar ook wel zoo maken dat ze Jo vergeven wou. Ze boog haar hoofd nog dieper in haar armen. „Lieve Heere Jezus,” bad ze, „ik ben zoo slecht, ik kan Jo niet vergeven, maar ik wil toch wel graag doen, wat U zegt. Wil U me als 't U blijft helpen om weer goed op Jo te worden, al wil ik ook eigenlijk niet en wil U me al mijn zonden vergeven?” Toen werd ze rustig; nu zou ze wel kunnen slapen. Maar 't was zoo lekker buiten, jammer om weer naar bed te gaan, en stilletjes bleef ze liggen.

„Flap!” deed 't gordijn, en Guurt sprong op om te kijken of de deur open gewaaid was. Maar 't was haar oudere zuster, die boven was gekomen om naar bed te gaan. „Hè,” schrikte ze, toen ze de witte gedaante van Guurt achter het gordijn te voorschijn zag komen. „Ik schrik me dood. Ben je nou toch heelemaal niet wijs,” ging ze voort, terwijl ze 't licht aanstak, „om in je nachtpoon voor 't open raam te gaan zitten. Moet je ziek worden?” Guurt knipte tegen 't licht en wreef haar oogen uit. Ze lachte even, maar gaf tot groote verbazing van haar zuster geen-bij-de-hand antwoord.

Cor begreep er niets van. Wat had ze? Had ze gehuild?

„Wat scheelt je?” vroeg ze veel vriendelijker.

„Niks,” zei Guurt en stapte in bed, maar toen zei ze zacht: „Ik had nog niet gebeden.”

„O,” zei Cor, en toen was 't even stil. Wat was 't toch een gek kind, die Guurt. Je wist met haar nooit, waar 't eind aan vast zat. Ze kon zoo vreeselijk bijdehand zijn, als iemand iets zei, wat haar niet beviel. Maar nu zag ze er zoo zacht uit en haar stem klonk zoo vriendelijk, dat Cor onwillekeurig ook zacht gestemd werd.

„Nu,” zei ze, terwijl ze Guurt als een klein kindje toestopte, „ga dan maar gauw slapen. Ben je warm?”

„Ja,” zei Guurt. „Dank je. Nacht.”

„Nacht,” zei Cor, en drukte een kus op Guurts donkere haren. Dat was alles, wat ze nog van haar zien kon. 'n Raar kind was 't toch.

Guurt had een gelukkig gevoel, dat nu alles in orde was en vóór Cor het licht uitdraaide, sliep ze als een roos. Toen ze den volgenden morgen wakker werd, voelde ze zich zoo blij, als ze in verscheiden dagen niet geweest was. Voor ze haar kousen aantrok, maakte ze het pakje nog eens open, dat ze van Jaap gekregen had. Wat 'n schattig doosje was 't toch en ze wist nu wat ze doen zou. Ze zou 't mee naar school nemen, niet om Jo te plagen, maar om 't haar als cadeautje voor haar verjaardag te geven. En dat deed ze dan ook.

Vergeeft elkander 9

niet helpen.” Maar toen drong 't in eens tot haar door, dat haar onschuld aan 't licht gekomen was, en dat ze nu allemaal weten zouden, dat zij 't niet gedaan had. „O, ik ben zoo blij, ik ben zoo blij!” riep ze, terwijl ze in haar handen klapte, „ik ga 't gauw aan Ton vertellen, wat zal ze wel zeggen?”

Ze stoot de gang door, al 'de kleine kinderen op zij duwend. Mijnheer Gerkes mopperde over haar harde loopen.

„Dat gerèn altijd door die gangen! Als ze niet kalm kon wezen, moest ze maar vijf minuten tegen den muur gaan staan.” Guurt deed haar best om verder bedaard te loopen, maar toen mijnheer Gerkes uit 't gezicht was, sprong ze, twee treden te gelijk, de trap op. Wat zou Tonnie van der Noest toch wel zeggen! Jo van Duuren volgde langzaam. Ze wist niet, wat ze er van denken moest. Van alles had ze zich voorgesteld, maar dit niet; wat was er toch gebeurd met Guurt? De kleedkamer was leeg en Guurt haastte zich om binnen te komen. Daar zaten Nel en Greet boven op 't tafelblad te lachen en te praten en al de dwaze vragen en antwoorden van de jongens te herhalen. Maar ze hielden dadelijk op, toen Guurt binnenkwam en zagen verbaasd naar haar blozende, vroolijke gezicht, toen ze op Tonnie van der Noest toestapte.

In eere hersteld.

Jo kon niet bepaald zeggen, dat ze blij was met haar pakje. Ze bleef het in haar handen ronddraaien, zonder 't uit te pakken en 't liefst had ze 't maar teruggegeven, maar 't was of ze dat niet durfde. Ze had er niet 't flauwste begrip van, hoe Guurt er bij gekomen was, maar ze zag wel aan haar gezicht, dat ze niet meer boos was.

„Kom mee,” lachte Guurt, „zoo meteen gaat de bel.”

Maar Jo trok haar zenuwachtig aan haar mouw. „Nee hoor 's,” zei ze met trillende lippen, „ik wil — ik kan dat cadeautje niet houden, want. . . .”

Guurts gezicht betrok. „Waarom nu niet?” vroeg ze teleurgesteld, „ik heb 't toch voor je meegebracht en ik ben toch niet meer boos op je.”

„Nee,” zei Jo met een hoofd als vuur, „als je alles wist zou je wel boos zijn. Want jij hebt 't niet gedaan. Gé heb 't gedaan. Maar ik kon 't niet helpen, want ik dacht dat hij in Haarlem was.”

Guurt hoorde, dat ze op 't punt stond te gaan huilen en dat was zoo iets ongewoons voor Jo, dat Guurt op dat oogenblik meer medelijden met Jo voelde dan blijdschap over haar eigen rechtvaardiging. „Nee,” zei ze, in haar behoefte om te troosten, „dat kon je ook

„Zeg Ton,” zei Guurt, „raad 's wat? 't Is uitgekomen. Gé heeft 't tóch gedaan.”

Nel schoot op eens van haar hooge zitplaats in haar bank. „Zoo'n aap,” schold ze verontwaardigd.

Annie Slating keek op uit haar Fransche boek. Ze had 't beneden haar waardigheid gevonden om over de flauwigheden van Greet en Nel mee te lachen.

„Zie je wel,” zei ze met een minachtend gezicht, „dat die jongens mispunten zijn.”

„Nou,” vond Greet Buurman, „k ben blij, dat ik er me nooit mee bemoeid heb. 'k Begrijp niet, hoe Jo zoo eigenwijs kon zijn.”

„Wat heerlijk,” zei Tonnie van der Noest, terwijl ze ruimte voor Guurt maakte in haar bank. Er was maar één jammer bij, vond ze, en dat was, dat 't niet een dag vroeger gebeurd was. Maar Guurt scheen zoo blij te zijn, dat ze dat maar niet zeggen wou. „Vertel 's, hoe weet je 't?” vroeg ze nieuwsgierig.

„Jo heeft 't me daarnet verteld,” begon Guurt, maar toen ging de tweede bel en kwam Jo binnen, op den voet gevolgd door mijnheer Mulder en toen was 't uit met praten.

Maar om twaalf uur, in de kleedkamer, begon het van voren af aan. Nel, die den heelen morgen bijzonder lief en zacht tegen Guurt geweest was, wilde precies weten, hoe 't uitgekomen was, maar dat wist Guurt niet en Jo per slot van rekening ook niet.

„O Guurt,” zei Nel, „'t spijt me zoo verschrikkelijk, dat ik je niet geloofd heb. 'k Zou m'n haren wel uit mijn hoofd willen trekken.”

„Kom maar hier,” spotte Greet, „dat zal ik wel even voor je opknappen.”

Maar Nel was heel ernstig. „Nee, echt,” zei ze, „’t spijt me vreeselijk. Ben je niet woest op ons?”

„Ja,” zei Guurt, „wel geweest, maar nou niet meer.” Nel sloeg haar armen om Guurts hals. „O kind,” zei ze, „je bent een engel; ik zal nooit van m’n leven weer leelijk tegen je doen en ik trakteer vanmiddag en jij mag zeggen waarop.”

„Fijn,” juichte Greet, „k wou, dat je mij ook eens valsch beschuldigde,” maar daar kwamen Tonnie van der Noest en Guurt tegen op. „Dat zou je ook niet zeggen, als ’t je gebeurde,” vond Tonnie.

„Och,” beweerde Greet met ’n onverschillig gezicht haar schouders ophalend, „k liet jullie eenvoudig links liggen. k Zou er zooveel drukte niet over maken.”

„Nou, ik dan wel, hoor!” zeide Nel, „en als Guurt me een pak slaag gaf, zou ik zeggen, dat ik ’t dubbel en dwars verdiend had.”

Ze gingen voor ’t eerst weer met z’n allen naar huis, en ze hadden ’t allemaal erg druk, onder weg, behalve Jo, die bijna niets zei. Er was niets gebeurd van alles, waar ze zoo bang voor geweest was. Guurt was niet boos geweest, Nel had niet minachtend gekeken, Tonnie van der Noest had niet gezegd: dat heb ik wel geweten; alleen Greet Buurman had een beetje onverschillig gedaan, maar zij zelf had ook niet veel gezegd. Dus dat was misschien wel verbeelding. En toch wist Jo heel goed, dat Guurt reden te over had om boos te zijn en dat Nel ’t wel erg vond, had ze in de kleedkamer wel kunnen hooren. Eigenlijk had ze nu maar liever gewild, dat ze tegen haar waren uitgevaren, dan had ze ten minste van zich af kunnen praten en bewijzen, dat ’t haar schuld niet was. Maar nu niemand wat zei, terwijl ze er toch in haar hart van overtuigd

„Kom hier,” zei Greet, Nel’s arm pakkend, „doe je ’t echt?”

„Natuurlijk, vin je ’t niet snoezig van Guurt om heelemaal niet kwaad te zijn?”

„Ja, ik begrijp niet, dat ze die Jo van Duuren nog aankijkt, k heb altijd wel gezegd, dat ’t een verwaand schaap is.”

„Nou, anders toch niet,” verdedigde Nel.

„Jawel, ze kan een drukte maken, als je ’s wat doet. Net of ze zelf ik weet niet hoe ’n heilige boon is, en ze doet even goed mee op z’n tijd.”

„Maar nooit gemeene dingen,” zei Nel, die heel goed wist, wat Greet bedoelde.

„Zoo? nou, net of dit niet gemeen is! Iemand zou maar ronduit te beschuldigen, als je nergens van weet. Ik weet niet of een les uit je boek oplezen nou zooveel gemeener is.”

Nee, dat wist Nel op ’t oogenblik ook niet. Want als je bedriegt, doe je nog niemand kwaad, dacht Nel, maar zij hadden Guurt wezenlijk kwaad gedaan door haar niet te vertrouwen. Goetierd, om niet meer boos te wezen.

„Ik ben zoo blij, dat Guurt weer goed is,” zei ze hardop. Ja, dat vond Greet ook. ’t Was toch maar een saai boel, als Guurt kwaad was. Maar dat was niet heelemaal wat Nel bedoelde. Tonnie van der Noest zou haar wel beter begrepen hebben. Die had nog een lang gesprek met Guurt, waarin Guurt probeerde haar te vertellen, hoe ’t kwam, dat ze heelemaal niet boos meer was. Alles zeggen kon ze niet, maar toch wel zooveel dat Tonnie de rest er bij kon denken.

„En dat komt nu allemaal door jou Grootmoeder,” eindigde Guurt haar verhaal. „k Ben toch zoo blij, dat

was, dat ze ’t allemaal leelijk vonden, nu wist ze niets meer te zeggen en liep maar stil mee.

„Zeg nou, waar ik op trakteeren moet,” zei Nel, voordat ze wegging.

„Och kinderen, zeggen jullie ’t maar. Ik vind vandaag alles goed,” zei Guurt.

„Hé nee, toe nou, ik wou nou zoo graag, dat jij ’t zei,” hield Nel vol. „We hebben je zoo’n akeligen tijd bezorgd.”

„Nou, mokkataartjes dan maar,” zei Guurt ondeugend.

„Heusch? Ik doe ’t, hoor.”

„Nee, niet doen,” zei Tonnie van der Noest met een angstig gezicht. „Als Mulder ’t merkt, stuurt ie je weg.”

„En je krijgt er zulke vuile handen van,” mopperde Annie Slating.

„Daar is je zakdoek goed voor,” merkte Greet Buurman op, en toen tegen Tonnie: „We eten toch allemaal en hij kan ons toch allemaal niet wegsturen. Laat ie ons nou ’s vijftig regels geven, daar hebben we dan toch ook ’n leuken middag voor.”

Maar Tonnie van der Noest was nog maar half gerustgesteld. „Kiezen jullie nou liever wat anders,” raadde ze nog eens.

„Och, kom, Tonnie,” lachte Guurt, „maak je niet benauwd, ze doet ’t toch niet, ’t kost veel te veel geld.”

„Niet? Nou, dat zal je dan maar ’s zien. Vin je ’t heusch ’t lekkerste?”

„Ja, maar . . .”

„Nee, nou niet terugtrekken,” en zonder gedag-zeggen holde Nel weg, gevolgd door Greet, die zich al dol verheugde op de middagpret.

ik met je meegegaan ben,” en Tonnie beloofde, dat ze ’t allemaal aan haar Grootmoeder zou vertellen; die zou ook wel blij zijn.

Jo van Duuren was met Annie Slating alleen gebleven. Annie rammelde honderd uit over die akelige jongens, die zulke flauwe dingen gezegd hadden, en haar zoo voor den mal hadden gehouden. Jo hoorde de helft niet, en ze slaakte een zucht van verlichting, toen Annie eindelijk heen ging. Heel langzaam liep ze de straat in. Ze kon maar niet begrijpen, wat Guurt bezield had om niet boos te zijn en haar dat pakje te geven. Ze moest eens even kijken. Wat ’n schattig doosje en wat ’n mooie chocolaadjes, en toch had ze ’t eigenlijk veel liever niet, maar teruggeven was onmogelijk, nu Guurt zoo aardig voor haar geweest was. Hoe ter wereld was ze er toch toe gekomen om Guurt niet te gelooven! Als ze zich goed herinnerde, was ’t dien middag in ’t Vondelpark al begonnen, toen had ze al gedacht, dat er iets niet in den haak was. Waarom, dat wist ze niet. Maar ze zag zichzelf weer zitten op dat bankje en toen herinnerde ze zich in eens, hoe ze toen ’n gevoel gehad had, dat zij, als ’t er op aan kwam, de beste van allemaal was. Eigenlijk had ze dat gevoel altijd.

Zou Moeder dat weten en daarom gezegd hebben, dat ’t door haar verwaandheid kwam? En — ze kreeg plotseling een kleur, toen ze ’t bedacht — Gé zei ook altijd, dat ze zoo verwaand was. Zou hij toch gelijk hebben? Hoe had Gé toch de vlek in het album kunnen maken en hoe was ’t uitgekomen? Zeker nádat zij naar bed gegaan was. Echt gemeen van ’m toch, om z’n mond te houden! Als hij ’t dadelijk verteld had. . . . Maar nee, ze kon nu niet meer volhouden, dat zij dan

Guurt niet beschuldigd zou hebben, want als ze eerlijk was, moest ze bekennen, dat ze Guurt de schuld gegeven had, zoodra ze de vlek gezien had, en dat ze zelfs geen oogenblik getwijfeld had of ze zich ook vergiste. O, ze had leelijk, afschuwelijk leelijk gedaan, om te zeggen, dat Guurt Fransientje opgestookt had. Jo was, misschien voor 't eerst van haar leven, niets met zichzelf tevreden en ze voelde zich op 't oogenblik de minste van allen.

Toch moest ze even om Nel lachen.

Zou ze heusch op mokkataartjes trakteren? Dat was eigenlijk onzin, want daar liep ze vast in. Maar ze had geen raad durven geven; want al waren ze niet boos, Jo dacht toch wel, dat raad van haar kant nu niet zoo erg dankbaar zou aangenomen worden. Ze begreep heel goed, waarom Nel 't deed, en als zij daar nu wat tegen in ging brengen, zou 't net zijn of ze 't Guurt niet gunde. En dat deed ze nu wel; ze wou dat ze ook maar wat doen kon. Maar zooals Nel, zoo'n uithaal maken, dat kon ze niet. O wacht, ze kon toch wel wat doen. Ze zou 't doosje van Guurt weer mee naar school nemen en dan konden ze 't met z'n allen opeten. Dat zou leuk zijn, want alleen houden kon ze 't onmogelijk. Gunst, wat een smulpertij zou dat geven.

Maar ze wilde nu niet jaloersch wezen, 't was haar eigen schuld en ook heel natuurlijk. Ze holde ze dus achterop en zei vriendelijk: „Mag ik mee?” „O ja, natuurlijk,” antwoordden Guurt en Tonnie tegelijk. „En

denk jij,” vroeg Guurt, „dat Nel heusch mokkataartjes meebrengt? 'k Geloof er niks van.”

„Nou,” zei Jo, „ze was 't wel van plan. En hoor 's, ik heb 't doosje ook meegebracht om uit te presenteren. Vin je 't goed?”

Ja, dat vond Guurt wel goed. „Lieve deugd, dat wordt een heel feest,” zei ze. „Nou moesten we ook

Tractatie met hindernissen.

't Was een heel andere Jo, die om halftwee naar school ging, dan de Jo van negen uur. Ze was erg blij geweest, dat 't Donderdag was en ze dus met Moeder en Fransientje alleen koffie dronk. Dat had haar moed gegeven om alles te vertellen, en Moeder had heel verbaasd gekeken, toen Jo haar 't doosje liet zien en vertelde, dat Guurt helemaal niet boos geweest was.

„Die Guurt is toch een goed kind,” had Moeder toen gezegd, en 't ook best gevonden, dat Jo 't doosje weer mee naar school nam, om 't met haar kameraadjes leeg te smullen. Fransientje vond 't minder goed, maar Jo beloofde, dat ze voor haar wat bewaren zou en toen was dat ook in orde.

„Vraag of Guurt eens gauw komt,” zei Moeder, toen Jo naar school ging, en dat wou Jo ook wel graag doen. Niet zooals ze Guurt voor haar verjaardag uitgenoodigd had. O, wat had ze toen toch leelijk gedaan. Ze zou wel oppassen, dat ze nooit meer wat van iemand zei, als ze 't niet zeker wist.

Ze was blij, toen ze Guurt en Tonnie voor zich uit zag loopen, ofschoon 't haar wel een beetje hinderde, dat Guurt nu zoo groot met Tonnie van der Noest was. Vroeger gingen zij en Guurt haast altijd samen.

wat hebben om te drinken, dat hoort er eigenlijk bij.” Maar daar zagen ze toch geen kans toe, tot groote vreugde van Tonnie van der Noest, die bang was, dat ze dat er ook nog bij zouden aanhalen.

Nel had waarlijk woord gehouden. Met een triomfantelijk gezicht pakte ze haar tasch uit en maakte 't kartonnen doosje open. „Nou?” zei ze en vooral Guurt moest zeggen hoe heerlijk ze 't wel vond. Er was maar één roep over, zoo fijn als ze er uitzagen. Alleen Annie Slatting kon niet goed uitstaan, dat Nel's taartjes zoo geprezen werden. „Je zal eens zien, wat 'n klevrige vingers we allemaal krijgen,” zei ze weer.

„Had dan een mes en een vork meegebracht, zeur,” snauwde Greet haar af.

„En een slabbetje,” lachte Nel. In haar hart besloot ze, dat ze 't dat spook wel betaald zou zetten.

Nu moesten ze nog beslissen, wanneer de taartjes gebruikt zouden worden. Niet onder Mulder vonden ze allemaal, want die merkte 't veel te gauw, maar om halfdrie hadden ze tekenles en mijnheer Terburg had 't veel te druk met de anderen te helpen om erg op ze te letten. Een chocolaadje bij Mulder, dat kon wel; als Jo 't dan voor 't beginnen uitdeelde, dan zouden ze 't na 't bidden allemaal tegelijk in hun mond steken. Dat ging goed en ze zaten allemaal heel vredig te kluiven, zonder dat mijnheer Mulder 't merkte. Alleen één oogenblik vergat Nel, waar ze was en smakte zoo hard, dat mijnheer Mulder haar verbaasd aankeek en Guurt, Greet en Jo van Duuren 't even uitproestten. Maar verder ging 't eerste uur zonder ongelukken voorbij.

„Zie zoo,” zei Nel, zoodra mijnheer Mulder verdwenen en mijnheer Terburg in de klas was, „nu kan

't feest weer voortgaan. Pak an," en in een oogenblik hadden Greet en Jo een taartje in hun kastje geborgen. Moeilijker was 't om Tonnie van der Noest en Annie Slating te bedienen. Als mijnheer Terburg zich nu maar een oogenblikje wilde omkeeren, maar daar scheen hij geen plan op te hebben.

„Weet je wat," zei Guurt, „doe ze in je teekendoos en stuur die door."

„Ja maar, die is zoo zwart."

„Nou dan leggen we er een papiertje in," en in een wip had Guurt een blaadje uit haar notitieboekje gescheurd.

„Hoor 's," zei Nel, „weet je wat ik doen zal? Ik zal van Annie Slating 't taartje de mokka afhalen. Ze is zoo bang, dat ze vuile handen krijgt. Geef je mesje."

„Ja," dat vond Guurt een eenige mop, en onderwijl Nel met haar mesje al de mokka van 't ene taartje afstreek, krabbelde Guurt op een stukje papier: „We waren bang, dat je vuile handen kreeg, daarom hebben we de mokka maar vast voor je opgegeten," toen pakte ze de taartjes in Nel's teekendoos en stuurde die door naar Tonnie van der Noest. „'t Bovenste is voor jou," fluisterde ze nog gauw.

Toen bleven ze samen loeren, hoe Annie Slating dat wel zou opnemen. Ze zou natuurlijk woedend zijn, maar dat kon geen kwaad en per slot van rekening zou ze toch ook wel begrijpen, dat 't maar een mop was.

Nel gichelde al, toen ze Annie de doos in haar handen zag nemen, nadat Tonnie van der Noest haar taartje er uit gehaald had; maar ze hield gauw haar zakdoek voor haar mond om niet hardop te lachen, toen ze Annie Slating, eerst verwonderd, Guurts

briefje zag lezen en toen met een vies gezicht het taartje uit de doos zag nemen.

„Bah," zei Annie hardop, „wat een viezeriken," en met een minachtende beweging lei ze 't taartje naast de teekendoos boven op haar bank.

Nel en Guurt genoten. „O zeg, o zeg," gichelde Nel, over haar teekenpapier gebogen, „hoe vin je 'm?"

„Verrukkelijk," lachte Guurt, „dat gezicht, o kijk toch 's, dat gezicht. Ze lust 't niet."

Greet Buurman, die, toen mijnheer Terburg zich toch eindelijk omkeerde, haastig eens gesnoept had, zwaaide haar twee handen boven haar hoofd om te laten zien, hoe heerlijk 't was, maar Nel gaf haar een stomp in haar rug en fluisterde: „Kijk 's naar Annie Slating."

Dadelijk keerden Greet en Jo van Duuren zich om, en zagen 't taartje op de bank, maar begrepen niet recht, wat er aan de hand was.

„Stop toch weg," wenkte Jo van Duuren en Tonnie van der Noest, die niets liever wou, stak haar hand al uit om 't voor Annie weg te bergen, maar Annie duwde Tonnie's hand weg.

„Nee, 'k zou je danken. 'k Wil 't niet hebben," praatte ze hard, onverschillig, dat mijnheer Terburg haar kant uitkeek, „ze hebben al de mokka er afgeklit," en met haar portlood duwde ze 't taartje nog verder van zich af.

Nu zagen de anderen ook, wat er aan de hand was. Jo en Greet stikten bijna en staken door hun gelach Guurt en Nel ook weer aan en zelfs Tonnie van der Noest moest ondanks haar angst even glimlachen.

„Hou je toch stil," fluisterde ze. „Neem 't mijne dan maar." Maar zoo gemakkelijk liet Annie Slating zich

't zwijgen niet opleggen. „Nee, dat doe ik niet," begon ze weer, woedend dat al de anderen lachten, „laten ze 't zelf opeten. Ik dank er voor om hun afgelikte boel op te eten."

De vlammen sloegen Tonnie uit. Wat moest ze daar aan doen? Ze wierp een angstigen blik eerst naar de anderen, die opgehouden hadden met lachen en ook wenkten, dat Annie haar mond moest houden, en toen naar mijnheer Terburg. Die begon te merken, dat er iets niet in orde was, en hij beval ze met een kort woord aan hun werk te gaan. Hadden Nel en Guurt dat nu maar gedaan, dan was alles nog wel goed afgeloopen, maar toen Annie Slating ze weer zag lachen en fluisteren, ontstak ze opnieuw in woede. Met een uitdagend gezicht lei ze 't taartje in de teekendoos, klapte die met veel lawaai dicht en stak haar, voor Tonnie van der Noest heen, aan Guurt toe. „Daar," zei ze, zoo luid, dat de heele klasse opkeek, „eet zelf je vieze rommel maar op."

Voordat Guurt benul had, de doos aan te pakken, was mijnheer Terburg bij haar bank. Hij greep de doos uit Annie's hand en met zijn vinger naar haar uitgestrekt, zei hij boos: „En jij! Ga jij zoo lang bij den lessenaar staan."

Annie Slating kreeg een kleur tot achter haar ooren, maar ze bleef stokstijf zitten, terwijl de heele klas in spanning toekeek, hoe dat zou afloopen.

„Versta je me niet?" zei mijnheer Terburg met nadruk. Maar nog maakte Annie geen beweging om te doen, wat haar gezegd werd. Tonnie van der Noest had haar wel willen smeeken om toch heen te gaan en de vier anderen zaten allerlei bewegingen te maken om haar te beduiden, dat ze toch maar gehoorzaam moest

zijn. Maar Annie Slating zette haar lippen op elkaar en bewoog zich niet. Dat was te erg, zelfs voor den kalmen mijnheer Terburg. Vastberaden zette hij de teekendoos op Guurts bank, stapte op Annie toe, pakte haar bij haar schouder en probeerde haar uit de bank te hijschen. Even hield Annie zich nog vast, maar toen ze voelde, dat ze 't toch op zou moeten geven, lei ze plotseling haar hoofd op de tafel en snikte 't uit.

„Ik doe 't niet," huilde ze. „'t Is hun schuld. Zij hebben al de mokka er afgelikit."

„Oooo," zei de heele klas.

„Koppige kraai," fluisterde Nel, maar niemand lachte meer.

Mijnheer Terburg liet Annie los. „Ga bij den lessenaar staan," zei hij, nu heelemaal kalm, maar toch vastbesloten, dat „dat nest" zou doen, wat hij gezegd had.

Huilend en snikkend stapte Annie uit de bank en strompelde naar den lessenaar, waar ze staan bleef, een beeld van diepe ellende. Tonnie van der Noest was tot tranen toe geroerd en voor de anderen was de pret er ook wel een beetje af.

Ze aten hun taartjes wel op, toen 't weer rustig in de klas was. „Je kon 't toch moeilijk mee naar huis nemen," vond Nel; maar lekker vonden ze ze niet. „Stakker," fluisterde Jo van Duuren met een medelijdend gezicht. Maar Greet was woedend, dat Annie hun plezier bedorven had. „Had ze der mond maar moeten houden," zei ze boos. „Straks vliegen we er natuurlijk allemaal in." „Ja," daar was Jo ook wel bang voor. Straks zou mijnheer Terburg natuurlijk gaan onderzoeken en dan kwam 't uit, dat ze allemaal onder de les gesnoept hadden. Als ze maar niet bij den

lessenaar hoefde te staan, dat vond ze zoo iets afschuwelijks, zoo vernederend. Ze maakte nog liever tweehonderd regels. Ze had 't Nel toch eigenlijk maar af moeten raden en een oogenblik voelde ze heusch neiging om boos te worden op Nel, en ze begreep niet hoe ze mee had kunnen doen aan dien onzin. Maar toen ze bedacht, waarom Nel 't gedaan had, toen schaamde ze zich, dat ze boos op haar worden kon. Ze was de oorzaak, dat Nel Guurt verkeerd beschuldigd had en ze moest dus nu ook niet bang wezen om een beetje van de straf te dragen. Als ze maar niet voor de klas hoefde te staan, ze wilde desnoods wel al hun regels maken.

Annie Slating had eindelijk opgehouden met huilen. „Zie zoo,” zei mijnheer Terburg, die dacht, dat hij er alles van begreep, „wil je nu die doos maar 's hier halen.” Annie Slating keerde zich om. Waar was dat ding? Guurt, die de teekendoos, zoo gauw ze er kans toe zag, in haar kastje geborgen had, schold zich zelf nu uit voor al wat leelijk was, dat ze niet zoo verstandig geweest was het taartje er uit te halen. Nu durfde ze niet meer. Ze moest de doos nu zoo wel aan Annie geven, die haar aan mijnheer Terburg bracht. „Zoo,” zei hij, de doos openmakend, „en waar maakte je nu zoo'n spektakel over? Van wie is die rommel?”

„Rommel!” pruttelde Nel.
 „Van Nel Janssen,” zei Annie Slating.
 „Nel Janssen, kom hier,” wenkte mijnheer Terburg, „hoe kom je aan dat ding?”
 „Gekocht,” zei Nel.
 „Heb je nog meer van dat goed?”
 „Nee,” schudde Nel triomfantelijk.
 „Maar wel gehad,” klikte Annie.

Vergeeft elkander 10

„En wat heb je daar mee gedaan?”
 „Opgegeten!” zei Nel brutaal. Alsof je er ook wat anders mee doen kon.

„Ga daar naast staan,” zei mijnheer Terburg, de doos nu weer op den lessenaar zettend, „ik zal je leeren onder de les te zitten eten.” En dat onder zijn les; zoo iets was mijnheer Terburg nog nooit overkomen.

Annie Slating had haar zin, maar ze had er niet veel plezier van. Nel kwam naast haar staan, met een gezicht of haar geen grooter genoegen in de wereld had kunnen overkomen. „Leuk, dat de anderen er zoo afkwamen,” vond ze, „t kon haar geen cent schelen om een half uurtje voor de klas te staan; bij zou 't uit haar mond niet hooren, dat ze allemaal gesnoept hadden.”

„Wat was die Nel toch een heerlijkert,” dacht Guurt, „om niks van ze te zeggen, ze zou haar om vier uur wel 's vertellen hoe prachtig ze 't vond.”

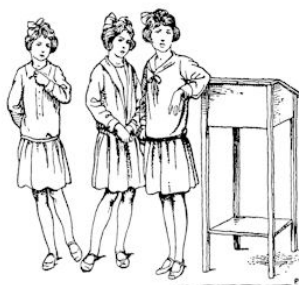
„Daar kwamen ze fijn af,” rekende Greet uit, „wat 'n suffert was die Terburg, om niet te begrijpen, dat Nel natuurlijk niet alleen had zitten snoepen.”

Maar Jo van Duuren had geen rust. Nel kreeg de straf, maar ze hadden 't eigenlijk allemaal verdiend; zij ten minste. Wat zou ze doen? Ze wist haast zeker, dat ze ook voor de klas zou moeten staan, als ze zei, dat ze mee gedaan had, en dat was 't ergste wat haar overkomen kon. Maar zwijgen en Nel daar laten staan, kon ze ook niet. Ze stak plotseling haar vinger op en zei, toen mijnheer Terburg haar vragend aanzag, terwijl ze probeerde haar stem zoo onverschillig mogelijk te laten klinken: „Ik heb ook een taartje gegeten.”

„Ga er dan maar bij staan,” zei mijnheer Terburg,

die in zijne boosheid vergat, dat 't Jo van Duuren was en dat ze toch eigenlijk niets had behoeven te zeggen.

„Je lijkt wel mal,” zei Greet, toen Jo de bank uitging, maar Guurt stak dadelijk haar vinger op en zei hardop: „Ik ook.” Tot haar teleurstelling echter, kreeg zij geen plaatsje voor de klas. Drie was meer dan ge-

noeg, vond mijnheer. „Heel goed,” zei hij, „je blijft om vier uur allemaal zitten, dan zal ik je wat anders te snoepen geven. Zijn er soms nog meer?”

Tonnie stak dapper haar vinger op en nu moest Greet ook wel.

„Heel best, heel best,” knikte mijnheer Terburg, en ging kalm aan zijn werk, maar liet Nel en Jo en Annie staan.

Jo vond 't verschrikkelijks; 't was nog nooit gebeurd en ze had ook niet gedacht, dat 't ooit gebeuren zou. Ze had een gevoel of ze door de heele klasse aangehaapt en uitgelachen werd, en of in 't vervolg iedereen haar na zou wijzen. En toch was ze blij, dat ze 't gedaan had. Nel en Guurt zouden haar nu tenminste niet meer zoo laag vinden en minachten, want die wisten wel, hoe vreeselijk 't voor haar was. Nel vond 't ook prachtig en bewonderde Jo nog meer dan ze vóór de geschiedenis met het album gedaan had. Ze schoof een beetje dichter naar haar toe en fluisterde: „Waarom heb je dat gedaan?” „Omdat 't mijn schuld ook is,” fluisterde Jo terug.

Nel begreep 't niet heelemaal, maar ze vond 't dol gezellig, dat Jo naast haar was komen staan. Eigenlijk boos was ze niet op Jo geweest, daarvoor had ze haar eigen schuld te veel gevoeld, maar ze hadden toch den heelen dag nog niet gewoon tegen elkaar gepraat. Maar nu was alle stijfheid verdwenen en elken keer, dat Nel er kans toe zag, babbelde ze naar hartelust tegen Jo, alsof ze nooit van haar leven iets tegen haar had gehad. Dat kortte heerlijk den tijd en 't was veel gauwer vier uur, dan ze gedacht hadden. Hatelijk was dat verbaasde gezicht van mijnheer Mulder. In haar verbeelding hoorde Jo hem zeggen: Jo van Duuren voor de klas en dat in gezelschap van Nel Janssen en Annie Slating? Maar ze deed toch lekker of ze niks begreep. Na 't danken moesten ze alle zes blijven zitten en honderd regels maken: Ik mag de teekenles niet gebruiken om te snoepen.

Ze schreven allemaal wat ze konden, terwijl mijnheer Terburg de krant zat te lezen. Maar toen hij even weg was, kwamen de monden los.

Greet Buurman keerde zich om naar Annie Slating. „Ben je nou niet blij?” zei ze nijdig. „Ze hebben al de mokka er afgelikt,” huilde Nel, en ze lachten allemaal weer, behalve Annie, die 't land had en zich schaamde, en Tonnie, die vond dat ze haar nu maar niet meer plagen moesten. Gelukkig ging 't mijnheer Terburg zelf al gauw vervelen. Om twintig minuten over vieren liet hij ze opbergen, gebod Annie tot groote verontwaardiging van allemaal dien „pospas” in den vuilnisbak te gooien en stuurde ze toen met een ernstige vermaning weg.

In een oogeblik stonden ze op straat en toen begon de pret van voren af aan.

„k Heb in jaren niet zoo gelachen,” beweerde Guurt en Nel verklaarde, dat ze dacht, dat ze stikken zou. Ze waren heelemaal niet kwaad op Annie, daarvoor hadden ze veel te veel pret gehad en elken keer als Nel haar weer nadeed, barstten ze weer uit.

„Nee, schei nou uit,” zei Jo van Duuren eindelijk, „plaag 'r nou niet meer, want ze is er onderwijl d'r taartje bij ingeschoten.”

„Eigen schuld,” zei Greet.

„Nou hoor 's,” zei Guurt, „als ik jarig ben, zal ik voor jou een lekker mokkataartje bewaren.”

't Speet ze, dat ze eindelijk afscheid moesten nemen, maar er was niets aan te doen, 't moest gebeuren, en gauw ook, want 't was halfvijf en na een haastig „dag”, „dag”, van allemaal, gingen Guurt en Jo van Duuren voor 't eerst weer samen naar huis.

Ze behoefden niet naar woorden te zoeken, en niemand, die ze zag loopen, zou gedacht hebben, dat ze in zooveel dagen niet tegen elkaar gesproken hadden. Over het album praatten ze niet, maar toen ze thuis

HOOFDSTUK XVI.

Toch vriendinnen.

Toen Guurt 's avonds kwam, om nog even na te lachen, zooals ze vroeger zoo dikwijls deed, werd ze door mevrouw Van Duuren met groote vriendelijkheid en door Fransientje met gejuich ontvangen. 't Was maar jammer, dat Fransientje naar bed moest, maar Guurt werd dadelijk aangeklampt om haar naar boven te brengen. Toen ze met Jo weer beneden kwam, stond er een glaasje limonade en een taartje voor haar klaar, en zat Gé alleen aan de tafel zijn huiswerk te maken. Hij kreeg een kleur, toen hij haar zag binnenkomen, maar hij stapte dadelijk op Guurt toe, stak zijn hand uit en zei: „Zeg, ben je erg kwaad?”

„Nou,” antwoordde Guurt, „wel een beetje, maar afijn, ik zal 't je maar vergeven,” en ze schudde z'n hand, zoo lang en zoo hartelijk, dat Jo eindelijk zei: „Schei uit, je lijkt wel een dronken man. Laat ie liever vertellen, hoe 't gebeurd is.”

„Ja, vertel op,” zei Guurt, en Gé vertelde met zooveel vuur, en verklaarde zoo plechtig, dat hij 't vast had willen zeggen, maar dat ie zeker dacht, dat Guurt toch beslist niet komen zou, dat Guurt en Jo, al hadden ze geweld, onmogelijk meer boos hadden kunnen blijven. Toen mevrouw Van Duuren weer binnen kwam zaten ze te praten en te lachen als de beste vrienden.

kwamen, zei Jo: „Moeder vraagt of je eens gauw komt.”

„Ja,” zei Guurt, „misschien van avond, als ik mag,” en met een blij gevoel, dat ze weer goed op elkaar waren, zeiden ze elkaar gedag. Met een dankbaar hart kwam Jo thuis, niettegenstaande ze voor de klas had moeten staan. Wat waren ze allemaal aardig voor haar geweest en wat vreeselijk goed van Guurt om niet boos op 'r te zijn. Dat had ze niet verdiend; en dat gevoel stemde Jo zoo nederig, dat ze ook haar boosheid tegen Gé voelde verdwijnen.

Hij had gemeen gedaan, maar zij had ook leelijk gehandeld en zij had geen recht om hem iets te verwijten. Moeder merkte dadelijk, al sprak ze er niet over, dat haar gebed verhoord was en Jo haar schuld had leeren inzien.

„Heb je 't hun vergeven, Guurt?” vroeg mevrouw Van Duuren. „Ja mevrouw,” lachte Guurt vroolijk, en ze wou, dat ze had kunnen zeggen, hoe heerlijk 't was, te vergeven.

„Nou,” zei Gé, „nou hoef ik ook eigenlijk geen straf meer te hebben, als Guurt 't toch vergeven heeft,” en hij keek z'n Moeder aan, in de hoop, dat die 't wel met hem eens zou zijn.

's Morgens was hij wezenlijk beschaamd geweest, over wat hij gedaan had, en de straf, die Vader hem opgelegd had, vond hij toen ook niets te veel; maar nu Guurt zoo vriendelijk was en er zich niets van scheen aan te trekken, vond hij 't eigenlijk wel een beetje erg, dat hij er nu nog voor lijden moest. Moeder scheen niets te hooren.

„Wat heb je voor straf?” informeerden Jo en Guurt nieuwsgierig.

„O, ik mag niet uit, den eersten keer, dat er iemand jarig is, op school.”

„Wie is de eerste?” vroeg Jo.

„Weet ik niet. 'k Mag maar lijen Koen de Blok, daar moet je toch den heelen avond op je stoel zitten en plaatjes kijken.”

„Weet je wat,” bedacht Guurt, „ik ben de volgende week jarig; zal ik jou een uitnodiging sturen? Maar dan moet je er voor bedanken. Dan ben je der meteen af.”

Maar daar was mevrouw Van Duuren tegen. „Nee Guurt,” zei ze, „ik vind 't heel aardig van je, dat je hem helpen wilt, maar Gé moet heusch z'n straf dragen; dat is veel beter voor 'm. Hij weet zelf wel, dat hij wat verdiend heeft.”

Gé sloeg zijn oog en neer. 't Was eigenlijk laf nu zijn

straf kwijt te willen zijn, maar Guurt scheen 't niks erg te vinden.

„Vond je 't erg naar?” vroeg hij op eens.

„Wat?”

„Dat je niet komen mocht, gisteravond.”

Guurt kreeg een kleur. „Ja, heel naar,” zei ze eerlijk. „Maar dat was toch 't ergste niet.”

„Niet?” vroeg Gé verbaasd. „Wat dan?”

„Dat ze me niet geloofden. Dat was nog veel erger. Dat vond ik zoo. . .” Guurt kon geen woord vinden, dat sterk genoeg was.

„Ja,” begon Gé, „dat vind ik ook echt gemeen.” Maar toen hield hij gauw zijn mond. Hij hoefde waarlijk niets van anderen te zeggen.

Guurt had 't dus wel heel erg gevonden, overlegde Jo in stilte, hoe kwam 't toch, dat ze helemaal niet boos meer was; en Gé dacht bij zich zelf, dat dat echt meisjeswerk was, om nu maar weer in eens goed te worden.

„O, zeg Jo,” begon Guurt weer, toen ze haar glaasje limonade leeg had. „Je zal nooit raden, waar ik gisterenmiddag geweest ben.”

„Nou?”

„Bij Tonnie der Grootmoeder.”

„Hè,” zei Jo, „hoe kwam dat? Was 't prettig?”

„O, eenig,” riep Guurt. „En o, zeg, zoo'n schattige ouwe mevrouw, en ze heeft gezegd, we mochten 's met z'n drieën komen, Ton, jij en ik. Leuk hè?”

„Waarom ik?” vroeg Jo uiterst verbaasd.

„Nou ja, omdat, zie je, ik was gisteren zoo verschrikkelijk kwaad op je en toen vertelden we 't en toen zei Tonnie der Grootmoeder, ik mocht niet kwaad op je blijven, en als ik weer goed was, mochten

we met z'n drieën komen. Vin je 't niet echt? En o, zeg, 't is er verrukkelijk. D'r is een tuin en je mag thee zetten en o, vreeselijk gezellig.”

„O,” zei Gé, „nou weet ik, waarom je weer goed op 'r geworden ben, dan mag je weer op visite komen.”

„Nee valscherd,” zei Guurt verontwaardigd, „daarom niet.”

„Hè nou,” plaagde Gé, „waarom anders?”

Guurt werd boos.

„Dat zou jij misschien gedaan hebben,” zei ze kwaad, „maar al had ik niet mogen komen, dan had ik 't haar toch vergeven.”

„Poeh,” zei Gé, „maak je niet dik. Meisjes zijn veel te blij, dat ze weer goed kunnen worden. Die kunnen niet eens kwaad blijven, al wouwen ze?”

„Zoo,” antwoordde Guurt minachtend. „Och jongen, je weet er niks van.” Maar toen Gé nog bleef lachen, alsof hij er niets van geloofde, ging ze voort met gloeiende wangen: „Weet je dan, waarom ik goed geworden ben? Omdat 't verkeerd was om kwaad te blijven, en omdat Tonnie der Grootmoeder zei, dat de Heere Jezus 't hebben wou.”

Daar, nou had ze 't toch gezegd en ze was 't helemaal niet van plan geweest, maar die akelige jongen ook.

Mevrouw Van Duuren knikte haar vriendelijk toe. „Daar zal je nooit spijt van hebben, Guurt,” zei ze. „Als we meer vroegen, wat de Heere van ons wil, dan zouden we zoveel gelukkiger zijn.”

„k Moet weg,” zei Guurt. Eigenlijk had ze een beetje 't land, maar toen ze op straat liep, ging dat over, en kwam er een blij gevoel in de plaats. Geluk-

kig, dat ze 't gezegd had, nu wisten ze waarom ze 't gedaan had.

Ze zou 't voor niemand anders over gehad hebben, voor niemand, alleen voor den Heere Jezus. En dat mochten ze toch wel van haar weten. Zoo was Tonnie van der Noest toch ook wel en Jo van Duuren ook. Heerlijk, dat ze van avond weer rustig bidden kon.

't Was stil in de kamer, toen Guurt weg was. Gé maakte, zonder iets te zeggen, verder zijn huiswerk af. Zouden die meisjes onder elkaar ook zoo praten, veronderde hij zich in stilte.

Verbeeld je, dat een van de jongens zoo iets zei. Wat zouden ze lachen! Ze zouden hem vast voor „heilige boon” uitschelden, en toch vond hij Guurt helemaal geen „heilige boon”. Eigenlijk vond hij 't wel mooi, maar hij zou nooit van z'n leven zoo iets hebben durven zeggen. Zouden die meisjes heusch dapperder zijn dan zij?

Jo was blij, toen 't tijd was om naar bed te gaan. Ze had ook niet veel meer gezegd, toen Guurt weg was, maar haar kus was bijzonder hartelijk, waarmee ze Moeder goedennacht wenschte en ook haar toon tegen Gé was zachter dan anders. Boven zat ze even stil op den rand van haar bed. Daarom was Guurt dus goed geworden. En zij? o, wat schaamde ze zich. Ze was wel erg blij geweest, dat Guurt niet meer boos was, maar ze had niet begrepen, dat Guurt 't gedaan had, omdat de Heere Jezus 't wilde.

Daar had zij niet eens om gedacht. Zou zij ook den Heere Jezus zoo gehoorzaam geweest zijn? Daar durfde ze geen ja op zeggen en dat vond ze nu verschrikkelijk. Al haar mooie rapporten, waar ze vroeger zoo trotsch op was, die betekenden nu niets meer.

Ze wist alleen maar, dat zij den Heere Jezus niet lief gehad had, zooals Guurt; en beschaamd en bedroefd knielde Jo eindelijk voor haar ledikant en bad om vergeving van haar zonden, zooals ze 't nog nooit gedaan had.

„Moeder,” zei ze den volgenden morgen, toen ze even met mevrouw Van Duuren alleen was, „mag ik wat voor Guurts verjaardag maken?” Dat vond mevrouw Van Duuren heel goed en toen Guurt de volgende week den prettigsten verjaardag vierde, dien ze ooit gehad had, en aan ieder, die kwam, haar geschenken liet zien, was er één cadeautje, dat ze telkens met bijzonderheid trots vertoonde. 't Was een wandtekt, die Jo van Duuren haar gegeven had en waarop ze, op raad van Moeder, de woorden gewerkt had: „Leer mij naar Uw wil te handelen.”

En elken keer, als Guurt dat cadeautje liet zien, zei ze met een stralend gezicht: „Van Jo van Duuren en zelf gemaakt.”

INHOUD.

Hoofdst.	Bladz.
I. Vriendinnen	7
II. Het album	18
III. Jo van Duuren thuis	34
IV. Ge's geheim	47
V. Jo's oordeel	52
VI. Geen vriendinnen meer	60
VII. Tonnie en Guurt	71
VIII. Zondagavond	74
IX. O, dat album!	80
X. Toch een feestelijke middag	90
XI. Een pret-avond, maar	99
XII. Een moeilijk begin	115
XIII. Guurts overwinning	122
XIV. In eere hersteld	130
XV. Tractatie met hindernissen	138
XVI. Toch vriendinnen	151